

ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา

จังหวัดสงขลา

Agricultural Knowledge Needs of Thepha Self-Help Land Settlement Members,

Changwat Songkhla

เดโช สุวรรณอังกูร

Dacho Suwanunggour

1

เลขหมู่	S562.T7 049 894A 0.2
Bib Key	210584
	4 ส.ย. 2544

วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Master of Science Thesis in Agricultural Development

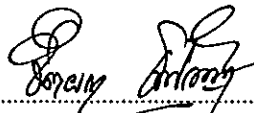
Prince of Songkla University

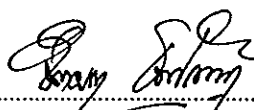
2544

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา
 จังหวัดสงขลา
 ผู้เขียน นายเค โส สุวรรณธัญญ์
 สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร

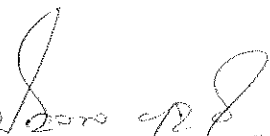
คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสอบ

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตภา ชนปัญญาธิวงศ์)

 ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.จิตตภา ชนปัญญาธิวงศ์)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะพล บุญชู)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปิยะพล บุญชู)

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร.ยุพินธรรม ศิริวิชานุกุล)

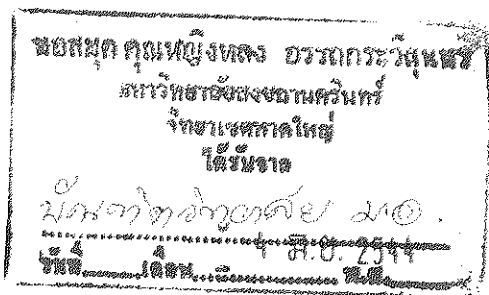

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. ศรีธญา บูณนาก)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร

.....
 (รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี ทอนงิต)

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิกมสร้างตนเอง
เทพา จังหวัดสงขลา
ผู้เขียน นายเคโซ สุวรรณอังกูร
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
ปีการศึกษา 2543

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ภายภาพ แหล่งการรับรู้ข่าวสารและด้านจิตวิทยาของสมาชิกนิกมสร้างตนเองเทพา 2) ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิก และรูปแบบวิธีการถ่ายทอดความรู้ เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรโครงการฝึกอบรม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ภายภาพ แหล่งการรับรู้ข่าวสารและด้านจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิกมสร้างตนเองเทพา 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิกมสร้างตนเองเทพา

การรวบรวมข้อมูลโดยสัมภาษณ์สมาชิกนิกมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จำนวน 115 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต การทดสอบสมมติฐานใช้ค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกนิกม พบว่าสมาชิกนิกมส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวและเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 51.40 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 เป็นสมาชิกกลุ่มร้อยละ 42.6 ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตร มีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 52,635.22 บาทต่อปี มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน จำนวนแรงงานทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 3 คน มีพื้นที่ถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ 18.17 ไร่ สมาชิกมีการกู้เงินเพื่อนำมาใช้ในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 33.9 ส่วนใหญ่มีน้ำเพื่อการเกษตรเพียงพอ มีการใช้เครื่องจักรกล การจำหน่ายผลผลิตมีพ่อค้ามารับซื้อที่บ้าน ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมของนิกมเฉลี่ย 4.22 กิโลเมตร ส่วนระยะทางจากฟาร์มถึงตลาดเฉลี่ย 5.22 กิโลเมตรการรับรู้ข่าวสารส่วนใหญ่รับรู้จากเพื่อนเกษตรกร ร้อยละ 44.3 และรับรู้ข่าวสารจากโทรทัศน์ร้อยละ 89.6

สมาชิคนิยมมีความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช

การเลี้ยงสัตว์

อุตสาหกรรม เกษตร และการประมง ตามลำดับ

รูปแบบการฝึกอบรม สมาชิกต้องการให้มีทั้งการบรรยาย สาธิต และพาไปดูงานฟาร์มที่ประสบความสำเร็จ ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรม คือ เดือนมีนาคม - เมษายน ระหว่างวันจันทร์ - วันศุกร์ ในช่วงบ่าย ใช้เวลาประมาณ 4-6 วัน

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ การรับรู้ข่าวสาร และจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ การใช้เครื่องจักรกลเกษตร แหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน และปัจจัยที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ เพศ อายุ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นผู้นำ รายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การจำหน่ายผลผลิตเกษตร ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรม ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด การรับรู้ข่าวสารจากบุคคล ทักษะติดต่ออาชีพการเกษตร และแรงจูงใจในการประกอบอาชีพการเกษตร

ปัญหาที่สำคัญ ได้แก่ การขาดแคลนเงินทุน โรคพืช ราคาผลผลิตตกต่ำ ส่วนข้อเสนอแนะของสมาชิก คือ การให้ความรู้เรื่องสินเชื่อ ให้ความรู้โดยไปตรวจเยี่ยมฟาร์มสมาชิก ความรู้เรื่องการตลาดสินค้าเกษตร ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริม และก่อนฝึกอบรมทุกครั้งควรแจ้งให้สมาชิกทราบ

Thesis Title	Agricultural Knowledge Needs of Thepha Self-Help Land Settlement Members, Changwat Songkhla
Author	Mr. Dacho Suwanungour
Major Program	Agricultural Development
Academic Year	2000

Abstract

The objectives of this study were to investigate 1) the social, economic, physical, sources of information and psychological factors of Thepha self-help land settlement members, 2) the agricultural knowledge needs and methods of learning for the preferred training courses, 3) the relationship between social, economic, physical, sources of information and psychological factors and the agricultural knowledge needs of Thepha Self-Help land settlement members, and 4) associated problems and suggestions for acquiring agricultural knowledge of the Thepha Self-Help land settlement group.

The data were collected by using a constructed interview and the sample studied was 115 settlers in the Thepha Self-Help land settlement, Changwat Songkhla. Statistical analyses for percentages, arithmetic mean, chi-square and were performed.

The study revealed that the majority of settlers were family leaders and male. The average age was 51.40 years and they had completed grade 4 education. Farmers represented 42.6 % of the group and they belonged to an agricultural Co-operative. the average income was 52,635.22 baht per family per year. Average family size was 5 persons with an average member of 3 persons working as agricultural labours. Average farm land per family was 18.17 rai. More than 33 % of settlers were in debt for agriculture and had sufficient water for their agricultural uses. The settler had farm machines. Merchants bought their products at the farm.

Average distance from house to the Thepha Self-Help land settlement was 4.22 kilometres and distance from farm to market was 5.22 kilometres. Information exposure through such means as personal contact was 44.3 % and television was 89.6 %

Most of the settlers needed more training in growing crops than raising animals, agro-industry, or fisheries.

The methods of training were lectures, demonstrations and field trips. The best time for training was during March to April on Monday to Friday in the afternoon, with each course lasting about 4-6 days.

The statistical analysis by chi-square test revealed, that there were correlations between the agricultural knowledge needs and the farm machine, sufficient water and information from mass media and no correlations between sex, age, education level, farmer's group, leadership, family incomes, number of agricultural laborens in family, size of land holdings, loan uses, agricultural product sales, distance from home to settlement, distance from home to market, sources of information from individuals, Agricultural attitudes and motivation.

Associated problems were vocational capital, plant diseases, price of agricultural product decrease. The findings suggest that the Songkhla southern regional self-help land settlement development centre should be learned with vocational capital, visits to farm, providing agricultural markets, training in other occupationals, promoting and providing training.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความช่วยเหลือ และแนะนำอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จิตศภา ธนปัญญาธิวงศ์ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ รองศาสตราจารย์ ดร. ปัญจพล บุญชู กรรมการที่ปรึกษา จนทำให้ผู้วิจัยได้รับความรู้ในการทำวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยสำนึกในพระคุณเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ยุพินพรรณ ศิริวิธานนฤต กรรมการผู้แทนภาควิชาพัฒนาการเกษตร และรองศาสตราจารย์ ดร. ศรัณยา บุญนาค กรรมการผู้แทนบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ข้อคิดและคำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้

ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย ที่สนับสนุนทุนอุดหนุนวิจัย เจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองและสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลาทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจนเพื่อนๆทุกท่านที่มีส่วนให้การวิจัยครั้งนี้ประสบผลสำเร็จด้วยดี

ประโยชน์และคุณค่าอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาแก่บิดามารดา ครู อาจารย์ ที่เป็นผู้ให้ความรู้ ตลอดจนผู้มีอุปการะคุณทุกท่าน

เดโช สุวรรณอังกูร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	(3)
Abstract.....	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(7)
สารบัญ	(8)
รายการตาราง	(11)
รายการภาพประกอบ	(13)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของโครงการ	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	3
2 การตรวจเอกสาร	4
แนวความคิดเรื่องความต้องการ	4
ความรู้ทางการเกษตร	5
ลักษณะของการส่งเสริมการเกษตร.....	8
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ	10
ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ	11
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แบบจำลองแนวความคิด	17
สมมติฐานในการวิจัย	19
3 วิธีการวิจัย	20
สถานที่ทำการวิจัย	20
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	20
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	21
การทดสอบแบบสัมภาษณ์	21

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
สถิติในการวิเคราะห์	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	23
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	23
4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล	25
ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกนิคม	25
ปัจจัยด้านสังคม	25
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	32
ปัจจัยด้านกายภาพ	41
ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร	43
ปัจจัยด้านจิตวิทยา	47
ความต้องการความรู้ทางการเกษตรโดยการฝึกอบรม ของสมาชิกนิคม	54
แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมทางการเกษตร	58
ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกนิคม.....	60
ผลการทดสอบสมมติฐาน	62
สมมติฐานที่ 1	62
สมมติฐานที่ 2	64
สมมติฐานที่ 3	68
สมมติฐานที่ 4	69
สมมติฐานที่ 5	70
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	74
วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัย	74
สรุปผลการวิจัย	74
ปัญหาและข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก ก (แบบสัมภาษณ์).....	85
ภาคผนวก ข (ตารางความต้องการความรู้และการแบ่งกลุ่มข้อมูล).....	102
ภาคผนวก ค (การสร้างตัวชี้วัดและการให้คะแนน).....	110
ประวัติผู้เขียน	120

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1. ข้อมูลทั่วไปของสมาชิกนิกม	26
2. การศึกษาและความสามารถในการอ่านและเขียน	27
3. อาชีพของสมาชิกนิกม	28
4. การเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกนิกม	30
5. การเป็นผู้นำของสมาชิกนิกม	31
6. รายได้และรายจ่ายของสมาชิกนิกม	33
7. จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน	35
8. พื้นที่ถือครองและการใช้ประโยชน์	36
9. การใช้บริการสินเชื่อหรือการกู้ยืมเงินของสมาชิกนิกม	38
10. การใช้และประเภทของเครื่องจักรกลเกษตร.....	40
11. การจำหน่ายผลผลิตเกษตรของสมาชิกนิกม	41
12. สภาพเส้นทางและระยะทาง	42
13. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	43
14. การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล	45
15. การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน	47
16. ทักษะของสมาชิกนิกมที่มีต่ออาชีพการเกษตร	50
17. แรงจูงใจของสมาชิกนิกมที่มีต่ออาชีพเกษตร.....	53
18. ร้อยละของสมาชิกนิกมที่มีความต้องการความรู้ด้านการเกษตร.....	57
19. แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมสมาชิกนิกม	59
20. ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกนิกม.....	61
21. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสังคมกับความต้องการความรู้ ทางการเกษตร	63
22. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านเศรษฐกิจกับความต้องการความรู้ ทางการเกษตร	66

รายการตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกายภาพกับความต้องการความรู้ ทางการเกษตร	69
24. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการรับรู้ข่าวสารกับความต้องการความรู้ ทางการเกษตร	70
25. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตวิทยากับความต้องการความรู้ ทางการเกษตร	71
26. สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคม.....	72

รายการภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1. แบบจำลองของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับ ความต้องการความรู้ทางการเกษตร	18

บทที่ 1

บทนำ

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหา

การพัฒนาประเทศในอดีตที่ผ่านมา ประเทศไทยประสบผลสำเร็จด้านความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแต่เมื่อพิจารณาโครงสร้างของการพัฒนาประเทศ ปรากฏว่า การพัฒนาในสาขาเกษตรอยู่ในสภาวะถดถอย และเกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ เกษตรกรประสบปัญหาความยากจน การขาดแคลนที่ดินทำกิน และถูกเอารัดเอาเปรียบจากพ่อค้า นายทุนเงินกู้และเจ้าของที่ดินมาโดยตลอด ทำให้เกิดการสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินกลายเป็นผู้เช่าที่ดินทำกิน ซึ่งต้องเสียค่าเช่าในราคาแพงโดยไม่ได้รับความเป็นธรรม ที่ดินขาดการบำรุง แม้ว่าที่ดินจะเป็นปัจจัยหลักในการผลิตและเป็นพื้นฐานการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ แต่ผลผลิตด้านการเกษตรยังคงตกต่ำ ก่อให้เกิดความยุ่งยากทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมือง ซึ่งเป็นภาระหนักต่อรัฐบาลและเกิดช่องว่างทางสังคมมากยิ่งขึ้น

การจัดสรรที่ดินเพื่อแก้ปัญหาให้กับราษฎรที่ยากจนในรูปแบบสร้างตนเองของกรมประชาสงเคราะห์ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2483 โดยรัฐบาลได้จัดที่ดินรกร้างว่างเปล่าให้แก่ราษฎรที่เดือดร้อนทุกอาชีพ ได้แก่ ราษฎรจากชุมชนแออัด ผู้ประสบภัย ราษฎรที่อพยพจากเขตปฏิบัติการของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ ราษฎรที่ถูกทางราชการสั่งยกเลิกอาชีพบางอาชีพ เช่น หาบเร่แผงลอย ราษฎรที่บุกรุกที่สงวนของรัฐ (กรมประชาสงเคราะห์, 2532 : 1) ซึ่งเป็นราษฎรที่ขาดความรู้ทางการเกษตร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความรู้ทางการเกษตร เพื่อให้สมาชิกนิคมสามารถพัฒนาการผลิต และนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ถูกต้องทำให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2497 ตั้งอยู่ในเขตตำบลท่าม่วง จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อจัดสรรที่ดินให้

ราษฎรที่ยากจนได้ประกอบอาชีพเป็นหลักแหล่ง มีพื้นที่ครอบคลุม 8 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 2 บ้านต้นยอ หมู่ที่ 3 บ้านนิคม หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งโค่น หมู่ที่ 6 บ้านห้วยปลิง หมู่ที่ 8 บ้านตาแปด หมู่ที่ 9 บ้านพุทธนิมิต หมู่ที่ 11 บ้านโคกกอ และหมู่ที่ 13 บ้านสายโท6 มีพื้นที่ทั้งหมด 32,500 ไร่ แบ่งพื้นที่ออกเป็น 3 ประเภท คือ พื้นที่จัดสรรให้กับสมาชิคนิคม 14,260 ไร่ พื้นที่ราษฎรหมู่บ้านเดิม 6,705 ไร่ และพื้นที่ที่เหลือจำนวน 11,535 ไร่ เป็นที่ตั้งสำนักงานนิคม โรงเรียน สถานีตำรวจ สถานีอนามัย สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล และที่สาธารณะประโยชน์ สมาชิคนิคมมี 2 ประเภท คือ สมาชิกที่ได้รับการจัดสรรที่ดินจากนิคม 583 ราย และสมาชิกที่อยู่เดิม 567 ราย มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 1,150 ราย (กรมประชาสงเคราะห์, 2538 : 2-5) สมาชิกที่ได้รับเอกสารสิทธิ คือ หนังสือแสดงการทำประโยชน์ (น.ค. 3) แล้วจำนวน 644 ราย สมาชิคนิคมมีอาชีพ ในการปลูกพืชได้แก่ ยางพารา ไร่นาสวนผสม การปลูกผักสวนครัว ส่วนการเลี้ยงสัตว์ ได้แก่ โค และไก่พื้นเมือง สมาชิกมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 13,300 บาทต่อคนต่อปี (กรมประชาสงเคราะห์, 2538 : 9) ซึ่งจะเห็นได้ว่า เกษตรกรยังมีรายได้ในระดับที่ต่ำ จำเป็นจะต้องเร่งพัฒนาอาชีพเกษตรกรให้เกษตรกรได้มีความรู้ด้านการเกษตร ซึ่งศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา ได้เข้าไปดำเนินการให้ความรู้ โดยจัดการฝึกอบรมสมาชิคนิคม ที่ผ่านมานั้นศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้จะเป็นผู้กำหนดหลักสูตรในการจัดการฝึกอบรมเองโดยไม่ได้มีการศึกษาความต้องการความรู้ของสมาชิคนิคมในพื้นที่ดังกล่าว ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้ตรงตามความต้องการของสมาชิคนิคม และเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการเกษตรในนิคม จึงได้ทำการศึกษาความต้องการความรู้ด้านการเกษตรของสมาชิคนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา เพื่อนำผลที่ได้จากการวิจัยไปจัดทำแผน และพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

ในการศึกษามีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

2.1 เพื่อศึกษาลักษณะพื้นฐานทางด้านสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ แหล่งการรับรู้ข่าวสารและด้านจิตวิทยา ของสมาชิคนิคมสร้างตนเองเทพา

2.2 เพื่อศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกและรูปแบบวิธีการถ่ายทอดความรู้เพื่อนำมาจัดทำหลักสูตรโครงการฝึกอบรม

2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคม เศรษฐกิจ ภายภาพแหล่งการรับรู้ข่าวสารและด้านจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา

2.4 เพื่อศึกษาถึงปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

3.1 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สามารถนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมของศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา ให้ตรงตามความต้องการของสมาชิก

3.2 ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการฝึกอบรมของศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ และนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแนวความคิดและทฤษฎีมาประกอบเพื่อเป็นแนวทางให้เข้าใจเรื่องที่ทำการศึกษา ดังนี้

1. แนวความคิดเรื่องความต้องการ

การศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการนั้น เนื่องจากบุคคลกับสังคมจะแยกออกจากกันไม่ได้ ฉะนั้นบุคคลจะต้องอาศัยอยู่กับสังคมเพื่อให้ได้มาซึ่งความต้องการ และสังคมจะตอบสนองเพื่อป้องกันการสลายของสังคม ซึ่งมีแนวคิดที่เกี่ยวข้องดังนี้

งามตา วนิทานนท์ (2537 : 263) ได้แบ่งระดับความต้องการของมนุษย์ตามลำดับความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตไว้ดังนี้

1) ความต้องการพื้นฐานทางร่างกาย คือ ความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานของชีวิต นับตั้งแต่ต้องการอากาศ น้ำ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย การพักผ่อนนอนหลับ และความต้องการสืบพันธุ์

2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย คือ ความต้องการปกป้องคุ้มครองชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย ต้องการหลบหลีกภัยอันตราย ความสับสนวุ่นวาย ความล้มเหลว ความไม่แน่นอน ต้องการพ้นจากโรคร้ายไข้เจ็บทั้งปวง ไม่อยากเจ็บป่วย ไม่อยากตาย อยากให้มีชีวิตอยู่ในสภาพที่มั่นคงปลอดภัย กลัวความไม่ปลอดภัย

3) ความต้องการการยอมรับจากสังคม คือ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ต้องการความรัก ความเห็นใจ ต้องการเป็นที่รัก เป็นที่นิยมชมชอบของคนอื่นต้องการเท่าเทียมกับคนอื่น ต้องการความทันสมัย อยากอยู่เป็นหมู่เหล่าเป็นสังคมไม่อยากอยู่โดดเดี่ยว กลัวถูกทอดทิ้ง

4) ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง คือ ความต้องการเป็นตัวของตัวเอง ต้องการพึ่งตนเอง ต้องการให้คนอื่นยอมรับ ต้องการได้รับการยกย่อง ต้องการได้รับเกียรติยศชื่อเสียง ต้องการให้คนอื่นทำตาม อยากได้ความภูมิใจในตัวเอง ไม่อยากได้รับการดูถูกเหยียดหยาม กลัวคนอื่นไม่ยอมรับตน

5) ความต้องการประสบความสำเร็จในชีวิต คือ ความต้องการในทุกสิ่งที่คุณปรารถนาที่ตนพึงมี พึงได้ เป็นความต้องการทางปรัชญา และจิตวิทยา เช่น ต้องการความสำเร็จ ความก้าวหน้า ต้องการพัฒนาชีวิตในรูปแบบต่าง ๆ ให้ตนมีพลังมีอำนาจ มีความสมบูรณ์แข็งแรง เกลียดพลาด ต้องการมีความรู้ ความเข้าใจในชีวิตและโลก อยากสมปรารถนาทางความนึกคิด จิตใจ ร่างกาย เกิดความสมบูรณ์และสมดุลในชีวิตของตน กลัวความไม่สมปรารถนา กลัวความเสื่อม ความไม่ก้าวหน้าในชีวิต

คณีย์ เทียนพุด (2540 : 151) ได้กล่าวถึงความต้องการว่ามีความหมาย 2 ประการ คือสิ่งที่ขาดหรือบกพร่องที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างผลงานที่ต้องการกับผลงานที่เป็นอยู่จริง และโอกาสหรือศักยภาพในการปรับปรุงผลงานให้ประสบความสำเร็จ

สำหรับความต้องการของเกษตรกร มีความผูกพันกับผลิตผลทางการเกษตร ต้องการเห็นผลิตผลเจริญก้าวหน้าพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เช่นเดียวกัน แต่การที่กิจการอาชีพทางการเกษตรจะประสบผลสำเร็จ ต้องได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้วยปัจจัยที่จำเป็นต่อการผลิต ซึ่งจะหาได้ด้วยการนำความรู้ทางการเกษตรไปประกอบใช้เป็นเครื่องมือที่จะนำไปสู่การเสาะหาปัจจัยการผลิต

2. ความรู้ทางการเกษตร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2538 : 5) กล่าวว่า การให้ความรู้แก่เกษตรกรเป็นกระบวนการให้การศึกษาอันต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนเกษตรกรให้ประกอบอาชีพอย่างมีประสิทธิภาพ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2526 : 85) กล่าวว่า การให้ความรู้แก่เกษตรกรที่จัดขึ้นตามสภาพของการเกษตรเพื่อให้ได้มีการพัฒนาทางการเกษตร ด้าน

การผลิต การแปรรูป และการจำหน่าย เมื่อผู้เรียนมีความรู้แล้วสามารถนำความรู้นั้นไปใช้ได้ 2 ทาง คือ ใช้ในการประกอบอาชีพ และใช้ในการถ่ายทอดความรู้ทางการเกษตร

บุญธรรม จิตต์อนันต์ (2527 : 17-18) ได้กล่าวถึงความรู้ทางการเกษตรว่า การเกษตรเป็นการผลิตแบบพิเศษอย่างหนึ่งที่ต้องอาศัยกระบวนการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์เป็นพื้นฐาน เกษตรกรทำงานโดยจัดการและเร่งการเจริญเติบโตของพืชและสัตว์ในฟาร์ม กิจกรรมการผลิตทั้งหลายในแต่ละฟาร์มเป็นธุรกิจ ซึ่งการลงทุนและผลสนองตอบเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น ในการเกษตรสมัยใหม่จึงไม่เพียงคำนึงถึงการปลูกพืชและการเลี้ยงสัตว์ จำเป็นต้องคำนึงถึงเรื่องการตลาด การขนส่งและถนนหนทาง ราคา ธุรกิจการค้า และนโยบายของรัฐบาล การอุตสาหกรรม การวิจัย การศึกษา การธนาคาร กฎหมาย และการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพในส่วนราชการต่าง ๆ

โสภณ ธรรมย์ (2520 : 75) ได้แบ่งความรู้เพื่ออาชีพเกษตรในปัจจุบันได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ

1) ความรู้ทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความรู้ต่าง ๆ ที่ใช้ในการประกอบการผลิต เช่น ที่ดิน แรงงาน ทุน และวิธีจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้ผลผลิตสูงด้วยการลงทุนน้อยที่สุด รวมทั้งความรู้ในด้านการปรับปรุงคุณภาพ การขนส่ง การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ เพื่อจัดจำหน่ายและวิธีการกำหนดราคาที่จะให้ประโยชน์แก่ผู้ผลิตมากที่สุด

2) ความรู้ทางวิทยาการด้านเกษตรทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติ เช่น การคัดพันธุ์ วิธีการปลูก การบำรุงรักษา การป้องกันกำจัดศัตรูพืช เป็นต้น รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์การเกษตร เช่น เครื่องมือทุ่นแรง ปุ๋ยและยาป้องกันกำจัดศัตรูพืช-สัตว์ที่ถูกต้องเป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นเทคนิคโดยเฉพาะเมื่อประกอบกับความรู้ทางเศรษฐกิจแล้ว จะทำให้มีโอกาสพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว

การให้ความรู้โดยการจัดการศึกษาการเกษตรสามารถจัดได้ 2 รูปแบบ คือ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนและการศึกษานอกระบบโรงเรียน การศึกษานอกระบบโรงเรียนเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการจัดไม่เป็นพิธีการ ไม่มีหลักสูตรที่แน่นอน ไม่มีการกำหนดอายุหรือพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

จิตตภา ขนปัญญาธิราชวงศ์ (2529 : 64-65) ได้กล่าวถึงบทบาทของการศึกษา
 เกษตรนอกระบบโรงเรียนที่มีต่อการพัฒนาการเกษตร ดังนี้

1) การศึกษาเกษตรนอกระบบ ทำหน้าที่เสมือนโอกาสที่สอง ของเกษตรกร
 หรือบุคคลที่ไม่มีโอกาสเรียน หรือบุคคลที่เรียนจนจบหลักสูตรการศึกษาเกษตรมาแล้ว
 แต่ยังมีความรู้ไม่เพียงพอที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ จึงเป็นโอกาสหนึ่งที่จะได้
 ได้รับความรู้เพิ่มเติมเรื่อย ๆ จนกว่าจะช่วยตนเองได้

2) กิจกรรมของการศึกษาเกษตรนอกระบบนี้ สามารถอำนวยความสะดวกให้
 การจัดบริการความรู้ โดยตรงกับกลุ่มบุคคลเป้าหมาย เช่น มีบริการส่งเจ้าหน้าที่ส่งเสริม
 การเกษตร หรืออาจารย์ในสถาบันการศึกษาเกษตรออกไปบริการ ความรู้ทางการเกษตร
 แก่เกษตรกรในรูปของการจัดประชุม อบรม สานิต ตลอดจนการส่งข่าวสารการเกษตร
 ผ่านสื่อมวลชนต่าง ๆ เช่น สิ่งตีพิมพ์ต่าง ๆ วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ เป็นต้น
 ทั้งนี้ มิได้มองระบบการถ่ายทอดความรู้เป็นสำคัญ แต่มองประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับ
 เกษตรกร เป็นสำคัญ

3) การศึกษาเกษตรนอกระบบนี้ มีส่วนช่วยให้มีการขยายความรู้ของการ
 ศึกษาเกษตรในระบบให้กว้างขวางขึ้น เช่น การจัดการศึกษาเกษตรในระบบที่มีการ
 เรียนการสอนเรื่องการทำสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งในสถาบันศึกษาอาจไม่มีสวนปาล์ม
 ผู้สอนอาจนำผู้เรียนไปยังสวนปาล์มน้ำมัน ได้ไปเรียน และทำความเข้าใจได้อย่าง
 ลึกซึ้งในสภาพสวนปาล์มที่แท้จริงซึ่งทำให้ผู้สอน และผู้เรียนได้มีความรู้ความเข้าใจใน
 เรื่องการเกษตรนั้น ๆ อย่างจริงจัง

4) การให้การศึกษาเกษตรนอกระบบนี้ ถือได้ว่ามีศักยภาพในการให้การศึกษา
 ศึกษาสูง สามารถคัดเลือกและระดมผู้มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการให้ความรู้
 ในการแก้ปัญหา และพัฒนาในสิ่งที่มีความต้องการของผู้รับคือเกษตรกรอย่างได้ผลดี
 ย่อมจะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผลของทุกฝ่าย

จากแนวคิดของความรู้ทางการเกษตรที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พงจะสรุป
 ลักษณะสำคัญของความรู้ทางการเกษตร คือเป็นกระบวนการให้การศึกษาออกโรงเรียน
 ซึ่งการเรียนการสอนช่วยให้ประชาชนเกิดความเข้าใจ และเรียนรู้โดยการปฏิบัติด้วย
 ตนเอง เป็นกระบวนการต่อเนื่องที่มีแบบแผนทำให้ประชาชนในชนบททราบถึงปัญหา

ของเขาและชี้แนะวิธีการที่เขาสามารถแก้ไขปัญหาคด้วยตนเอง เป็นงานที่ให้ทั้งการศึกษา และบริการแก่ประชาชน โดยมุ่งยกระดับมาตรฐานการครองชีพ ตลอดจนการเพิ่มปริมาณการผลิตและรายได้ของประชาชน และเป็นการให้การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของประชาชน

3. ลักษณะของการส่งเสริมการเกษตร

การให้ความรู้โดยการส่งเสริมการเกษตร ถือว่าเป็นการศึกษาแบบนอกระบบแบบหนึ่ง ได้มีผู้เสนอแนวความคิดของการส่งเสริมไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ปัญญาผล บุญชู (2538 : 1) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตร คือการศึกษา นอกระบบ โดยมีผู้เรียนเป็นประชากรในชนบทที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเกษตร เช่น การปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ ประมง ตลอดจนการพัฒนาชนบทโดยทั่วไปด้วย

ศิริก อุภัยหรัย (2524 : 16) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตร คือ กระบวนการในการให้การศึกษา นอกโรงเรียน ซึ่งรวมทั้งการบริการแก่บุคคลเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรและครอบครัว โดยให้บุคคลเป้าหมายเหล่านี้เรียนรู้โดยการกระทำด้วยตัวเอง และช่วยตัวเอง เพื่อให้บรรลุถึงการกินดี อยู่ดี ของคนในชุมชนโดยส่วนรวม ทั้งนี้โดยมีพื้นฐานตั้งอยู่บนการพัฒนาประชาชนในชุมชน

พจน์ บุญเรือง (2522 : 7) กล่าวว่า การส่งเสริมการเกษตรเป็นการให้การศึกษาเพื่อการดำรงชีพแก่ประชาชนและชาวชนบท โดยเฉพาะเกษตรกร แม่บ้าน และผู้เกษตรกรทั้งนี้มุ่งให้บุคคลเหล่านี้พัฒนาตนเอง ในการเรียนรู้ที่สามารถนำความรู้ตามระบบวิชาการเกษตรแผนใหม่ไปประยุกต์หรือปรับใช้ได้เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอันเป็นกลไกของการพัฒนาการเกษตรและชนบทที่สร้างเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคม

พจน์ บุญเรือง (2522 : 10-12) กล่าวว่า ลักษณะของการส่งเสริมมีดังนี้

1) หลักสูตร และโครงการในการสอนทางส่งเสริมมีความยืดหยุ่น เพราะจัดทำขึ้นตามความเหมาะสมให้เข้ากับสภาพท้องถิ่น ให้สนองความต้องการทางเศรษฐกิจ และสังคมของบุคคล ชุมชน และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

- 2) การสอนการส่งเสริมเน้นการถ่ายทอดความรู้และนำความรู้ไปปรับใช้ใน ชีวิตประจำวัน
- 3) ความรู้ที่ทำการส่งเสริมเป็นความรู้เพื่อให้ปรับใช้ได้ทันที สำหรับแก้ไข ปัญหาการประกอบอาชีพ ไม่ใช่ความรู้จากทฤษฎีที่ให้ประโยชน์ด้านการศึกษา
- 4) ผู้รับการส่งเสริมประกอบด้วยบุคคลหลายกลุ่ม หลายอาชีพ หลายระดับ
- 5) ผู้ทำหน้าที่ในการส่งเสริมต้องใช้ความรู้หลายด้านประกอบกัน
- 6) สถานที่ที่ใช้ในการสอนทางส่งเสริม ไม่มีห้องเรียนที่จัดไว้โดยเฉพาะ หากแต่เป็นสถานที่ที่ให้ความสะดวกของผู้รับการส่งเสริม เช่น สถานที่ในไร่นา ในบ้าน เรือน ในที่ประกอบธุรกิจของผู้รับการส่งเสริม
- 7) การนำความรู้ไปปรับใช้ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทั้งทางจิตใจและร่างกายในการเรียนรู้ นั่นคือ ผู้รับการส่งเสริมต้องเปลี่ยนแปลงในการสร้างเสริม ความรู้ แนวคิด ค่านิยม ทศนคติ ทักษะและการปฏิบัติที่ถูกต้อง
- 8) การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเรียนรู้ของบุคคล ในการส่งเสริมต้อง เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจ เพื่อการพัฒนาตนเอง
- 9) การพัฒนาคนแบบรายบุคคลจัดเป็นเป้าหมายหลักของการส่งเสริม
- 10) การพัฒนาคนในการส่งเสริม มุ่งพัฒนาขีดความสามารถในการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปใช้ให้เหมาะสมกับสภาพปัญหา ความต้องการทางเศรษฐกิจและ สังคมของบุคคล และสังคม
- 11) การส่งเสริมต้องเข้าถึงบุคคลทั้งกลุ่ม ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เข้าถึงเกษตรกรรวมถึงแม่บ้านและยุวเกษตรกร ทั้งครอบครัวเป็นเรื่องจำเป็น
- 12) การดำเนินการส่งเสริมเน้นถึงการมีประสิทธิภาพ ของการถ่ายทอด ความรู้ตามหลักวิชาการแผนใหม่แก่ผู้รับการส่งเสริม
- 13) ข่ายงานส่งเสริมครอบคลุมกิจการหลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการ เกษตร คหกรรมศาสตร์ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและความเป็นอยู่ในสังคม
- 14) การค้นคว้าวิจัยทางส่งเสริมมีความจำเป็นต่อการเพิ่มประสิทธิภาพ ใน การดำเนินงานส่งเสริม

15) วิธีการที่ใช้ในการส่งเสริมมีหลายวิธี แต่วิธีการสาธิตให้เห็นจริงจัด
เป็นวิธีที่ให้ผลดีของการส่งเสริม

16) การส่งเสริมใช้ผู้นำท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคน

ดังนั้น ลักษณะการส่งเสริมการเกษตรเป็นการบริการความรู้ ประสบการณ์
เกี่ยวกับศิลปและวิชาการทางการเกษตรไปให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกษตรกร
เพื่อนำไปใช้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงวิธีการผลิตให้ถูกต้องและได้ผลผลิตตามปรารถนา

4. ทฤษฎีเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ

งานการเกษตรเป็นอาชีพที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการ
ศึกษาคำประกอบอาชีพโดยปฏิบัติตาม ๆ กันมา แต่เนื่องจากสภาพปัจจุบันมีการวิจัย
เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่มีผลต่อการผลิต การที่จะให้เกษตรกรยอมรับจึงมีความจำเป็น
จะต้องเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการให้ความรู้ทางการเกษตร

งามตา วนิทานนท์ (2537 : 198) กล่าวว่า ทัศนคติมียองค์ประกอบ 3
ประการ ได้แก่ องค์ประกอบทางการรู้คิด คือ ประกอบด้วยความรู้หรือความเชื่อที่บุคคล
มีต่อสิ่งนั้น เป็นความรู้ที่มีทิศทาง ดี เลว เป็นต้น องค์ประกอบทางความรู้สึก คือ เป็น
อารมณ์ของบุคคล ความชอบ ไม่ชอบต่อสิ่งนั้น ความรู้สึกของบุคคลจะสอดคล้องกับ
ทิศทางของการรู้คิด และองค์ประกอบทางการพร้อมกระทำ คือ เมื่อบุคคลรู้เชิงประมาณ
ค่า และรู้สึกชอบหรือไม่ชอบแล้ว สิ่งก็ตามมา คือ ความพร้อมที่จะกระทำให้สอดคล้อง
กับความรู้สึกต่อสิ่งนั้น

สุเวช อินทระ (2531 : 8) กล่าวว่า ทัศนคติของบุคคลเกิดจากประสบการณ์
หรือการเรียนรู้และเป็นพื้นฐานที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา และกล่าวว่ามีได้มี
คิดตัวมาแต่กำเนิด

สุภานันท์ ทรัพย์อัมพร (2521 : 9) ได้ให้ความเห็นว่า ทัศนคติเป็นความเชื่อ
ความรู้สึกทางจิตใจของบุคคลอันเนื่องมาจากการเรียนรู้ตลอดจนประสบการณ์ ซึ่ง
กระตุ้นให้บุคคลมีพฤติกรรมไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ในการตอบสนองต่อสิ่งเร้า
หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่บุคคลเข้าไปเกี่ยวข้อง

ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2520 : 67) ให้ข้อคิดเห็นว่า ปฏิกริยาของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารอย่างเดียวกัน ย่อมมีทัศนคติไม่เหมือนกันทำให้ผลที่จะมีต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติย่อมแตกต่างกันด้วย

ดังนั้น ทัศนคติ เป็นความคิดเห็นซึ่งมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ เป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกริยาเฉพาะอย่างต่อสถานการณ์ภายนอก ซึ่งแยกองค์ประกอบออกเป็น 3 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (cognitive component) ได้แก่ ความคิดซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มนุษย์ใช้ในการคิด องค์ประกอบทางด้านท่าทีความรู้สึก (affective component) เป็นส่วนประกอบทางด้านอารมณ์ ความรู้สึกซึ่งเป็นตัวเร้าความคิดทำให้บุคคลมีภาวะความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีขณะที่คิดถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง องค์ประกอบทางด้านการปฏิบัติ (behavioral component) เป็นองค์ประกอบ ที่มีแนวโน้มในการปฏิบัติหรือถ้ามีสิ่งเร้าที่เหมาะสม จะเกิดการปฏิบัติหรือมีปฏิกริยาอย่างใดอย่างหนึ่ง

๕. ทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจ

การที่คนคิดจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ย่อมรู้สาเหตุที่มีความสนใจ ซึ่งเรียกว่าแรงจูงใจให้เกิดการกระทำเพื่อให้เกิดความสมดุลในร่างกาย

ยุพินพรรณ ศิริวัชชานุกุล (2541 : 121) กล่าวว่าแรงจูงใจ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดแรงผลักดันให้บุคคลแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งจนบรรลุผลสำเร็จ

คณัย เทียนพูน (2540 : 62-63) กล่าวว่าแรงจูงใจมี 2 ส่วน คือ แรงจูงใจภายในที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองตามลำดับขั้นของความต้องการเพื่อเกิดความรู้และเพื่อพัฒนาตนเอง ส่วนแรงจูงใจภายนอก เกิดจากการรู้ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตนเองเพื่อการประกอบอาชีพ ความมั่นคงก้าวหน้าในอาชีพ การเป็นที่ยอมรับของสังคม และเพื่อความสำเร็จในชีวิต

Keith Davis (1962 : 539-540) ได้กล่าวถึงการกระทำของผู้ปฏิบัติในการจะนำความรู้ไปใช้ในการทำงานมากหรือน้อยแค่ไหน ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ และแรงจูงใจจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้ปฏิบัติงานมีทัศนคติ และแสดงออกทางพฤติกรรมตาม

สถานการณ์ในการกระทำของบุคคล ไม่ว่าจะกิจการใด ๆ จะต้องเกี่ยวข้องกับปัจจัย 2 ประการ คือ แรงจูงใจและความสามารถ

สถิติ วงศ์สวรรค์ (2529 : 416-417) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมากจะเป็นไปโดยมีจุดหมายปลายทาง แรงจูงใจที่จะเกิดขึ้นกับมนุษย์โดยมากจะมีสาเหตุมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมีความต้องการคนเรามากจะมีแรงจูงใจเพื่อให้มีพฤติกรรมอันจะนำไปสู่เป้าหมาย ฉะนั้น กระบวนการเกิดการจูงใจจึงประกอบไปด้วย

1) ความต้องการ ซึ่งเป็นความต้องการทางกาย จิตใจและสังคม เกิดขึ้นเมื่อมีความไม่สมดุลทางสรีระหรือจิตใจ

2) แรงขับ เป็นตัวเสริมกำลังให้ไปสู่เป้าหมาย เป็นตัวมุ่งกระทำ เป็นตัวสำคัญของวงจรแห่งการจูงใจ

3) เป้าหมาย คือ จุดหมายปลายทาง เป็นจุดสุดท้ายของวงจรแรงจูงใจ เป็นจุดที่แรงขับลดลง ความต้องการบรรเทาลง การบรรลุเป้าหมายจึงมีความโน้มเอียงที่จะช่วยให้ภาวะสมดุลทางกายหรือทางใจกลับมีขึ้นมาใหม่

ดังนั้น แรงจูงใจเกิดจากแรงขับของความต้องการ ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมสู่เป้าหมายที่ต้องการเพื่อความสมดุลของร่างกาย นั่นคือ การปรับปรุงการผลิตและกิจกรรมอื่น ๆ ของเกษตรกรย่อมขึ้นอยู่กับความต้องการของตัวเกษตรกรเพื่อไปสู่เป้าหมายความสำเร็จในอาชีพ

6. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการกำหนดตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร การตรวจเอกสารผลงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรในส่วนของปัจจัยที่นำมาศึกษามีดังนี้

6.1 ปัจจัยด้านสังคม

จากการกำหนดตัวแปรปัจจัยด้านสังคมแล้ว ทำการตรวจเอกสารผลการวิจัย

โดยแบ่งปัจจัยทางด้านสังคมที่จะมีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตร 5 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นผู้นำ ซึ่งมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.1.1 เพศ จรุง รงค์รัตน์ (2538 : 90-91) ได้ศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอทองผาภูมิ จังหวัดพัทลุง พบว่า เยาวชนมุสลิมเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่แตกต่างกัน แต่สุพล วรรณภักดิ์พิณี (2529 : 50) ได้ศึกษาความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดสระบุรี พบว่า เพศหญิงและเพศชายมีผลต่อความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

6.1.2 อายุ สุพล วรรณภักดิ์พิณี (2529 : 50) ได้ศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม แต่จรุง รงค์รัตน์ (2538 : 90-91) พบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีอายุมากและเยาวชนมุสลิมที่มีอายุน้อยมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ พลากร โคตจันทร์ (2529 : 71) ได้ศึกษาความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด พบว่า ประชากรที่มีอายุแตกต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

6.1.3 การศึกษา เกรียงศักดิ์ ปัทมรธา (2528 : 39) ได้ศึกษาเรื่องลักษณะที่แตกต่างระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับนวัตกรรมกับเกษตรกรที่ไม่ยอมรับนวัตกรรม : ศึกษากรณีการปลูกข้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง พบว่า เกษตรกรมีการศึกษาสูง จะยอมรับการใช้เทคโนโลยีการเกษตรมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อย แต่ พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 105) ได้ศึกษาความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ไม่มีผลต่อความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

6.1.4 การเป็นสมาชิกกลุ่ม ประภา ปรายพินาศ (2531 : 106) ได้ศึกษาความต้องการของสมาชิกนิคมสร้างตนเองพระพุทธบาท ในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมในโครงการศูนย์สาธิต และฝึกอบรม จังหวัดสระบุรี-ลพบุรี พบว่า สมาชิกที่เป็นสมาชิกกลุ่มกับสมาชิกที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพ

เกษตรกรกรรมไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกับ ศิริลักษณ์ ปิ่นเกษร (2533 : 56-57) ได้ศึกษาความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรของหมู่บ้านใกล้เคียงสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพและเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพ มีความต้องการอาชีพเสริมไม่แตกต่างกัน

6.1.5 การเป็นผู้นำ พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 109) พบว่า เกษตรกรที่ไม่เป็นเกษตรกรผู้นำและเกษตรกรที่เป็นเกษตรกรผู้นำมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกรรมไม่แตกต่างกัน

6.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

จากการกำหนดตัวแปรปัจจัยด้านเศรษฐกิจ โดยแบ่งปัจจัยทางเศรษฐกิจที่จะมีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตรได้ 7 ตัวแปร คือ รายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การใช้เครื่องจักรกลเกษตร การจำหน่ายผลผลิตและการต่อรองราคาผลผลิตเกษตร ซึ่งมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

6.2.1 รายได้ พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 105) พบว่า รายได้ของเกษตรกรไม่มีผลต่อความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกรรม เช่นเดียวกับ คำรง ชำนาญรบ (2528 : 62) ได้ศึกษาความต้องการของประชาชนในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี พบว่า รายได้ของประชาชนไม่มีความแตกต่างกัน และพลากร โคตจันทร์ (2529 : 71) พบว่า รายได้ของครอบครัวที่แตกต่างกันไม่มีผลทำให้ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกรรมแตกต่างกัน

6.2.2 จำนวนแรงงานในครัวเรือน พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 106) พบว่า จำนวนแรงงานทางการเกษตรไม่มีผลต่อความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกรรม

6.2.3 จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร สุรพล วรรณภักดิ์พิณีจ (2529 : 50) และ คำรง ชำนาญรบ (2528 : 55-56) พบว่า เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือ ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรกรรมของประชาชนที่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรมาก และประชาชนที่มีพื้นที่ถือครองทำการเกษตรน้อยไม่มีความแตกต่างกัน

6.2.4 การใช้บริการลินเชื้อ วิญญู อุทธิอุตมพล (2534 : 115) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า เกษตรกรที่กู้ยืมเงินและเกษตรกรที่ไม่กู้ยืมเงินมาทำสวนทุเรียนมีความต้องการความรู้ในการปรับปรุงการผลิตทุเรียนไม่แตกต่างกัน

6.2.5 การใช้เครื่องจักรกลเกษตร ภูวดล สาลีเกษตร (2536 : 49,53) ได้ศึกษาผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียมโค พบว่า การใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผสมเทียมโค โดยที่เกษตรกรที่มีการใช้เครื่องจักรกลระดับสูงยอมรับการผสมเทียมมากกว่าเกษตรกรที่ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรในระดับต่ำ

6.2.6 การจำหน่ายผลผลิตเกษตร พัฒนพงศ์ วรณวิไล (2540 : 109) ได้ศึกษาพบว่า เกษตรกรที่จำหน่ายผลผลิตภายในท้องถิ่นและเกษตรกรที่จำหน่ายผลผลิตเกษตรภายนอกท้องถิ่นมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรไม่แตกต่างกัน

6.2.7 การต่อรองราคาผลผลิตเกษตร พัฒนพงศ์ วรณวิไล (2540 : 110) พบว่า เกษตรกรที่สามารถต่อรองราคาผลผลิตได้ และเกษตรกรที่ไม่สามารถต่อรองราคาผลผลิตเกษตรมีความต้องการการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน

6.3 ปัจจัยทางกายภาพ

จากการกำหนดตัวแปรปัจจัยทางกายภาพโดยแบ่งการศึกษาปัจจัยทางกายภาพที่มีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตรได้ 3 ตัวแปร ได้แก่ ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ให้ความรู้ แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร และระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด ซึ่งมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.3.1 ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ให้ความรู้ จรุง รงศ์รัตน์ (2538 : 91) ได้ศึกษาพบว่าเขาวชนมุสลิมที่มีบ้านใกล้กับสถานที่เรียน กับเขาวชนที่มีบ้านไกลกับสถานที่เรียนมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่แตกต่างกัน

6.3.2 แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร พัฒนพงศ์ วรณวิไล (2540 : 110) ได้ศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีแหล่งน้ำเพียงพอและเกษตรกรที่มีแหล่งน้ำไม่เพียงพอมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรไม่แตกต่างกัน

6.3.3 ระยะเวลาจากฟาร์มถึงตลาด พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 111) ได้ศึกษา พบว่า เกษตรกรที่ฟาร์มอยู่ใกล้ตลาดและเกษตรกรที่ฟาร์มอยู่ไกลตลาดมีความต้องการการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน

6.4 ปัจจัยทางด้านการรับรู้ข่าวสาร

จากการกำหนดตัวแปรปัจจัยทางด้านการรับรู้ข่าวสารโดยแบ่งการศึกษาปัจจัยทางด้านการรับรู้ข่าวสารที่มีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตรได้ 2 ปัจจัย ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคลและการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน ซึ่งมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

6.4.1 การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคล พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 111) ได้ศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคลในระดับต่ำและเกษตรกรที่มีการรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคลในระดับสูงไม่แตกต่างกัน

6.4.2 การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน พัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 109) ได้ศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีการรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชนในระดับต่ำและเกษตรกรที่มีการรับข้อมูลข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชนในระดับสูงไม่แตกต่างกัน

6.5 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา

จากการกำหนดตัวแปรปัจจัยทางด้านจิตวิทยาโดยแบ่งการศึกษาปัจจัยทางด้านจิตวิทยาที่มีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตรได้ 2 ตัวแปร ได้แก่ ทักษะคติต่ออาชีพการเกษตรและแรงจูงใจต่อประโยชน์ที่จะได้รับ ซึ่งมีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

6.5.1 ทักษะคติต่ออาชีพการเกษตร เกรียงศักดิ์ ปัทมรธา (2528 : 61) ได้ศึกษา พบว่า เกษตรกรที่มีทักษะคติที่ดีต่อวิชาการทางการเกษตรแผนใหม่จะมีโอกาสยอมรับได้ดีกว่าผู้ที่มีทักษะคติต่อต้าน เช่นเดียวกับ พรศักดิ์ พัทธพจนารักษ์ (2530 : 70) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาดจำกัด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า สมาชิกสหกรณ์การ

เกษตรกรที่มีทัศนคติที่ดี จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตรมากกว่าสมาชิกที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสหกรณ์การเกษตร

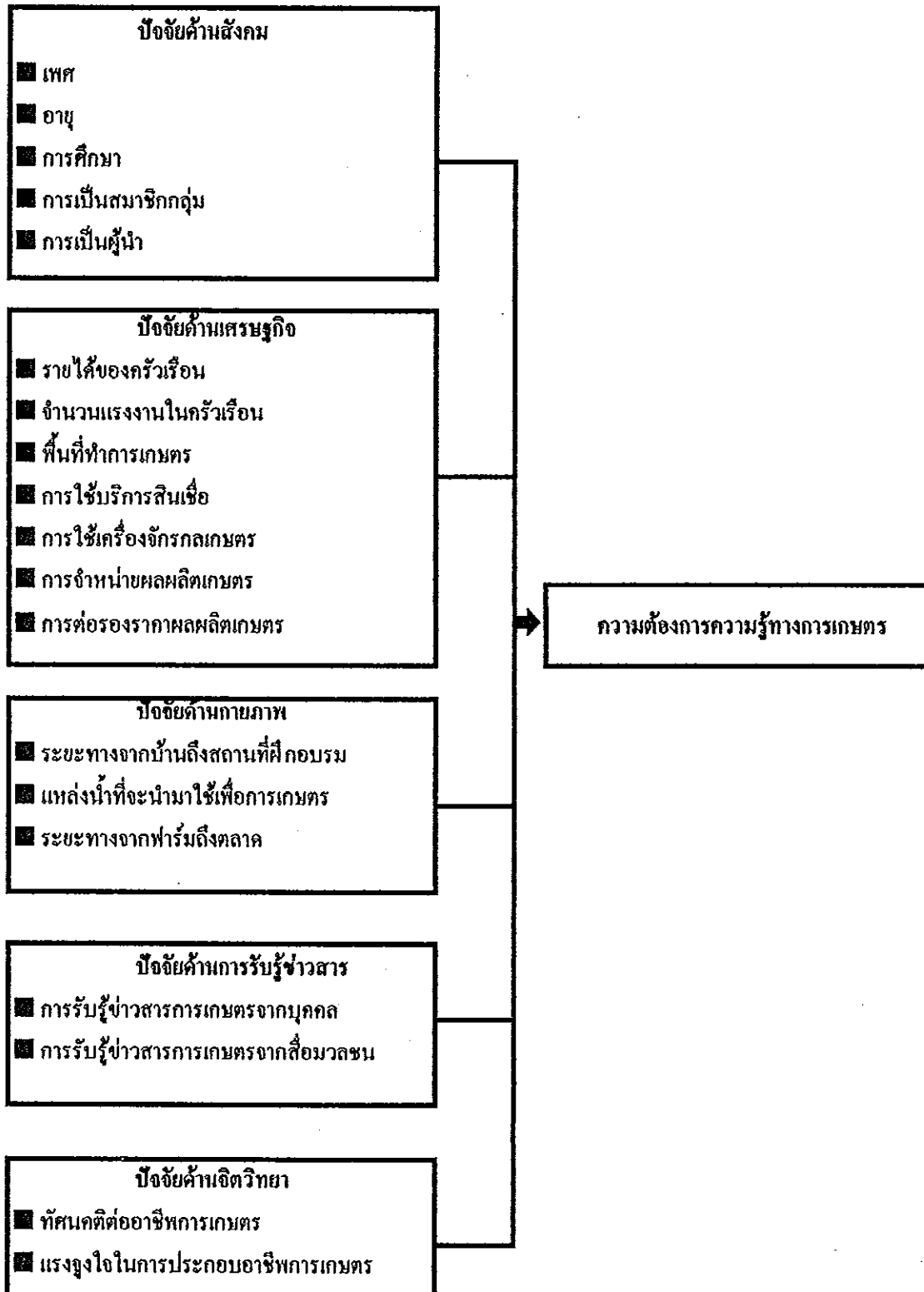
6.5.2 แรงจูงใจต่อประโยชน์ที่จะได้รับ สุเทพ รัตนพันธ์ จรัส ชูรัมย์ และ สมยศ สุวิทยานนท์ (2529 : 24) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบท่อการยอมรับการใช้ข้าวพันธุ์ดีของเกษตรกร จังหวัดพัทลุง พบว่า การยอมรับการปลูกข้าวพันธุ์ดีของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับสิ่งจูงใจ

จากการรวบรวมเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่า ความต้องการความรู้ของเกษตรกรมีความต้องการที่แตกต่างกัน ลักษณะการส่งเสริมการเกษตรเป็นการให้ความรู้ทางการเกษตรโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงทัศนคติ และสร้างแรงจูงใจเพื่อให้เกษตรกรตัดสินใจเลือกที่จะกระทำสนองความต้องการ ซึ่งมีความสัมพันธ์กับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านการรับรู้ข่าวสารและด้านจิตวิทยา

7. แบบจำลองแนวความคิด

การศึกษานี้ได้จำแนกตัวแปรอิสระเป็น 5 กลุ่ม คือ ปัจจัยด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านกายภาพ ด้านการรับรู้ข่าวสาร และด้านจิตวิทยา ตัวแปรทั้ง 5 กลุ่มนี้ คาดว่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ ความต้องการความรู้ทางการเกษตร ดังภาพประกอบ 1

แบบจำลองแนวความคิด

ภาพประกอบ 1 แบบจำลองของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

8 สมมติฐานในการวิจัย มีดังนี้

8.1 ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม และ การเป็นผู้นำกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

8.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การใช้เครื่องจักรกลเกษตร การจำหน่าย ผลผลิตเกษตรและการต่อรองราคาผลผลิตเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร มีความสัมพันธ์กัน

8.3 ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ให้ความรู้ แหล่งน้ำ ที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

8.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคลและการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชนกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

8.5 ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ ทศนคติต่ออาชีพการเกษตร แรงจูงใจต่ออาชีพ การเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

บทที่ 8

วิธีการวิจัย

1. สถานที่ทำการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิคนิคมสร้างตนเองเทพา อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ หมู่ที่ 2 บ้านต้นยอ หมู่ที่ 3 บ้านนิคม หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งโค่น หมู่ที่ 6 บ้านห้วยปลิง หมู่ที่ 8 บ้านตาแปด หมู่ที่ 9 บ้านพุทธนิมิต หมู่ที่ 11 บ้านโคกกอและหมู่ที่ 13 บ้านสายโท6 ตำบลท่าม่วง อำเภอเทพา จังหวัดสงขลา มีพื้นที่ใกล้กับศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา ที่มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนานิคมสร้างตนเองในภาคใต้

2. ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

ได้ทำการสำรวจสมาชิคนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา จากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียน มีประชากร 1,150 ราย แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ สมาชิกที่นิคมจัดสรรที่ดินให้ มีจำนวน 583 ราย และเป็นสมาชิกราษฎรเดิมจำนวน 567 ราย

จากนั้นนำประชากรทั้ง 2 ประเภทมาหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ ยามาเน่ แล้วใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกที่นิคมจัดสรรที่ดินให้ มีจำนวน 58 ราย และเป็นสมาชิกราษฎรเดิมจำนวน 57 ราย รวมกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ประเภท 115 ราย

สูตร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727-728) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+N e^2}$$

โดยที่กำหนดให้

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนประชากร

e คือ ค่าความคลาดเคลื่อน ที่ .05

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลในพื้นที่นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา โดยประสานงานเจ้าหน้าที่นิคมในการออกไปเก็บข้อมูลสนาม โดยสังเกตและสัมภาษณ์ สมาชิกนิคมซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือบุคคลในครัวเรือนที่สามารถให้ข้อมูลได้ตาม ที่สุ่มไว้เป็นครัวเรือนตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 15 - 31 มกราคม 2542

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สร้างแบบสอบถามโดยใช้แนวคิด จากทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยคำถามแบบปิดและคำถามแบบเปิดมี เฉพาะบางข้อที่ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (ภาคผนวก ก)

5. การทดสอบแบบสัมภาษณ์

ก่อนนำแบบสอบถามไปใช้จริง ได้มีการนำแบบสอบถามไปทดสอบใช้กับ สมาชิกนิคมที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 ราย เมื่อวันที่ 10 -15 ธันวาคม พ.ศ. 2541 และนำกลับมาตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามโดยดำเนินการหาค่าความ เชื่อมั่นของตัวชี้วัด ด้วยวิธีของ ครอนบาค อัลฟา (Cronbach' s Alpha) (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2536 : 153) และได้แก้ไขแบบสอบถามอีกครั้งก่อนนำไปใช้จริง สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นก่อนและหลังการนำไปใช้ ดูได้จากภาคผนวก ค

8. สถิติในการวิเคราะห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ในการวิจัยมี ดังนี้ ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าโคสแควร์ ค่าความเชื่อมั่น

6.1 ค่าร้อยละ เพื่อเปรียบเทียบข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เช่น เพศ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นผู้นำ การใช้เครื่องจักรกล แหล่งจำหน่ายผลผลิต แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

6.2 ค่ามัชฌิมเลขคณิต เพื่อใช้หาค่าเฉลี่ยของตัวแปรประเภทช่วง เช่น อายุ รายได้ รายจ่าย จำนวนแรงงานในครัวเรือน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมของนิคม

6.3 ค่าโคสแควร์ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรโดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ, 2536 : 89-91)

$$\chi^2 = \frac{\sum (O-E)^2}{E}$$

$$df = (C-1)(R-1)$$

$$\text{เมื่อ } \chi^2 = \text{ค่าโคสแควร์}$$

$$O = \text{ค่าความถี่ที่ได้จากการปฏิบัติ}$$

$$E = \text{ค่าความถี่ที่คาดหวัง}$$

$$df = \text{ขั้นความเป็นอิสระ (degree of freedom)}$$

$$C = \text{จำนวนตัวแปรแนวตั้ง (column)}$$

$$R = \text{จำนวนตัวแปรแถว (row)}$$

การแปลความหมายของข้อมูลที่ได้จากการทดสอบเพื่อหาความสัมพันธ์ โดยพิจารณาจากค่าโคสแควร์จากผลการคำนวณ และในการวิจัยครั้งนี้กำหนดระดับความมีนัยสำคัญที่ .05

6.4 ค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) สูตรที่ใช้ในการคำนวณ (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2536 : 153)

$$\alpha = N / (N-1) [1 - \sigma^2 (y_i) / \sigma^2 x]$$

$$\begin{aligned} \text{เมื่อ } \alpha &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น} \\ N &= \text{จำนวนของรายการ} \\ \sigma^2_x &= \text{ค่าความผันแปรทั้งหมด} \\ \sum \sigma^2 (y_i) &= \text{ผลรวมของค่าของความผันแปรของแต่ละรายการ} \end{aligned}$$

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ใช้ไมโครคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS (statistical package for the social sciences) เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์

8. นิยามศัพท์เฉพาะ

ความต้องการความรู้ทางการเกษตร หมายถึง ความต้องการความรู้ทางด้านพืช สัตว์ ประมง และอุตสาหกรรมเกษตรโดยในการศึกษานี้ได้จำแนกระดับความต้องการความรู้ทางการเกษตรเป็น 2 ระดับ คือ มากและน้อย

นิคมสร้างตนเอง หมายถึง นิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

สมาชิกนิคมสร้างตนเอง หมายถึง เกษตรกรที่เป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

การฝึกอบรม หมายถึง กิจกรรมทุกอย่างที่นิคมสร้างตนเองจัดขึ้นเพื่อช่วยให้สมาชิกนิคมมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงานเกษตรให้เกิดผลดี

สมาชิกที่เป็นผู้นำ หมายถึง สมาชิกที่มีตำแหน่งต่าง ๆ ได้แก่ เป็นกรรมการหมู่บ้าน กรรมการกลุ่มออมทรัพย์ กรรมการสหกรณ์ อาสาสมัครสาธารณสุข หัวหน้าเขต หรือกรรมการส่งเสริมเขต

สมาชิกจัดสรร หมายถึง สมาชิกนิคมสร้างตนเองที่ถือครองที่ดินตามที่นิคมจัดสรรให้ เพื่อทำการเกษตรในเขตนิคม

สมาชิกราชฎาเดิม หมายถึง สมาชิกนิคมสร้างตนเองที่ถือครองที่ดินในเขต
นิคม ก่อนที่จะมีการจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง และได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกนิคมหลังจากมี
การจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง

บทที่ 4

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกนิคม คือ ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านกายภาพ ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร และปัจจัยด้านจิตวิทยา
- 2) ความต้องการความรู้ทางการเกษตรโดยการฝึกอบรม
- 3) แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมทางการเกษตร
- 4) การพิสูจน์สมมติฐานระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกนิคม

1.1 ปัจจัยด้านสังคม

การศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสังคมของสมาชิกนิคม คือ สถานภาพ เพศ อายุ การศึกษาและความสามารถในการอ่านและเขียน การประกอบอาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเป็นผู้นำ ปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

สถานภาพและเพศ จากการศึกษา พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัวร้อยละ 73.9 รองลงมาเป็นบุตรร้อยละ 13 เป็นคู่สมรสร้อยละ 12.2 และเป็นญาติมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 0.9

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ จะสัมภาษณ์เฉพาะหัวหน้าครอบครัวเท่านั้น แต่เมื่อออกไปเก็บข้อมูลพบว่าหัวหน้าครอบครัวติดภาระกิจนอกบ้าน จึงได้สัมภาษณ์บุคคลอื่นในครอบครัวที่มีส่วนเกี่ยวข้องและรู้ข้อมูลการประกอบอาชีพเกษตร

สมาชิกนิคมส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 73.9 และเป็นเพศหญิงร้อยละ

26.1

อายุ สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 48-59 ปีร้อยละ 36.5 รองลงมา มีอายุ 60 ปีและมากกว่าร้อยละ 26.1 อายุระหว่าง 36-47 ปีร้อยละ 25.2 และผู้ที่มีอายุไม่

เกิน 35 ปีมีเพียงร้อยละ 12.2 สมาชิกมีอายุต่ำสุด 23 ปีและอายุสูงสุด 78 ปี อายุเฉลี่ยประมาณ 51 ปี

จะเห็นได้ว่า สมาชิกส่วนใหญ่มีอายุมาก เพราะเป็นสมาชิคนิยมสมัครเริ่มแรกและได้ใช้พื้นที่จัดสรรทำมาหากินจนถึงปัจจุบัน ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของสมาชิคนิยม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
หัวหน้าครอบครัว	85	73.9
บุตร	15	13.0
คู่สมรส	14	12.2
ญาติ	1	0.9
เพศ		
ชาย	85	73.9
หญิง	30	26.1
อายุ		
ไม่เกิน 35 ปี	14	12.2
36-47 ปี	29	25.2
48-59 ปี	42	36.5
60 ปีและมากกว่า	30	26.1
ค่าต่ำสุด = 23 ปี	ค่าสูงสุด = 78 ปี	ค่าเฉลี่ย = 51.40 ปี

การศึกษาและความสามารถในการอ่านและเขียน สมาชิกนิตมส่วนใหญ่จบประถมศึกษาตอนต้น (ป.1-ป.4) ร้อยละ 66.1 จบระดับประถมศึกษาตอนปลาย (ป.5-ป.7) จบมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.ศ.1-ม.ศ.3) และไม่ได้เรียนหนังสือมีร้อยละ 8.7 7.0

และ 6.1 ที่เหลือสมาชิกนิคมไม่จบประถมศึกษาปีที่ 4 จบปริญญาตรีและจบมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ (ปวช.) มีร้อยละ 4.3 3.5 และ 3.4 ตามลำดับ มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 0.9 ที่จบระดับอนุปริญญา

สมาชิกส่วนใหญ่อ่านออกเขียนได้ร้อยละ 88.7 อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ร้อยละ 8.7 มีเพียงส่วนน้อยที่อ่านออกได้บ้างแต่เขียนไม่ได้ร้อยละ 2.6 ดังตาราง 2

ตาราง 2 การศึกษาและความสามารถในการอ่านและเขียน

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	7	6.1
ไม่จบประถมศึกษาปีที่ 4	5	4.3
จบประถมศึกษาตอนต้น	76	66.1
จบประถมศึกษาตอนปลาย	10	8.7
จบมัธยมศึกษาตอนต้น	8	7.0
จบมัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีพ	4	3.4
จบอนุปริญญา	1	0.9
จบปริญญาตรี	4	3.5
ความสามารถในการอ่านและเขียน		
อ่านออกเขียนได้	102	88.7
อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้	10	8.7
อ่านออกเขียนไม่ได้	3	2.6

อาชีพ สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มากกว่า 3 ใน 4 มีอาชีพหลักคือทำสวนยาง ร้อยละ 83.5 รองลงมาทำนาร้อยละ 9.6 ที่เหลือทำสวนไม้ผลร้อยละ 2.6 เลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 1.7 ค้าขายร้อยละ 1.7 และทำสวนผักร้อยละ 0.9 ตามลำดับ

ส่วนใหญ่สมาชิกนิคมที่มีอาชีพทำสวนยางเพราะเป็นพืชที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นและเป็นพืชที่ทำรายได้หลักทางภาคใต้ มีตลาดแน่นอน

สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพรองร้อยละ 67.8 ที่เหลืออีกร้อยละ 32.2 ไม่มีอาชีพรองสมาชิกที่มีอาชีพรองส่วนใหญ่ เลี้ยงสัตว์ร้อยละ 44.9 รองลงมาทำสวนไม้ผลร้อยละ 14.1 ทำนาร้อยละ 12.8 รับจ้างร้อยละ 12.8 ปลูกลูกไม้ร้อยละ 7.7 และค้าขายร้อยละ 7.7 ตามลำดับ ดังตาราง 3

สมาชิกส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ประเภทโคเนื้อ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และไก่พื้นเมือง สวนไม้ผล ได้แก่ ทุเรียน มังคุด ลองกอง เงาะ มะพร้าว สวนผัก ได้แก่ ถั่วฝักยาว ผักกาดขาว และคะน้า รับจ้าง ได้แก่ รับจ้างกำจัดวัชพืช ค้าขาย ได้แก่ การขายของชำในหมู่บ้าน เป็นต้น

ตาราง 3 อาชีพของสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อาชีพหลัก		
ทำสวนยาง	96	83.5
ทำนา	11	9.6
ทำสวนไม้ผล	3	2.6
การเลี้ยงสัตว์	2	1.7
ค้าขาย	2	1.7
สวนผัก	1	0.9
อาชีพรอง		
มีอาชีพรอง	78	67.8
ไม่มีอาชีพรอง	37	32.2

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ร้อยละของสมาชิกที่ประกอบอาชีพรอง (n=78)		
การเลี้ยงสัตว์	35	44.9
ทำสวนไม้ผล	11	14.1
ทำนา	10	12.8
รับจ้าง	10	12.8
สวนผัก	6	7.7
ค้าขาย	6	7.7

การเป็นสมาชิกกลุ่ม สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มร้อยละ 57.4

และเป็นสมาชิกกลุ่มร้อยละ 42.6

สำหรับผู้ที่ไม่สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ได้ให้เหตุผลเป็นเพราะว่า ผู้นำกลุ่มมีความลำเอียงในการให้บริการกับสมาชิกบางคน และไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

สำหรับผู้ที่สนใจสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์การเกษตรร้อยละ 85.7 กลุ่มออมทรัพย์ร้อยละ 12.2 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 2.1 เป็นสมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร

ผู้ที่เข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม ส่วนใหญ่สมัครใจเข้าเป็นสมาชิกเองร้อยละ 85.7 เพื่อนชักชวนร้อยละ 8.2 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 6.1 ที่เข้าหน้าที่ชักชวน

ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกของกลุ่มมาแล้วเป็นเวลา 8-12 ปี ร้อยละ 34.7 เป็นเวลา 13-17 ปี กับไม่เกิน 7 ปีมีร้อยละ 26.5 ที่เป็นสมาชิกกลุ่ม 18 ปีและมากกว่า มีเพียงร้อยละ 12.3 ระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มต่ำสุดเพียง 1 ปี และสูงสุด 22 ปี โดยเฉลี่ยของการเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาประมาณ 11 ปี

สมาชิกกลุ่มมีความต้องการให้กลุ่มช่วยเหลือในด้านสินเชื่อร้อยละ 57 ด้านการตลาดขายส่งร้อยละ 16.3 ด้านการผลิตสัตว์ร้อยละ 12.5 ด้านการผลิตพืชร้อยละ 8.2 เพียงส่วนน้อยไม่เกินร้อยละ 4 ต้องการความช่วยเหลือด้านการตลาดขายปลีก และด้านการแปรรูป ตามลำดับ ดังตาราง 4

ตาราง 4 การเป็นสมาชิกกลุ่มของสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	66	57.4
เป็นสมาชิกกลุ่ม	49	42.6
สำหรับผู้เป็นสมาชิกกลุ่ม ได้แก่ (n=49)		
กลุ่มสหกรณ์การเกษตร	42	85.7
กลุ่มออมทรัพย์	6	12.2
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	1	2.1
สาเหตุในการเป็นสมาชิกกลุ่ม (n=49)		
สมัครใจเอง	42	85.7
เพื่อนชักชวน	4	8.2
เจ้าหน้าที่ชักชวน	3	6.1
ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก (n=49)		
ไม่เกิน 7 ปี	13	26.5
8-12 ปี	17	34.7
13-17 ปี	13	26.5
18 ปีและมากกว่า	6	12.3
ค่าต่ำสุด = 1 ปี	ค่าสูงสุด = 22 ปี	ค่าเฉลี่ย = 10.94 ปี

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ความต้องการให้กลุ่มช่วยเหลือ (n=49)		
ด้านสินเชื่อ	28	57.0
ด้านการตลาดขายส่ง	8	16.3
ด้านการผลิตสัตว์	6	12.5
ด้านการผลิตพืช	4	8.2
ด้านการตลาดขายปลีก	2	4.0
ด้านการแปรรูป	1	2.0

การเป็นผู้นำ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นผู้นำกลุ่มใด ๆ ร้อยละ 85.2 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 14.8 ที่เป็นผู้นำกลุ่ม

สำหรับสมาชิกที่เป็นผู้นำกลุ่ม ส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้านร้อยละ 47 เป็นกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ร้อยละ 23.5 เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขร้อยละ 11.8 ไม่เกินร้อยละ 5.9 เป็นหัวหน้าเขต เป็นกรรมการส่งเสริมเขต และกรรมการสหกรณ์ ตามลำดับ ดังตาราง 5

ตาราง 5 การเป็นผู้นำของสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การเป็นผู้นำ		
ไม่เป็น	98	85.2
เป็น	17	14.8

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สำหรับผู้เป็นผู้นำจะมีตำแหน่งดังนี้ (n= 17)		
กรรมการหมู่บ้าน	8	47.0
กรรมการกลุ่มออมทรัพย์	4	23.5
อาสาสมัครสาธารณสุข	2	11.8
หัวหน้าเขต	1	5.9
กรรมการส่งเสริมเขต	1	5.9
กรรมการสหกรณ์	1	5.9

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

การศึกษาปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกนิกม คือ รายได้-รายจ่ายของครัวเรือน (ในรอบปี พ.ศ. 2540 โดยเริ่ม ม.ค. ถึง ธ.ค.) จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การใช้เครื่องจักรกลเกษตร การจำหน่ายผลผลิตและการต่อรองราคาผลผลิตเกษตร ซึ่งปรากฏผลตามรายละเอียด ดังนี้

รายได้ของครัวเรือน เป็นการศึกษาในรอบปี พ.ศ. 2540 พบว่า สมาชิกนิกมมีรายได้เฉลี่ยครัวเรือนละ 52,635.22 บาท ส่วนใหญ่สมาชิกมีรายได้น้อยกว่ารายได้เฉลี่ย มีร้อยละ 67 ส่วนสมาชิกที่มีรายได้มากกว่ารายได้เฉลี่ยมีเพียงร้อยละ 33 (ภาคผนวก ข ตาราง 5)

จะเห็นได้ว่า สมาชิกนิกมที่มีรายได้ไม่เกิน 10,000 บาท มีเพียงส่วนน้อย ร้อยละ 3.5 รายได้ลดน้อยลงเพราะว่าได้ไค่นยางเก่าเพื่อปลูกยางใหม่ทดแทน สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้จากการประกอบอาชีพการทำสวนยางและไม่ผลร้อยละ 84.3

การเลี้ยงสัตว์ร้อยละ 33.9 การรับจ้างในกิจกรรมการทำสวนยางร้อยละ 13.9 และจากการทำนาร้อยละ 1.7 ดังตาราง 6

รายจ่ายของครัวเรือน พบว่า สมาชิกนิคมมีรายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือนละ 38,205.37 บาท ส่วนใหญ่สมาชิกมีรายจ่ายน้อยกว่ารายจ่ายเฉลี่ยร้อยละ 64.3 ส่วนสมาชิกที่มีรายจ่ายสูงกว่ารายจ่ายเฉลี่ยร้อยละ 35.7 (ภาคผนวก ข ตาราง 5)

รายจ่ายสมาชิกส่วนใหญ่จ่ายไปเพื่องานสังคมร้อยละ 94.8 เป็นงานประเพณีต่าง ๆ และงานทางศาสนา เช่นงานแต่งงาน งานบวช จ่ายไปเพื่อการประกอบอาชีพร้อยละ 75.7 เช่น ค่าจ้างแรงงาน ค่าปุ๋ย และร้อยละ 22.6 ที่สมาชิกมีรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้ ดังตาราง 6

ตาราง 6 รายได้และรายจ่ายของสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ทั้งหมดของครัวเรือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	4	3.5
10,001-20,000 บาท	14	12.1
20,001-30,000 บาท	21	18.3
30,001-40,000 บาท	20	17.4
40,001 บาทและมากกว่า	56	48.7
ค่าต่ำสุด = 6,000 บาท ค่าสูงสุด = 414,000 บาท ค่าเฉลี่ย = 52,635.22 บาท		
ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีรายได้จาก		
การทำสวน	97	84.3
การเลี้ยงสัตว์	39	33.9
การรับจ้าง	16	13.9
การทำนา	2	1.7

ตาราง 8 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รายจ่ายทั้งหมดของครัวเรือน		
ไม่เกิน 10,000 บาท	7	6.1
10,001-20,000 บาท	27	23.5
20,001-30,000 บาท	23	20.0
30,001-40,000 บาท	19	16.5
40,001 บาทและมากกว่า	39	33.9
ค่าต่ำสุด = 5,500 บาท ค่าสูงสุด = 167,000 บาท ค่าเฉลี่ย = 38,205.37 บาท		
ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีรายจ่ายเพื่อ		
งานสังคม	109	94.8
การประกอบอาชีพ	87	75.7
ชำระหนี้	26	22.6

จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยประมาณ 5 คน พบว่า สมาชิกที่มีจำนวนสมาชิกน้อยกว่าจำนวนเฉลี่ยมีร้อยละ 49.6 และมีมากกว่าจำนวนเฉลี่ยร้อยละ 50.4

จำนวนสมาชิกที่เป็นแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ยครัวเรือนละประมาณ 3 คน พบว่า มีแรงงานที่น้อยกว่าแรงงานเฉลี่ยร้อยละ 66.1 และมีแรงงานที่มากกว่าแรงงานเฉลี่ยร้อยละ 33.9 (ภาคผนวก ข ตาราง 5) สมาชิกที่เป็นแรงงานในครัวเรือน นอกเหนือจากหัวหน้าครอบครัว พบว่า แรงงานส่วนใหญ่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ซึ่งสมาชิกนิคมเองก็ไม่มีจ้างแรงงานมีร้อยละ 68.7 มีสมาชิกบางครอบครัวที่มีการจ้างแรงงานร้อยละ 31.3 และเป็นการจ้างเฉพาะฤดูกาล มีเพียงส่วนน้อยที่จ้างตลอดปี ร้อยละ 91.7 และร้อยละ 8.3 ตามลำดับ ดังตาราง 7

ตาราง 7 จำนวนสมาชิกและแรงงานในครัวเรือน

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
ไม่เกิน 5 คน	57	49.6
6-8 คน	52	45.2
9 คนและมากกว่า	6	5.2
ค่าต่ำสุด = 1 คน ค่าสูงสุด = 12 คน ค่าเฉลี่ย = 4.8 คน		
จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
ไม่เกิน 3 คน	76	66.1
4-6 คน	34	29.6
7 คนและมากกว่า	5	4.3
ค่าต่ำสุด = 1 คน ค่าสูงสุด = 10 คน ค่าเฉลี่ย = 3.2 คน		
การจ้างแรงงานเพื่อการเกษตร		
ไม่มีการจ้าง	79	68.7
มีการจ้าง	36	31.3
สำหรับผู้ที่มีการจ้างแรงงาน (n= 36)		
จ้างเฉพาะฤดูกาล	33	91.7
จ้างตลอดปี	3	8.3

พื้นที่ถือครองและการใช้ประโยชน์ จำนวนพื้นที่ถือครองของสมาชิกนิกมเฉลี่ยประมาณ 18 ไร่ พบว่า สมาชิกที่มีพื้นที่ถือครองน้อยกว่าพื้นที่เฉลี่ยมีร้อยละ 45.2 และมีมากกว่าพื้นที่เฉลี่ยมีร้อยละ 54.8

สมาชิกมีพื้นที่ถือครองไม่เกิน 10 ไร่ เพราะได้รับการแบ่งที่ดินทำกินจากพ่อแม่ พื้นที่ 31 ไร่และมากกว่ามีร้อยละ 3.4 เพราะว่าสมาชิกเข้ามาอยู่ก่อนนิกมจัดสรรที่ดิน และนิกมได้จัดสรรให้ตามจำนวนพื้นที่ที่ถือครอง

สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีพื้นที่ระหว่าง 21-30 ไร่ ร้อยละ 49.6 รองลงมา มีพื้นที่ไม่เกิน 10 ไร่ และมีพื้นที่ 11-20 ไร่ ร้อยละ 23.5 มีเพียงส่วนน้อยไม่เกินร้อยละ 3.4 มีพื้นที่ 31 ไร่และมากกว่า

จากจำนวนพื้นที่ถือครอง เป็นพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ยประมาณ 15 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตรน้อยที่สุด 1 ไร่ และพื้นที่ทำการเกษตรมากที่สุด 38 ไร่

สมาชิกส่วนใหญ่มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 11-20 ไร่ ร้อยละ 50.5 รองลงมา มีพื้นที่ทำการเกษตรไม่เกิน 10 ไร่ ร้อยละ 33 พื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 21-30 ไร่ ร้อยละ 13 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 3.5 มีพื้นที่ทำการเกษตรระหว่าง 31 ไร่และมากกว่า

พื้นที่อยู่อาศัยเฉลี่ยประมาณ 2 ไร่ สมาชิกมีพื้นที่อยู่อาศัยน้อยที่สุด 1 ไร่ และพื้นที่อยู่อาศัยมากที่สุด 5 ไร่

สมาชิกประมาณครึ่งหนึ่งมีพื้นที่อยู่อาศัยไม่เกิน 1 ไร่ที่เหลืออีกร้อยละ 48.7 มีพื้นที่อยู่อาศัยเกิน 1 ไร่ ดังตาราง 8

ตาราง 8 พื้นที่ถือครองและการใช้ประโยชน์

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ถือครอง		
ไม่เกิน 10 ไร่	27	23.5
11-20 ไร่	27	23.5
21-30 ไร่	57	49.6
31 ไร่และมากกว่า	4	3.4
ค่าต่ำสุด = 1 ไร่ ค่าสูงสุด = 39 ไร่ ค่าเฉลี่ย = 18.17 ไร่		

ตาราง 8 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร		
ไม่เกิน 10 ไร่	38	33.0
11-20 ไร่	58	50.5
21-30 ไร่	15	13.0
31 ไร่และมากกว่า	4	3.5
ค่าต่ำสุด = 1 ไร่ ค่าสูงสุด = 38 ไร่ ค่าเฉลี่ย = 15.05 ไร่		
พื้นที่อยู่อาศัย		
ไม่เกิน 1 ไร่	58	51.3
2-2.99 ไร่	15	13.0
3-3.99 ไร่	8	7.0
4-4.99 ไร่	3	11.3
5 ไร่	20	17.4
ค่าต่ำสุด = 1 ไร่ ค่าสูงสุด = 5 ไร่ ค่าเฉลี่ย = 2.30 ไร่		

การใช้บริการสินเชื่อหรือการกู้ยืมเงิน พบว่า สมาชิกนิคมไม่มีการกู้ยืมเงิน ร้อยละ 66.1 ร้อยละ 33.9 สมาชิกนิคมมีการกู้ยืมเงิน สำหรับสมาชิกที่กู้ยืมเงินจะกู้จาก ทั้งในและนอกสถาบันการเงิน กับในสถาบันการเงินเพียงอย่างเดียวมีจำนวนเท่ากัน คือ ร้อยละ 14.8 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 4.3 ที่กู้ยืมเงินนอกสถาบันการเงิน เช่น ญาติพี่น้อง สมาชิกที่กู้ยืมเงินมากกว่า 20,001 บาทและมากกว่ามีจำนวนมากถึงร้อยละ 66.7 มีร้อยละ 23.1 กู้ยืมเงินระหว่าง 5,001-10,000 บาท มีร้อยละ 5 กู้ยืมเงินระหว่าง 15,001-20,000 บาท มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 2.6 ที่กู้ไม่เกิน 5,000 บาท และ 10,001-15,000 บาทสมาชิกนิคมที่กู้ยืมเงินส่วนใหญ่นำไปใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ เช่น ซื้อ ปุ๋ย ยาปราบศัตรูพืช ค่าจ้างแรงงาน เป็นการศึกษาบุตร และนำไปใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่

อาศัย เช่น ซ่อมแซมบ้านและต่อเติมบ้านอาศัย ดังตาราง 9

การใช้ค้ำเงินกู้ของสมาชิกนิคมส่วนใหญ่ใช้ค้ำเงินกู้ในระยะปานกลาง (1-3 ปี) ร้อยละ 41 ค้ำเงินกู้ในระยะยาว (3 ปีขึ้นไป) ร้อยละ 30.8 และไม่มีกำหนดร้อยละ 20.5 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 7.7 ที่ใช้ค้ำเงินกู้ระยะสั้น ดังตาราง 9

ตาราง 9 การใช้บริการสินเชื่อหรือการกู้ยืมเงินของสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การกู้ยืมเงิน		
ไม่กู้	76	66.1
กู้	39	33.9
ร้อยละของผู้ที่กู้ยืมเงินกู้จากแหล่งกู้ (n=39)		
ทั้งในและนอกสถาบันการเงิน	17	14.8
ในสถาบันการเงิน	17	14.8
นอกสถาบัน	5	4.3
จำนวนเงินที่กู้ (n=39)		
ไม่เกิน 5,000 บาท	1	2.6
5,001-10,000 บาท	9	23.1
10,001-15,000 บาท	1	2.6
15,001-20,000 บาท	2	5.0
20,001 บาทและมากกว่า	26	66.7

ค่าต่ำสุด = 5,000 บาท ค่าสูงสุด = 400,000 บาท ค่าเฉลี่ย = 69,589.74 บาท

ตาราง 9 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
กำหนดการใช้คืนเงินกู้ (n=39)		
ระยะยาว	12	30.8
ระยะปานกลาง	16	41.0
ระยะสั้น	3	7.7
ไม่มีกำหนด	8	20.5
วัตถุประสงค์ในการกู้เงิน (n=39)		
ใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพ	33	84.6
ใช้จ่ายเพื่อการศึกษาบุตร	4	10.3
ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย	2	5.1

การใช้และประเภทของเครื่องจักรกลเกษตร สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ใช้เครื่องจักรกลเกษตรร้อยละ 96.5 และไม่ใช้เครื่องจักรกลเกษตรมีเพียงร้อยละ 3.5

สมาชิกนิคมใช้เครื่องจักรกลเกษตรประเภท จักรรีดขางร้อยละ 82.9 เครื่องสูบน้ำร้อยละ 71.2 รถไถเดินตามร้อยละ 18.1 และรถแทรกเตอร์ร้อยละ 14.4 สำหรับจักรรีดขาง เครื่องสูบน้ำ รถไถเดินตาม สมาชิกซื้อเป็นของตนเอง ส่วนรถแทรกเตอร์ในการเตรียมดินใช้ไม่มากโดยเช่าในอัตราค่าจ้าง 120 บาท/ไร่ เนื่องจากสมาชิกนิคมบางรายที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ ดังตาราง 10

ตาราง 10 การใช้และประเภทของเครื่องจักรกลเกษตร

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
การใช้เครื่องจักรกลเกษตร		
ใช้	111	96.5
ไม่ใช้	4	3.5
ร้อยละของสมาชิกที่ใช้เครื่องจักรกลเกษตรประเภท (n=111)		
จักรรีดยาง	92	82.9
เครื่องสูบน้ำ	79	71.2
รถไถเดินตาม	20	18.1
รถแทรกเตอร์	16	14.4

การจำหน่ายผลผลิตเกษตร สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ขายผลผลิตการเกษตรในท้องถิ่น โดยพ่อค้าคนกลางมารับซื้อที่บ้านหรือในไร่นาร้อยละ 87.8 และขายนอกท้องถิ่นให้กับพ่อค้าในตลาดต่างอำเภอร้อยละ 12.2 สมาชิกที่ขายในท้องถิ่นได้ให้เหตุผลเป็นเพราะว่าสะดวก ไม่ต้องเสียเวลาในการเดินทางและราคาที่รับซื้อไม่แตกต่างกันมากกับการขายนอกท้องถิ่น ส่วนที่ขายนอกท้องถิ่นหรือต่างอำเภอได้ให้เหตุผลเป็นเพราะว่าบางโอกาสต้องไปธุระนอกท้องถิ่นจึงนำผลผลิตไปขายด้วย

การต่อรองราคาในการขายผลผลิต สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ต่อรองราคาไม่ได้ ร้อยละ 64.3 และต่อรองราคาได้ร้อยละ 35.7 สมาชิกที่ต่อรองราคาไม่ได้ให้เหตุผลเป็นเพราะว่าพ่อค้าได้มีการกำหนดราคาไว้แล้ว ส่วนสมาชิกที่ต่อรองราคาได้ ให้เหตุผลเป็นเพราะว่าผลผลิตการเกษตรของตนมีคุณภาพดีกว่า

สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่พอใจกับราคาที่ขายผลผลิตร้อยละ 88.7 เพราะพ่อค้าคนกลางกดราคา และมีความพึงพอใจร้อยละ 11.3 เนื่องจากสมาชิกเห็นว่าราคาผลผลิตบางชนิด เช่น ยางมีการขึ้นลงตามความต้องการข้างในต่างประเทศด้วย ดังตาราง 11

ตาราง 11 การจำหน่ายผลผลิตเกษตรของสมาชิกนิกม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งจำหน่ายผลผลิต		
ขายในท้องถิ่น	101	87.8
ขายนอกท้องถิ่น	14	12.2
การต่อรองราคาขายผลผลิต		
ต่อรองไม่ได้	74	64.3
ต่อรองได้	41	35.7
ความพึงพอใจในราคาที่ยขายผลผลิต		
ไม่พอใจ	102	88.7
พอใจ	13	11.3

1.3 ปัจจัยด้านกายภาพ

การศึกษาปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมของนิกม ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาดและแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตรปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

สภาพเส้นทางคมนาคม สภาพเส้นทางคมนาคมส่วนใหญ่เป็นถนนลูกรัง ร้อยละ 60 และเป็นถนนลาดยางร้อยละ 40 ถนนที่เป็นลูกรังจะเป็นถนนสายซอยย่อยภายในหมู่บ้าน ส่วนถนนลาดยางแล้วนั้นเป็นถนนสายหลักที่ได้รับงบประมาณของนิกม

สมาชิกนิกมส่วนใหญ่เดินทางติดต่อกับนิกมสร้างตนเอง โดยใช้รถจักรยานยนต์ร้อยละ 94.8 ที่เหลือไม่เกินร้อยละ 3.5 ใช้รถยนต์และรถจักรยาน

ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมของนิกม ระยะทางที่สมาชิกเดินทางไปสถานที่ฝึกอบรมส่วนใหญ่ประมาณ 4-6 กิโลเมตรร้อยละ 47.8 รองลงมามีระยะทางไม่เกิน 3 กิโลเมตรร้อยละ 41.7 และ 7 กิโลเมตรและมากกว่าร้อยละ 10.5 ระยะทางจาก

บ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมต่ำสุด 1 กิโลเมตร ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมสูงสุด 8 กิโลเมตร ระยะทางเฉลี่ย 4.22 กิโลเมตร

สำหรับระยะทางจากฟาร์มถึงตลาดของสมาชิกนิกมไม่ไกลมากนัก คือ ระยะทางส่วนใหญ่ประมาณ 4-6 กิโลเมตรร้อยละ 43.5 รองลงมามีระยะทาง 7 กิโลเมตรและมากกว่าร้อยละ 33 ไม่เกิน 3 กิโลเมตรร้อยละ 23.5 ระยะต่ำสุด 2 กิโลเมตร ระยะทางสูงสุด 9 กิโลเมตร ระยะทางเฉลี่ย 5.22 กิโลเมตร ดังตาราง 12

ตาราง 12 สภาพเส้นทางและระยะทาง

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
สภาพเส้นทางคมนาคม		
ถนนลูกรัง	69	60.0
ถนนลาดยาง	46	40.0
การเดินทางมาติดต่อนิกม		
จักรยานยนต์	109	94.8
รถยนต์	4	3.5
จักรยาน	2	1.7
ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมของนิกม		
ไม่เกิน 3 กิโลเมตร	48	41.7
4-6 กิโลเมตร	55	47.8
7 กิโลเมตรและมากกว่า	12	10.5
ค่าต่ำสุด = 1 กิโลเมตร ค่าสูงสุด = 8 กิโลเมตร ค่าเฉลี่ย = 4.22 กิโลเมตร		
ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด		
ไม่เกิน 3 กิโลเมตร	27	23.5
4-6 กิโลเมตร	50	43.5
7 กิโลเมตรและมากกว่า	38	33.0
ค่าต่ำสุด = 2 กิโลเมตร ค่าสูงสุด = 9 กิโลเมตร ค่าเฉลี่ย = 5.22 กิโลเมตร		

แหล่งน้ำที่ใช้เพื่อการเกษตร พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ใช้น้ำเพื่อการเกษตรจากบ่อน้ำบาดาลร้อยละ 44.3 จากลำคลองร้อยละ 35.7 จากบ่อน้ำตื้นร้อยละ 14.8 ร้อยละ 3.5 ใช้น้ำจากสระน้ำและที่เหลือนี้อีกร้อยละ 1.7 ใช้น้ำฝน

สมาชิกส่วนใหญ่มีน้ำใช้เพื่อการเกษตรอย่างเพียงพอร้อยละ 71.3 และมีน้ำไม่เพียงพอร้อยละ 28.7 แต่ได้อาศัยแหล่งน้ำของเพื่อนบ้านใกล้เคียง สำหรับปัญหาเรื่องน้ำไม่เป็นอุปสรรคเท่าใดนัก เนื่องจากสมาชิกนิคมส่วนใหญ่ปลูกยางพารา ซึ่งเป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย ดังตาราง 13

ตาราง 13 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร		
บ่อน้ำบาดาล	51	44.3
ลำคลอง	41	35.7
บ่อน้ำตื้น	17	14.8
สระน้ำ	4	3.5
น้ำฝน	2	1.7
น้ำที่ใช้เพื่อการเกษตรมีเพียงพอหรือไม่		
เพียงพอ	82	71.3
ไม่เพียงพอ	33	28.7

1.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร

จากการศึกษาการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคลและการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน ปรากฏผลตามรายละเอียดดังนี้

การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคล มีดังนี้

เพื่อนเกษตรกร พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากเพื่อนเกษตรกรมากที่สุดร้อยละ 44.3 เพราะสมาชิกส่วนใหญ่มีความสนิทสนมใกล้ชิดกัน รองลงมาคือรับข้อมูลข่าวสารน้อยร้อยละ 25.2 รับข้อมูลข่าวสารปานกลางร้อยละ 20 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 10.5 ที่ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งดังกล่าวเลย

สมาชิกที่เป็นผู้นำ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากสมาชิกที่เป็นผู้นำเลยร้อยละ 32.2 เพราะสมาชิกที่เป็นผู้นำมีภาระกิจต้องทำการเกษตรของตนเองและต้องติดต่อกับทางราชการทำให้ไม่มีเวลามาใกล้ชิด หรือพบปะสมาชิก รองลงมา คือ รับข้อมูลข่าวสารมากร้อยละ 26.1 และมีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 20 ที่รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งดังกล่าวในระดับปานกลาง

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนิคม พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของนิคมเลยร้อยละ 30.4 เพราะเจ้าหน้าที่นิคมมีจำนวนน้อยทำให้ไม่สามารถไปพบสมาชิกได้ทั่วถึง รองลงมาคือรับข้อมูลข่าวสารน้อยร้อยละ 25.2 รับข้อมูลข่าวสารปานกลางร้อยละ 23.5 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 20.9 ที่รับข้อมูลข่าวสารมาก

สรุปโดยภาพรวม ในการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล จากการคำนวณค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารมากกว่าค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มที่มีระดับการรับข่าวสารมากร้อยละ 53 และกลุ่มที่มีระดับการรับข่าวสารต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มที่มีระดับการรับข่าวสารน้อยร้อยละ 47 การจัดอันดับระดับการรับรู้ข่าวสารจากมากไปหาน้อยปรากฏว่าสมาชิกรับข่าวสารจากเพื่อนเกษตรกรมากที่สุด รองลงมาคือสมาชิกที่เป็นผู้นำและเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรของนิคม ตามลำดับ ดังตาราง 14

ตาราง 14 การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล

แหล่งข่าวสารจากบุคคล	ระดับการรับรู้ข่าวสาร (ร้อยละ)				อันดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย	
เพื่อนเกษตรกร	51 (44.3)	23 (20.0)	29 (25.2)	12 (10.5)	1
สมาชิกที่เป็นผู้นำ	30 (26.1)	23 (20.0)	25 (21.7)	37 (32.2)	2
เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนิคม	24 (20.9)	27 (23.5)	29 (25.2)	35 (30.4)	3
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.58					

การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน

การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน ซึ่งปรากฏผลตามรายละเอียด
ดังนี้

โทรทัศน์ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากโทรทัศน์มากร้อยละ 89.6 เพราะโทรทัศน์หาซื้อได้ง่าย ราคาไม่แพงนัก และมีรายการต่าง ๆ ที่น่าสนใจ รองลงมารับข้อมูลข่าวสารน้อยร้อยละ 5.2 และรับข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลางร้อยละ 3.5 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 1.7 ที่ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากโทรทัศน์เลย

หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากหอกระจายข่าวในหมู่บ้านมากร้อยละ 55.7 เพราะข่าวสารที่ได้รับฟังมักจะเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของสมาชิก และมีความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อข่าวสาร ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารเลยร้อยละ 24.3 รับข้อมูลข่าวสารระดับปานกลางร้อยละ 12.2 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 7.8 ที่รับข้อมูลข่าวสารน้อย

วิทยุ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากวิทยุ มากร้อยละ 41.7 เพราะราคาถูก หาซื้อง่ายและสามารถพาคิดตัวไปในฟาร์มได้ ไม่เคย รับข้อมูลข่าวสารเลยร้อยละ 36.5 และรับข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลางร้อยละ 15.7 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 6.1 ที่รับข้อมูลข่าวสารในระดับน้อย

หนังสือพิมพ์ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เคยรับข้อมูลข่าวสารทางการ เกษตรจากหนังสือพิมพ์ร้อยละ 46.1 เพราะสมาชิกส่วนใหญ่การศึกษาไม่สูงนัก ไม่มี เวลาอ่านและราคาหนังสือพิมพ์ค่อนข้างแพง สมาชิกนิคมที่รับข่าวสารมากร้อยละ 22.6 และรับข้อมูลข่าวสารน้อยร้อยละ 20.9 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 10.4 ที่รับข้อมูลข่าวสาร จากแหล่งดังกล่าวในระดับปานกลาง

เอกสารเผยแพร่หรือวารสาร พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เคยรับข้อมูล ข่าวสารทางการเกษตรจากเอกสารเผยแพร่หรือวารสารร้อยละ 60 เพราะสมาชิกมีการ ศึกษาต่ำ ไม่นิยมการอ่าน สมาชิกที่รับข้อมูลข่าวสารน้อยร้อยละ 23.5 และรับข้อมูล ข่าวสารมากร้อยละ 10.4 มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 6.1 ที่รับข้อมูลข่าวสารในระดับ ปานกลาง

สรุปโดยภาพรวม ในการรับข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน จากการ คำนวณหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีการรับรู้ข่าวสารมากกว่าค่า เฉลี่ยเป็นกลุ่มที่มีระดับการรับข่าวสารมากร้อยละ 38.3 และกลุ่มที่มีระดับการรับ ข่าวสารต่ำกว่าค่าเฉลี่ยเป็นกลุ่มที่มีระดับการรับข่าวสารน้อยร้อยละ 61.7 การจัดอันดับ ระดับการรับรู้ข่าวสารจากมากไปหาน้อยปรากฏว่า สมาชิกนิคมรับข่าวสารจาก โทรทัศน์ หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน วิทยุ หนังสือพิมพ์และเอกสารเผยแพร่หรือ วารสาร ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าโทรทัศน์เป็นแหล่งข่าวสารการเกษตรที่มีอิทธิพลมากที่สุด เนื่องจากโทรทัศน์มีการนำเสนอและมีภาพที่เข้าใจง่าย ส่วนเอกสารเผยแพร่และ วารสารมีอิทธิพลน้อยกว่า เนื่องจากสมาชิกนิคมมีการศึกษาต่ำจึงไม่นิยมการอ่าน หนังสือ ดังตาราง 15

ตาราง 15 การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน

แหล่งข่าวสารจากสื่อมวลชน	ระดับการรับรู้ข่าวสาร (ร้อยละ)				อันดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่เคย	
โทรทัศน์	103 (89.6)	4 (3.5)	6 (5.2)	2 (1.7)	1
หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	64 (55.7)	14 (12.2)	9 (7.8)	28 (24.3)	2
วิทยุ	48 (41.7)	18 (15.7)	7 (6.1)	42 (36.5)	3
หนังสือพิมพ์	26 (22.6)	12 (10.4)	24 (20.9)	53 (46.1)	4
เอกสารเผยแพร่และวารสาร	12 (10.4)	7 (6.1)	27 (23.5)	69 (60.0)	5
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.64					

1.5 ปัจจัยด้านจิตวิทยา

ผลการศึกษาตัวแปรด้านจิตวิทยา คือ ทักษะติดต่ออาชีพการเกษตร และแรงจูงใจในการประกอบอาชีพการเกษตรปรากฏผลตามรายละเอียด ดังนี้

ทักษะติดต่ออาชีพการเกษตร ทักษะคติของสมาชิกนิคมเป็นการศึกษาความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของสมาชิกนิคมที่มีต่ออาชีพการเกษตร ผู้วิจัยได้จัดทำดัชนีสำหรับการวัดทักษะคติจำนวน 11 ข้อ คูภาคผนวก ก และผลการวิจัยปรากฏผลตามรายละเอียด ดังนี้

ทักษะคติต่อคำถามข้อที่ 1 เป็นการดีที่มีศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้จังหวัดสงขลาให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่สมาชิกนิคม พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่

เห็นด้วย กับคำถามนี้ร้อยละ 99.1 ได้ให้เหตุผลว่าจะช่วยทำให้สมาชิกได้รับความรู้ การเกษตรเพิ่มขึ้นและสามารถนำไปแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรได้ และอีกร้อยละ 0.9 ไม่แน่ใจ

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 2 การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิคนิคมเรา ควรช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้ พบว่า สมาชิคนิคมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 99.1 ได้ให้เหตุผลว่าเขาเองมีความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรมากกว่าอาชีพอื่นและได้รับการจัดสรรที่ดินทำกินจากนิคมสร้างตนเอง และอีก ร้อยละ 0.9 ไม่แน่ใจ

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 3 การทำอาชีพเกษตรต้องมีการพัฒนาหาความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ พบว่า สมาชิคนิคมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามนี้ ร้อยละ 96.5 ได้ให้เหตุผลว่าในการประกอบอาชีพเกษตรต้องมีการคิดค้นนวัตกรรม ใหม่ ๆ เช่น การปลูกผักกางมุ้ง การใช้สาร อีเอ็ม เพื่อให้มีผลผลิตเพิ่มและมีคุณภาพดีขึ้นอันจะส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.6 ไม่แน่ใจ และร้อยละ 0.9 ไม่เห็นด้วย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 4 การเกษตรเป็นอาชีพต่ำต้อย พบว่า สมาชิคนิคมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ร้อยละ 92.2 ได้ให้เหตุผลว่าอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพสุจริตอาชีพหนึ่ง เป็นอาชีพที่อิสระทำแล้วมีความสุข ได้เป็นนายของตนเอง ร้อยละ 5.2 ไม่แน่ใจ และเพียงร้อยละ 2.6 ที่เห็นด้วย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 5 คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพการเกษตร พบว่า สมาชิคนิคมส่วนใหญ่ร้อยละ 64.3 ไม่เห็นด้วยกับข้อคำถามนี้ ได้ให้เหตุผลว่าการทำการเกษตรถ้าได้ผู้ที่มีการศึกษาสูงมาประกอบอาชีพทางด้านนี้ จะได้ช่วย กลุ่มเกษตรกรที่มีการศึกษาน้อยได้มีความสามารถพัฒนาการเกษตรให้แข็งแกร่งกว่านี้ การทำการเกษตรน่าจะได้มีการเกื้อกูลช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ร้อยละ 27 ไม่แน่ใจ และเพียงร้อยละ 8.7 ที่เห็นด้วย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 6 อาชีพการเกษตรในนิคมทำให้สมาชิคนิคมมี ความเป็นอยู่ดีขึ้น พบว่า สมาชิคนิคมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 97.4 ได้ให้ เหตุผลว่าอาชีพหลักของสมาชิคนิคม คือ การเกษตรทำให้สมาชิกมีรายได้และมีความ เป็นอยู่ดีขึ้น และเพียงร้อยละ 2.6 ที่ไม่แน่ใจ

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 7 อาชีพการเกษตรต้องใช้เวลานานสู่การประกอบอาชีพอื่นไม่ได้ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 67 ได้ให้เหตุผลว่าการประกอบอาชีพการเกษตรให้ผลตอบแทนคุ้มค่า ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น ไม่แน่ใจร้อยละ 28.7 และเพียงร้อยละ 4.3 เห็นด้วย

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 8 อาชีพการเกษตรไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมทำตามบรรพบุรุษก็เพียงพอแล้ว พบว่าสมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 92.1 ได้ให้เหตุผลว่าอาชีพเกษตรจำเป็นต้องมีการพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ เสมอ เพื่อให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเพียงพอกับประชากรของประเทศที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เห็นด้วยร้อยละ 7 และร้อยละ 0.9 ไม่แน่ใจ

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 9 อาชีพการเกษตรน่าเบื่อหน่ายและจำเจ พบว่าสมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 64.3 ได้ให้เหตุผลว่าอาชีพเกษตรต้องการการเอาใจใส่และพัฒนาอยู่เสมอจึงจะบรรลุผลสำเร็จ ไม่แน่ใจร้อยละ 26.1 และเพียงร้อยละ 9.6 ที่เห็นด้วย ได้ให้เหตุผลว่าการเกษตรให้ผลตอบแทนต่ำ

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 10 เกษตรกรจะต้องมีการเพิ่มพูนทักษะในการทำการเกษตรอยู่เสมอ พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 98.3 ได้ให้เหตุผลว่าตัวเกษตรกรเองจำเป็นต้องพัฒนาทักษะในการเกษตร เช่น การกรีดยาง การให้วัคซีนไก่ เพื่อให้ทันกับโลกที่แปรเปลี่ยนไป เกษตรกรเองต้องพยายามหาความรู้มาพัฒนางานในอาชีพของตนให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ไม่แน่ใจร้อยละ 0.9 และไม่เห็นด้วยอีกร้อยละ 0.9

ทัศนคติต่อคำถามข้อที่ 11 การฝึกอบรมความรู้การเกษตรเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการทำงานเท่านั้น พบว่าสมาชิกนิคมส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับคำถามนี้ร้อยละ 60.9 ได้ให้เหตุผลว่าการฝึกอบรมทำให้สมาชิกมีความรู้ในการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์และความรู้ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเกษตร เพื่อนำมาใช้ในฟาร์มของตนเองให้มีผลผลิตเพิ่มและมีรายได้เพิ่มตามมา ไม่แน่ใจร้อยละ 27.8 และเพียงร้อยละ 11.3 เห็นด้วย ได้ให้เหตุผลว่ามีความรู้เพียงพอแล้ว และสามารถหาความรู้เองได้จากสื่ออื่น ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุที่เกี่ยวกับการเกษตร

สรุปโดยภาพรวม ในการสอบถามทัศนคติของสมาชิกนิคมต่ออาชีพเกษตรแล้วนำมาจัดอันดับจากมากไปหาน้อยปรากฏว่า สมาชิกนิคมมีทัศนคติที่เห็นด้วยกับ

ข้อความที่ว่า เป็นการดีที่มีศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลาให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่สมาชิกนิคม การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิกนิคมเราควรช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้มากที่สุด รองลงมาเป็นข้อความที่ว่าเกษตรกรจะต้องมีการเพิ่มพูนทักษะ ในการทำการเกษตรอยู่เสมอ อาชีพการเกษตรในนิคมทำให้สมาชิกนิคมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น การทำอาชีพเกษตรต้องมีการพัฒนาหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ การฝึกอบรมความรู้การเกษตรเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการทำงานเท่านั้น อาชีพการเกษตรน่าเบื่อหน่ายและจำเจ คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพการเกษตร อาชีพการเกษตรไม่จำเป็นต้องศึกษาเพิ่มเติมทำตามบรรพบุรุษก็เพียงพอแล้ว อาชีพการเกษตรต้องใช้เวลาานานสู้อาชีพอื่นไม่ได้ การเกษตรเป็นอาชีพต่ำต้อย ดังตาราง

16

ตาราง 16 ทักษะทัศนคติของสมาชิกนิคมที่มีต่ออาชีพการเกษตร

ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร	ระดับทัศนคติ (ร้อยละ)			อันดับ
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1 เป็นการดีที่มีศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้จังหวัดสงขลาให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่สมาชิกนิคม	114 (99.1)	1 (0.9)	0 (0)	1
2 การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิกนิคมเราควรช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้	114 (99.1)	1 (0.9)	0 (0)	1
3 การทำอาชีพเกษตรต้องมีการพัฒนาหาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ	111 (96.5)	3 (2.6)	1 (0.9)	5
4 การเกษตรเป็นอาชีพต่ำต้อย	3 (2.6)	6 (5.2)	106 (92.2)	11
5 คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพการเกษตร	10 (8.7)	31 (27.0)	74 (64.3)	8
6 อาชีพการเกษตรในนิคมทำให้สมาชิกนิคมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น	112 (97.4)	3 (2.6)	0 (0)	4
7 อาชีพการเกษตรต้องใช้เวลาานานสู้การประกอบอาชีพอื่นไม่ได้	5 (4.3)	33 (28.7)	77 (67.0)	10
8 อาชีพการเกษตรไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมทำตามบรรพบุรุษก็เพียงพอแล้ว	8 (7.0)	1 (0.9)	106 (92.1)	9

ตาราง 16 (ต่อ)

ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร	ระดับทัศนคติ (ร้อยละ)			อันดับ
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
9 อาชีพการเกษตรน่าเบื่อหน่ายและจำเจ	11 (9.6)	30 (26.1)	74 (64.3)	7
10 เกษตรกรจะต้องมีการเพิ่มทุนทักษะ ในการทำการเกษตรอยู่เสมอ	113 (98.3)	1 (0.9)	1 (0.8)	3
11 การฝึกอบรมความรู้การเกษตรเป็นการเปลี่ยน บรรยากาศการทำงานเท่านั้น	13 (11.3)	32 (27.8)	70 (60.9)	6
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.80				

แรงจูงใจในการประกอบอาชีพการเกษตร แรงจูงใจของสมาชิกนิกมเป็นการศึกษาถึงแรงจูงใจที่ทำให้เกิดการใช้พลังที่มีอยู่ในตัวบุคคลประกอบอาชีพการเกษตรให้ประสบผลสำเร็จ ปรากฏผลตามรายละเอียด ดังนี้

แรงจูงใจต่อคำถามข้อที่ 1 แรงจูงใจในการประกอบอาชีพของสมาชิกนิกมพบว่า ส่วนใหญ่มีความชำนาญในด้านการเกษตรอยู่บ้างแล้วมีมากถึงร้อยละ 97.4 ในระดับปานกลางร้อยละ 1.7 และร้อยละ 0.9 ที่เห็นว่าตนเองจะมีความชำนาญในอาชีพน้อย

แรงจูงใจต่อคำถามข้อที่ 2 ในการประกอบอาชีพเกษตร พบว่า สมาชิกนิกมส่วนใหญ่เห็นว่าอาชีพการเกษตรมีความเสี่ยงน้อยกว่าอาชีพอื่นมากถึงร้อยละ 94.8 เพราะเห็นว่าการเกษตรถ้าเราผลิตในปริมาณที่พอเหมาะกับความต้องการของผู้บริโภค ราคาผลผลิตก็จะอยู่ในระดับที่เหมาะสมพอเลี้ยงครอบครัว สำหรับภัยธรรมชาติก็ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย ส่วนผู้ที่เห็นว่าในการประกอบอาชีพมีความเสี่ยงน้อยทำให้เกิดแรงจูงใจในระดับปานกลางมีร้อยละ 0.9 และระดับน้อย อีกร้อยละ 4.3

แรงจูงใจต่อคำถามข้อที่ 3 ปัจจุบันในการประกอบอาชีพเกษตรสมาชิกนิกมเห็นว่าได้มีหน่วยงานของรัฐและเอกชนพยายามพัฒนาและนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเกษตร เช่น การปรับปรุงพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ที่มีความต้านทานต่อโรคและแมลง และให้ผลผลิตที่สูงขึ้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งให้สมาชิกนิกมเกิดแรงจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตร มีมากถึงร้อยละ 98.3 ที่เหลือสมาชิกนิกมที่เห็นว่า การนำ

เทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเกษตร มีแรงงูใจในระดับปานกลางมีร้อยละ 0.9 และน้อยมีร้อยละ 0.8

แรงงูใจต่อคำถามข้อที่ 4 สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 เห็นว่าเป็นความคุ้มค่าในการลงทุนในอาชีพเกษตร ส่วนหนึ่งคือพื้นที่ทำกินได้รับการจัดสรรให้กับสมาชิกปัจจัยการผลิตด้านอื่น ๆ สมาชิกสามารถหาได้ และรายได้ส่วนใหญ่มาจากการทำเกษตรทำให้คุณภาพชีวิตของสมาชิกดีขึ้นได้ในระดับหนึ่ง สำหรับสมาชิกที่เหลืออีกร้อยละ 1.7 เห็นว่าความคุ้มค่าในการลงทุนในอาชีพเกษตรเป็นแรงงูใจให้พวกเขาได้ในระดับปานกลาง

แรงงูใจต่อคำถามข้อที่ 5 สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 เห็นว่าการที่มีตลาดรับซื้อผลิตผลเกษตรแน่นอนเป็นแรงงูใจที่อยากประกอบอาชีพเกษตร เพราะผลิตผลทางการเกษตรส่วนมากเก็บไว้ไม่ได้นาน ถ้าตลาดสามารถรับซื้อผลิตผลของเขาได้ ก็จะทำให้พวกเขามีรายได้ที่แน่นอน สมาชิกที่เหลือร้อยละ 1.7 เห็นว่าการที่มีตลาดรับซื้อผลิตผลเป็นแรงงูใจในระดับปานกลางเท่านั้น

แรงงูใจต่อคำถามข้อที่ 6 สมาชิกส่วนใหญ่ร้อยละ 95.7 เห็นว่าในการประกอบอาชีพเกษตรนั้น มีความเป็นอิสระอย่างมาก ถ้าสมาชิกคนใดมีความขยันเอาใจใส่ในงานเกษตร ก็จะมีผลิตผลเพิ่ม ถ้าความขยันลดลงผลิตผลก็จะลดลง เพราะความสนใจเอาใจใส่เป็นเรื่องของแต่ละบุคคล มีสมาชิกนิคมร้อยละ 4.3 เห็นว่าอาชีพเกษตรเป็นอาชีพอิสระที่ทำให้เขามีแรงงูใจในระดับปานกลางเท่านั้น

แรงงูใจต่อคำถามข้อที่ 7 สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 เห็นว่าระดับแรงงูใจที่ทำให้ประกอบอาชีพเกษตร เพราะอาชีพเกษตรทำให้เขามีความมั่นคงได้ อย่างน้อยผลิตผลบางอย่างก็ใช้เป็นอาหารในครอบครัว และบางส่วนขายเป็นรายได้ไว้ใช้จ่าย มีเพียงส่วนน้อยที่เห็นว่าอาชีพเกษตรจะมีความมั่นคงพอที่จะเป็นแรงงูใจในระดับปานกลางร้อยละ 0.9 และน้อยร้อยละ 0.8 เท่านั้น

แรงงูใจต่อคำถามข้อที่ 8 สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ร้อยละ 98.3 เห็นว่าแรงงูใจที่ทำให้ประกอบอาชีพเกษตร เพราะมีการคมนาคมที่สะดวกในการจะไปติดต่อธุระหรือขายผลิตผลทางการเกษตร เนื่องจากนิคมสร้างตนเองและ ร.พ.ช. ได้มีส่วนเข้าไปสร้างถนนหนทางให้ มีเพียงส่วนน้อยเห็นว่าการมีการคมนาคมที่สะดวกทำให้เขามีแรงงูใจในระดับปานกลางร้อยละ 0.9 และน้อยร้อยละ 0.8 เท่านั้น

สรุปโดยภาพรวม ในการสอบถามแรงจูงใจในการทำการเกษตรแล้วนำมาจัดอันดับจากมากไปหาน้อย พบว่า แรงจูงใจที่ทำให้สมาชิกต้องการประกอบอาชีพ คือ มีความคุ้มค่าในการลงทุนในอาชีพการเกษตร มีตลาดรับซื้อผลผลิตเกษตรแน่นอนมากที่สุด รองลงมาคือมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเกษตร มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร มีการคมนาคมสะดวก อันดับต่อไปได้แก่ การมีความชำนาญในอาชีพ เป็นอาชีพอิสระ และมีความเสี่ยงในอาชีพน้อย ตามลำดับ ดังตาราง 17

ตาราง 17 แรงจูงใจของสมาชิกนิคมที่มีต่ออาชีพเกษตร

แรงจูงใจในอาชีพการเกษตร	ระดับแรงจูงใจ (ร้อยละ)			อันดับ
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1 มีความชำนาญในอาชีพ	112 (97.4)	2 (1.7)	1 (0.9)	6
2 มีความเสี่ยงในอาชีพน้อย	109 (94.8)	1 (0.9)	5 (4.3)	8
3 มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ ในการเกษตร	113 (98.3)	1 (0.9)	1 (0.8)	3
4 มีความคุ้มค่าในการลงทุนใน อาชีพการเกษตร	113 (98.3)	2 (1.7)	0 (0)	1
5 มีตลาดรับซื้อผลผลิตเกษตรแน่นอน	113 (98.3)	2 (1.7)	0 (0)	1
6 เป็นอาชีพอิสระ	110 (95.7)	5 (4.3)	0 (0)	7
7 มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร	113 (98.3)	1 (0.9)	1 (0.8)	3
8 มีการคมนาคมสะดวก	113 (98.3)	1 (0.9)	1 (0.8)	3
ค่าเฉลี่ยรวม = 2.88				

2. ความต้องการความรู้ทางการเกษตรโดยการฝึกอบรมของสมาชิกนิคม

จากการศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคมว่าต้องการความรู้ในด้านใดบ้าง ไม่ว่าจะเป็นด้านการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง และอุตสาหกรรมเกษตร เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการจัดหลักสูตรฝึกอบรม ให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ผลการวิจัยพบว่าสมาชิกมีความต้องการในด้านต่าง ๆ ดังตาราง 18

ด้านการปลูกพืช พบว่า สมาชิกนิคมต้องการความรู้เกี่ยวกับการปลูกไม้ผล การทำไร่นาสวนผสม การทำสวนผักเพื่อการค้า การกรีดยาง การกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช เกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกข้าว และการรวมกลุ่มขายยาง

ด้านการเลี้ยงสัตว์ พบว่า สมาชิกนิคมต้องการความรู้เกี่ยวกับ การเลี้ยงไก่เนื้อไก่ไข่ การเลี้ยงไก่พื้นเมือง โรคและการสุขภาพสัตว์ การเลี้ยงเป็ดเทศ การเลี้ยงโคเนื้อ และการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ

ด้านการประมง พบว่า สมาชิกนิคมต้องการความรู้เกี่ยวกับการเพาะพันธุ์ปลา การเลี้ยงปลาจุก การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลากดน้ำจืด การเลี้ยงกบ และการเลี้ยงกุ้ง

ด้านอุตสาหกรรมเกษตร พบว่า สมาชิกนิคมต้องการความรู้เกี่ยวกับ ดอกไม้ทำจากใบยาง การจักสานไม้ไผ่ การแปรรูปผลิตผลทางการเกษตร การเก็บรักษา และถนอมผลิตผลเกษตร เครื่องปั้นดินเผา และไม้กวาดดอกหญ้า

สำหรับด้านการปลูกพืชสมาชิกนิคมสนใจในเรื่อง

การปลูกไม้ผล สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การดูแลและป้องกันโรค-แมลงไม้ผล ความรู้ด้านสถานการณ์ไม้ผลไทยในปัจจุบันและต้องการดูงานสวนไม้ผลของผู้ประสบความสำเร็จ

การทำไร่นาสวนผสม สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง รูปแบบและการวางแผนการจัดไร่นาสวนผสม และต้องการไปดูผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำไร่นาสวนผสม

การทำสวนผักเพื่อการค้า สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง วิธีการปลูกและการดูแลรักษาป้องกันเกี่ยวกับโรค-แมลงของผัก ความรู้เรื่องดินในการปลูกผัก

การกรีดยาง สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง โรคของยางพารา การกรีดยาง การทำยางแผ่น และความรู้ในเรื่องของตลาดยาง

การกำจัดโรค-แมลงศัตรูพืช สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การใช้สารเคมีที่ถูกต้อง และ โรค-แมลงศัตรูพืชที่สำคัญ จะ ได้รู้วิธีป้องกันอย่างถูกต้อง

เกษตรทฤษฎีใหม่ สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การจัดเตรียมพื้นที่ตามเกษตรทฤษฎีใหม่ การลงทุนและรายได้ที่จะเกิดขึ้น

การปลูกข้าว สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง ปุ๋ยและวิธีการใส่ปุ๋ย การกำจัดวัชพืช และพันธุ์ข้าวที่ส่งเสริม

การรวมกลุ่มขายยาง สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง วิธีการผลิตยาง เช่น ยางแผ่น ยางเครป น้ำยางข้น ยางแท่ง และการรวมกลุ่มผลิตเพื่อขายยางแผ่น

สำหรับด้านการเลี้ยงสัตว์สมาชิกนิคมสนใจในเรื่อง

การเลี้ยงไก่เนื้อ ไก่ไข่ สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง โรคและการป้องกัน การดูแลรักษา และสถานการณ์การเลี้ยงไก่ในปัจจุบัน

การเลี้ยงไก่พื้นเมือง สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่องรูปแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง การจัดการเลี้ยงดูทั่วไป

โรคและการสุขภาพปาล์สดัว สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง โรคและการป้องกัน และดูงานที่สถานีบำรุงพันธุ์สัตว์

การเลี้ยงเป็ดเทศ สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง โรคเป็ด และการป้องกัน การดูแลรักษา และสถานการณ์การเลี้ยงเป็ดของไทย

การเลี้ยงโคเนื้อ สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง พันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์ การดูแลรักษา และสถานการณ์การเลี้ยงโคของไทย

การปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง พันธุ์และการผสมเทียมโค

สำหรับด้านการประมงสมาชิกนิคมสนใจในเรื่อง

การเพาะพันธุ์ปลา สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การเพาะและขยายพันธุ์ปลา โรคและพยาธิของปลา และการดูแลรักษา

การเลี้ยงปลาอุก สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง โรคและการป้องกัน การดูแลรักษา และต้องการดูงานการเลี้ยงปลาอุก

การเลี้ยงปลาน้ำจืด สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง พันธุ์ปลา เศรษฐกิจที่ควรรู้ และต้องการดูงานการเลี้ยงปลาของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ

การเลี้ยงปลากนน้ำจืด สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การดูแลรักษา โรคและการป้องกัน และต้องการดูงานการเลี้ยงปลา

การเลี้ยงกบ สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง พันธุ์กบ สถานการณ์ทั่วไปในการเลี้ยงกบ การดูแลรักษา และต้องการดูงานการเลี้ยงกบของเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จ

การเลี้ยงกุ้ง สมาชิกต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง วิธีเลี้ยงกุ้ง สภาพทั่วไปของการทำนากุ้ง นิเวศน์วิทยาขั้นสามัญสำนึก และดูงานการเลี้ยงกุ้ง

สำหรับด้านอุตสาหกรรมเกษตรสมาชิกนิคมสนใจในเรื่อง

ดอกไม้ทำจากใบยาง สมาชิกมีความต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง รูปแบบและการพัฒนาผลผลิต และต้องการฝึกปฏิบัติ

การจักสานไม้ไผ่ สมาชิกมีความต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง ความรู้เกี่ยวกับไม้ไผ่ หลักการจักสาน รูปแบบของผลิตภัณฑ์ และต้องการฝึกปฏิบัติ

การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สมาชิกมีความต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การแปรรูป การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และสถานการณ์ทั่วไป

การเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร สมาชิกมีความต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง หลักการถนอมอาหาร การสงวนคุณค่าอาหาร และต้องการฝึกปฏิบัติ

การทำเครื่องปั้นดินเผา สมาชิกมีความต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง การเผาเคลือบ ฝึกปฏิบัติ การทำเครื่องปั้นดินเผา การปั้น

การทำไม้กวาดดอกหญ้า สมาชิกมีความต้องการฝึกอบรมในหัวข้อเรื่อง หลักการจักสาน รูปแบบไม้กวาด และต้องการฝึกปฏิบัติ (ภาคผนวก ข)

ตาราง 18 ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีความต้องการความรู้ด้านการเกษตร

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ด้านการปลูกพืช (n=115)		
การปลูกไม้ผล	79	68.7
การทำไร่นาสวนผสม	66	57.4
การทำสวนผักเพื่อการค้า	59	51.3
การกรีดยาง	52	45.2
การกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช	50	43.5
เกษตรทฤษฎีใหม่	32	27.8
การปลูกข้าว	20	17.4
การรวมกลุ่มขายยาง	13	11.3
ด้านการเลี้ยงสัตว์ (n=99)		
การเลี้ยงไก่เนื้อ- ไก่ไข่	57	57.6
การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	56	56.6
โรคและการสุขภาพสัตว์	47	47.5
การเลี้ยงเป็ดเทศ	45	45.5
การเลี้ยงโคเนื้อ	31	31.3
การปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ	3	3.0
ด้านประมง (n=30)		
การเพาะพันธุ์ปลา	15	50.0
การเลี้ยงปลาดุก	15	50.0
การเลี้ยงปลาน้ำจืด	13	43.3
การเลี้ยงปลากดน้ำจืด	13	43.3
การเลี้ยงกบ	9	30.0
การเลี้ยงกุ้ง	8	26.7
ด้านอุตสาหกรรมเกษตร (n=76)		
ดอกไม้ทำจากใบยาง	42	55.3
การจัดสวนไม้ไผ่	35	46.1
การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร	34	44.7
การเก็บรักษาและถนอมผลิตภัณฑ์เกษตร	28	36.8
เครื่องปั้นดินเผา	15	19.7
ไม้กวาดดอกหญ้า	14	18.4

8. แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมทางการเกษตรและปัญหาและข้อเสนอแนะ

8.1 แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรม

แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมทางการเกษตรเพื่อศึกษารูปแบบการจัดฝึกอบรม จะได้ตรงกับความต้องการของสมาชิกนิคม จากการศึกษา พบว่า

รูปแบบการจัดฝึกอบรม พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ต้องการให้มีการจัดฝึกอบรมในรูปแบบที่มีทั้งการบรรยาย สาธิต และไปดูงานฟาร์มที่ประสบความสำเร็จ มากถึงร้อยละ 82.6 เพราะจะได้เรียนรู้โดยการกระทำจริงและเห็นของจริงจะทำให้มีความรู้ความเข้าใจดีขึ้นที่เหลือไม่เกินร้อยละ 13 สมาชิกต้องการฝึกอบรมในรูปแบบของการบรรยายและดูงาน และเพียงร้อยละ 4.4 ต้องการฝึกอบรมรูปแบบบรรยายและสาธิต ตามลำดับ

ช่วงเดือนที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า สมาชิกนิคมมีความต้องการเข้ารับการอบรมมากที่สุดเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ เดือนเมษายน มีนาคม และมิถุนายน เป็นเพราะเป็นช่วงที่ว่างผลัดใบสมาชิกมีเวลาว่างจากการกรีดยาง มีเพียงร้อยละ 5.2 ที่สามารถเข้ารับการอบรมได้ทุกเดือนเป็นเพราะเจ้าของสวนไม่ต้องกรีดยางด้วยตัวเอง ส่วนสมาชิกไม่เกินร้อยละ 1.7 ที่สามารถเข้ารับการอบรมในเดือนพฤษภาคม กรกฎาคม และธันวาคม เพราะเป็นช่วงว่างแตกใบอ่อน ฝนตกชุกสมาชิกบางคนมีการหยุดกรีดยาง เดือนสิงหาคมและกันยายนเป็นช่วงที่ไม่ผลให้ผลผลิตสมาชิกต้องจัดการดูแลสวน

ช่วงวันที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีความต้องการฝึกอบรมในช่วงวันจันทร์-ศุกร์ร้อยละ 36.5 รองลงมาได้ทุกวันร้อยละ 35.7 และช่วงวันเสาร์-อาทิตย์ต้องการเพียงร้อยละ 27.8

ระยะเวลาที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีความต้องการระยะเวลาในการฝึกอบรมประมาณ 4-6 วันร้อยละ 67 รองลงมาประมาณ 1-3 วันร้อยละ 31.3 ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม 7 วันและมากกว่า มีเพียงส่วนน้อยร้อยละ 1.7

ช่วงเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมในช่วงบ่ายร้อยละ 50.5 รองลงมาคือได้ตลอดวันร้อยละ 42.6 ช่วงเย็น ร้อยละ 4.3 ส่วนช่วงเช้า ต้องการเพียงร้อยละ 2.6

วิทยาการที่สมาชิกต้องการ พบว่า วิทยาการที่สมาชิกนิคมมีความต้องการในการฝึกอบรมส่วนใหญ่ต้องการเกษตรกรรมที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพร้อยละ 53.9 รองลงมาคือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมนิคมร้อยละ 27.8 ส่วนนักวิชาการของศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ ร้อยละ 18.3 ดังตาราง 19

ตาราง 19 แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
รูปแบบการจัดฝึกอบรม		
บรรยาย สาธิต และดูงาน	95	82.6
บรรยาย และดูงาน	15	13.0
บรรยาย และสาธิต	5	4.4
ช่วงเดือนที่ต้องการเข้ารับการอบรม		
ได้ทุกเดือน	6	5.2
มีนาคม	30	26.1
เมษายน	61	53.1
พฤษภาคม	2	1.7
มิถุนายน	12	10.5
กรกฎาคม	2	1.7
ธันวาคม	2	1.7
ช่วงวันที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม		
วันจันทร์ - วันศุกร์	42	36.5
วันเสาร์ - วันอาทิตย์	32	27.8
ได้ทุกวัน	41	35.7
ระยะเวลาที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม		
1 - 3 วัน	36	31.3
4 - 6 วัน	77	67.0
7 วันและมากกว่า	2	1.7

ตาราง 19 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการศึกษา		
ช่วงเช้า	3	2.6
ช่วงบ่าย	58	50.5
ช่วงเย็น	5	4.3
ตลอดวัน	49	42.6
วิทยาการที่ต้องการ		
เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพ	62	53.9
นักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมของนิคม	32	27.8
นักวิชาการของศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้	21	18.3

3.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกนิคม

จากการศึกษาปัญหาในการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคม ปรากฏว่าสมาชิกนิคมมีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพ ร้อยละ 78.3 ปัญหาโรคพืช ร้อยละ 75.7 ปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำ ร้อยละ 53 และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาคุณภาพของผลผลิต พันธุ์พืช การขาดแคลนแรงงานทางการเกษตร สภาพพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ทำการเกษตรมีน้อย

จากสภาพปัญหาในการประกอบอาชีพ สมาชิกได้เสนอแนะให้ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อและการจัดหาเงินทุนดอกเบี้ยต่ำให้สมาชิกผู้ไปประกอบอาชีพ ให้มีการเข้าตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิกเพื่อให้ความรู้และคำแนะนำแก้ไขปัญหาทางการเกษตร ให้ความรู้เกี่ยวกับการตลาดและการจัดหาตลาดเพื่อรองรับสินค้าเกษตร ก่อนการฝึกอบรมทุกครั้งควรแจ้งให้สมาชิกทราบโดยทั่วถึง ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริมเพื่อให้สมาชิกมีรายได้ตลอดปี ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเพื่อบริการความรู้ทางการเกษตรในหมู่บ้านให้สมาชิกได้รับข่าวสารทางการเกษตร ให้ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลามีการประเมินผลการนำความรู้ทางการเกษตรไปใช้หลังจากการฝึกอบรม วิทยาการที่จะให้ความรู้ควรมีทักษะและประสบผลสำเร็จในอาชีพเกษตร ดังตาราง 20

ตาราง 20 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกนิคม

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ร้อยละของสมาชิกที่พบสภาพปัญหา		
การขาดแคลนเงินทุนในการประกอบอาชีพเกษตร	90	78.3
โรคพืช	87	75.7
ราคาผลผลิตตกต่ำ	61	53.0
อื่น ๆ	13	11.3
ร้อยละของสมาชิกที่ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ		
ให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อและจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำ	58	50.4
ให้ความรู้การจัดการฟาร์มมีการตรวจเยี่ยมฟาร์ม	55	47.1
ให้ความรู้เรื่องการตลาดรองรับสินค้าเกษตร	46	40.0
ก่อนฝึกอบรมทุกครั้งควรแจ้งให้สมาชิกทราบ	33	28.7
ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริมให้สมาชิกมีรายได้ตลอดปี	13	1.3
ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลและให้ความรู้ทางการเกษตร	13	11.3
ให้ศูนย์พัฒนานาณิกมภาคได้ติดตามประเมินผลหลังการอบรม	5	4.3
วิทยากรควรมีทักษะและประสบผลสำเร็จ	2	1.7

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐานเป็นการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 19 ตัว ที่มีผลต่อความต้องการความรู้ทางการเกษตร ได้แก่ ด้านพืช สัตว์ ประมง และอุตสาหกรรม ซึ่งปรากฏผลดังนี้

4.1 สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยด้านสังคม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเป็นผู้นำกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

เพศ จากการศึกษา พบว่า เพศกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญ รังศรีรัตน์ (2538 : 79) ที่ได้ศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอองครักษ์ จังหวัดพัทลุง พบว่า เยาวชนมุสลิมเพศหญิงและเพศชายมีความต้องการความรู้ทางการเกษตร ไม่แตกต่างกัน

อายุ จากการศึกษา พบว่า อายุกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับจรูญ รังศรีรัตน์ (2538 : 90-91) พบว่า เยาวชนมุสลิมที่มีอายุน้อยและเยาวชนมุสลิมที่มีอายุมากมีความต้องการความรู้ทางการเกษตร ไม่แตกต่างกันแต่สุรพล วรรณภักดิ์พินิจ (2529 : 50) ได้ศึกษาความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการศึกษาเพื่อประกอบวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีความต้องการเข้ารับการศึกษาเพื่อประกอบวิชาชีพเกษตรกรรมแตกต่างกัน

การศึกษา จากการศึกษา พบว่า การศึกษากับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 105) ที่ได้ศึกษาความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า เกษตรกรที่มีระดับการศึกษาค่ำและเกษตรกรที่มีระดับการศึกษาสูงมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

การเป็นสมาชิกกลุ่ม จากการศึกษา พบว่า การเป็นสมาชิกกลุ่มกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประภา ปรารบพินาศ (2531 : 103) ได้ศึกษาความต้องการของสมาชิคนิคมสร้างตนเอง พระพุทธบาทในการเข้ารับการศึกษาอบรม จังหวัดสระบุรี-ลพบุรี พบว่าสมาชิกที่เป็นสมาชิกกลุ่มกับสมาชิกที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

การเป็นผู้นำ จากการศึกษา พบว่า การเป็นผู้นำกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาพงศ์ วรธรรมวิไล (2540 : 109) พบว่าเกษตรกรที่ไม่เป็นผู้นำและเกษตรกรผู้นำมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

ตาราง 21 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านสังคม กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร		
		น้อย	มาก	รวม
		จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ

เพศ

หญิง	15	50.0	15	50.0	30	100.0
ชาย	48	56.5	37	43.5	85	100.0
รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0

$$\chi^2 = .37 \quad P > 0.05$$

ตาราง 21 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร					
		น้อย		มาก		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ							
	น้อย	32	59.3	22	40.7	54	100.0
	มาก	31	50.8	30	49.2	61	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .82$		P > 0.05			
การศึกษา							
	ต่ำ	55	56.1	43	43.9	98	100.0
	สูง	8	47.1	9	52.9	17	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .48$		P > 0.05			
การเป็นสมาชิกกลุ่ม							
	ไม่เป็น	37	56.1	29	43.9	66	100.0
	เป็น	26	53.1	23	46.9	49	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .10$		P > 0.05			
การเป็นผู้นำ							
	ไม่เป็น	52	53.1	46	46.9	98	100.0
	เป็น	11	64.7	6	35.3	17	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .79$		P > 0.05			

4.2 สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การใช้เครื่องจักรกล

เกษตร การจำหน่ายผลผลิตเกษตรและการต่อราคาผลผลิตกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

รายได้ของครัวเรือน จากการศึกษา พบว่า รายได้ของครัวเรือนกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนาพงศ์วรรณวิไล (2540 : 105) พบว่า เกษตรกรที่มีรายได้ของครัวเรือนต่ำและเกษตรกรที่มีรายได้ของครัวเรือนสูงมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรไม่แตกต่างกัน

จำนวนแรงงานในครัวเรือน จากการศึกษา พบว่า จำนวนแรงงานกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนาพงศ์วรรณวิไล (2540 : 106) พบว่าเกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานทางการเกษตรน้อย และเกษตรกรที่มีจำนวนแรงงานทางการเกษตรมากมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

พื้นที่ทำการเกษตร จากการศึกษา พบว่า พื้นที่ทำการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรพล วรรณภักดิ์พิณีจ (2529 : 50) พบว่า ความต้องการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของประชาชนที่มีพื้นที่ ถือครองทำการเกษตรมาก และประชาชนที่มีพื้นที่ถือครองน้อยไม่แตกต่างกัน

การใช้บริการสินเชื่อ จากการศึกษา พบว่าการใช้บริการสินเชื่อกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิญญู ฤทธิ์อุดม (2534 : 115) ได้ศึกษาความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า เกษตรกรที่กู้ยืมเงิน และไม่กู้ยืมเงินมีความต้องการความรู้ในการปรับปรุงการผลิตทุเรียนไม่แตกต่างกัน

การใช้เครื่องจักรกลเกษตร จากการศึกษา พบว่า การใช้เครื่องจักรกลเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูวคณ สาลีเกษตร (2537

: 49-53) ได้ศึกษาผลการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียมโค พบว่าการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการยอมรับการผสมเทียมโค

การจำหน่ายผลผลิตเกษตร จากการศึกษา พบว่า การจำหน่ายผลผลิตเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนาพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 109) พบว่าเกษตรกรที่จำหน่ายผลผลิตในท้องถิ่นและเกษตรกรที่จำหน่ายผลผลิตนอกท้องถิ่นมีความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมไม่แตกต่างกัน

การต่อรองราคาผลผลิตเกษตร จากการศึกษา พบว่า การต่อรองราคาผลผลิตเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพัฒนาพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 110) พบว่า การต่อรองราคาผลผลิตไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการฝึกอบรม

ตาราง 22 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านเศรษฐกิจกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร					
		น้อย		มาก		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ

รายได้ของครัวเรือน

น้อย	47	61.0	30	39.0	77	100.0
มาก	16	42.1	22	57.9	38	100.0
รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0

$$\chi^2 = 3.68 \quad P > 0.05$$

ตาราง 22 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร					
		น้อย		มาก		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนแรงงานในครัวเรือน							
	น้อย	37	48.7	39	51.3	76	100.0
	มาก	26	66.7	13	33.3	39	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = 3.36$		$P > 0.05$			
พื้นที่ทำการเกษตร							
	น้อย	34	61.8	21	38.2	55	100.0
	มาก	29	48.3	31	51.7	60	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = 2.11$		$P > 0.05$			
การให้บริการสินเชื่อ							
	ไม่กู้	43	56.6	33	43.4	76	100.0
	กู้	20	51.3	19	48.7	39	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .29$		$P > 0.05$			
การใช้เครื่องจักรกลเกษตร							
	ใช้น้อย	28	75.7	9	24.3	37	100.0
	ใช้มาก	35	44.9	43	55.1	78	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = 9.61^*$		$P < 0.05$			
การจำหน่ายผลผลิตเกษตร							
	ในท้องถิ่น	55	54.5	46	45.5	101	100.0
	นอกท้องถิ่น	8	57.1	6	42.9	14	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .04$		$P > 0.05$			

ตาราง 22 (ต่อ)

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร					
		น้อย		มาก		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การต่อรองราคาผลผลิต							
	ได้	20	48.8	21	51.2	41	100.0
	ไม่ได้	43	58.1	31	41.9	74	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .93$		$P > 0.05$			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.3 สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยด้านกายภาพ ได้แก่ ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ให้ความรู้ แหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรม จากการศึกษา พบว่า ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรูญ รงค์รัตน์ (2538 : 91) พบว่าเยาวชนมุสลิมที่ระยะทางจากบ้านใกล้กับสถานที่เรียน กับเยาวชนที่จากบ้านไกลกับสถานที่เรียนมีความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่แตกต่างกัน

แหล่งน้ำที่จะนำมาใช้เพื่อการเกษตร จากการศึกษา พบว่าแหล่งน้ำที่จะนำมาใช้ เพื่อการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเป็นการยอมรับสมมติฐาน แต่พัฒนาพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 110) พบว่าเกษตรกรที่มีแหล่งน้ำเพียงพอและเกษตรกรที่มีแหล่งน้ำไม่เพียงพอมีความต้องการฝึกอบรมวิชาชีพไม่แตกต่างกัน

ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด จากการศึกษา พบว่า ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาดกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พีระพันธ์ แสงใส (2535 : 103)

ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนยางพาราของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดสตูลพบว่าระยะทางจากบ้านถึงสวนยางมีความสัมพันธ์กับการใช้ปุ๋ยเคมี

ตาราง 23 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านกายภาพกับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร				รวม	
		น้อย		มาก		จำนวน	ร้อยละ
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ		
ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่สี กอบรม							
	ใกล้	32	55.2	26	44.8	58	100.0
	ไกล	31	54.4	26	45.6	57	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .01$		$P > 0.05$			
แหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร							
	ไม่เพียงพอ	11	33.3	22	66.7	33	100.0
	เพียงพอ	52	63.4	30	36.6	82	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = 8.60^*$		$P < 0.05$			
ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด							
	ใกล้	28	58.3	20	41.7	48	100.0
	ไกล	35	52.2	32	47.8	67	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .42$		$P > 0.05$			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4 สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคลและการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชนกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

การรับรู้ข่าวสารจากบุคคล จากการศึกษา พบว่าการรับรู้ข่าวสารจากบุคคลกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนาพงศ์
วรรณวิไล (2540 : 110) พบว่า การรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคลไม่มีความ
สัมพันธ์กับความต้องการการฝึกอบรม

การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน จากการศึกษา พบว่าการรับรู้ข่าว
สารการเกษตรจากสื่อมวลชนกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของ
พัฒนาพงศ์ วรรณวิไล (2540 : 110) พบว่าการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน
ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการการฝึกอบรม

ตาราง 24 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการรับรู้ข่าวสารกับความต้องการความรู้
ทางการเกษตร

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร					
		น้อย		มาก		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคล							
	มาก	35	57.4	26	42.6	61	100.0
	น้อย	28	51.9	26	48.1	54	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .35$		$P > 0.05$			
การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน							
	น้อย	46	64.8	25	35.2	71	100.0
	มาก	17	38.6	27	61.4	44	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = 7.85^*$		$P < 0.05$			

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยด้านจิตวิทยา ได้แก่ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร
แรงจูงใจต่ออาชีพการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมีความสัมพันธ์กัน

ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร จากการศึกษา พบว่าทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งขัดแย้งกับพรศักดิ์ พันธ์พจนานรณ์ (2530 : 70) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาดจำกััด จังหวัดเพชรบุรี พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเกษตร

แรงจูงใจจากอาชีพการเกษตร จากการศึกษา พบว่า แรงจูงใจจากอาชีพการเกษตรกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำเป็นต้องปฏิเสธสมมติฐานที่กำหนดไว้ซึ่งขัดแย้งกับสุเทพ รัตนพันธ์ จรัส ชูรัักษ์และสมยศ สุวิทยานนท์ (2529 : 24) พบว่า การยอมรับการปลูกข้าวพันธุ์ดีของเกษตรกรมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจ

ตาราง 25 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตวิทยากับความต้องการความรู้ทางการเกษตร

ตัวแปร	ระดับ	ความต้องการความรู้ทางการเกษตร				รวม	
		น้อย		มาก			
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร							
	ไม่เห็นด้วย	35	54.7	29	45.3	64	100.0
	เห็นด้วย	28	54.9	23	45.1	51	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .00$		$P > 0.05$			
แรงจูงใจจากอาชีพการเกษตร							
	น้อย	9	56.2	7	43.8	16	100.0
	มาก	54	54.5	45	45.5	99	100.0
	รวม	63	54.8	52	45.2	115	100.0
		$\chi^2 = .01$		$P > 0.05$			

สรุป ผลการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทางสถิติของตัวแปรเพื่อทดสอบสมมติฐาน ปรากฏว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรมี 3 ตัวแปรได้แก่ การใช้เครื่องจักรกลเกษตร แหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตรและการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน

ส่วนตัวแปรอื่นๆ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรทั้งนี้อาจเนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ อายุ อาชีพ การศึกษา ระยะทาง และสภาพเส้นทาง เป็นต้น ของสมาชิกที่ศึกษามีสภาพคล้ายคลึงกัน ดังตาราง 26

ตาราง 26 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคม

ประเภทปัจจัย	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ปัจจัยด้านสังคม		เพศ อายุ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม การเป็นผู้นำ
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	การใช้เครื่องจักรกลเกษตร	รายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การจำหน่ายผลผลิตเกษตร การต่อรองราคาผลผลิตเกษตร
ปัจจัยด้านกายภาพ	แหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร	ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ให้ความรู้ ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด

ตาราง 26 (ต่อ)

ประเภทปัจจัย	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสารการเกษตร	การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน	การรับรู้ข่าวสารจากบุคคล
ปัจจัยด้านจิตวิทยา		ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร แรงจูงใจจากอาชีพการเกษตร

บทที่ ๕

สรุปและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์และวิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ การรับรู้ข่าวสารและจิตวิทยา ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าว กับความต้องการความรู้ทางการเกษตร และศึกษารูปแบบวิธีถ่ายทอดความรู้ ตลอดจน ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคม สร้างตนเองเทพา โดยผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างจากสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา 115 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การเก็บรวบรวม ข้อมูลผู้วิจัยเก็บข้อมูลและสัมภาษณ์สมาชิกนิคมในพื้นที่นิคมสร้างตนเองเทพา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

2. สรุปผลการวิจัย

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับสมาชิกนิคมทางด้านสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ แหล่งการรับรู้ข่าวสารและด้านจิตวิทยา

ปัจจัยทางด้านสังคม พบว่า สมาชิกนิคมที่ทำการศึกษาล้วนใหญ่เป็นหัวหน้าครอบครัว เพศชาย อายุเฉลี่ย 51.40 ปี จบการศึกษาประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 66.1 ส่วนใหญ่มีความสามารถอ่านออกเขียนได้ร้อยละ 88.7 เป็นสมาชิกกลุ่มร้อยละ 42.6 สำหรับสมาชิกที่เป็นสมาชิกกลุ่มส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่มสหกรณ์ร้อยละ 85.7 มีระยะเวลาในการเป็นสมาชิกกลุ่มเฉลี่ย 10.94 ปี โดยส่วนใหญ่สมัครใจเข้ากลุ่มเอง เพื่อต้องการความช่วยเหลือด้านสินเชื่อ และสมาชิกเป็นผู้นำร้อยละ 14.8 ส่วนใหญ่เป็นกรรมการหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกมีรายได้ในครัวเรือนเฉลี่ย 52,635.22 บาท มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 5 คน มีจำนวนแรงงานในครัวเรือนเฉลี่ย 3 คน พื้นที่ที่ถือครองเฉลี่ย 18.17 ไร่ โดยสมาชิกนิยมใช้ประโยชน์เพื่อการเกษตรเฉลี่ย ครอบครัวยุติ 15.05 ไร่ เป็นพื้นที่อยู่อาศัยเฉลี่ย 2.30 ไร่ ส่วนการใช้บริการสินเชื่อ สมาชิกมีหนี้สินร้อยละ 33.9 โดยส่วนใหญ่มีแหล่งกู้ยืมทั้งในและนอกสถาบัน เพื่อนำไปใช้ประกอบอาชีพ มีกำหนดการใช้คืนเงินกู้ระยะปานกลาง มีการใช้เครื่องจักรกล ร้อยละ 96.5 สำหรับสมาชิกที่ใช้เครื่องจักรกลส่วนใหญ่ใช้จักรรีดขาง การจำหน่าย ผลผลิตส่วนใหญ่ขายในฟาร์ม โดยมีพ่อค้ามารับซื้อในไร่นาร้อยละ 87.8 การต่อรอง ราคาส่วนใหญ่ต่อรองราคาไม่ได้ และไม่พึงพอใจในราคาขายผลผลิต

ปัจจัยด้านกายภาพ พบว่า ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาดเฉลี่ย 5.22 กิโลเมตร ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ให้ความรู้เฉลี่ย 4.22 กิโลเมตร ถนนส่วนใหญ่เป็นถนน ลูกรังร้อยละ 60 และถนนลาดยางร้อยละ 40 สมาชิกเดินทางมาติดต่อนิคมส่วนใหญ่ใช้ รถจักรยานยนต์ รองลงมาคือรถยนต์และรถจักรยาน ปริมาณน้ำที่ใช้ในการเกษตรมีเพียง พอตลอดปี แหล่งน้ำที่ใช้ ส่วนใหญ่ใช้บ่อน้ำบาดาล รองลงมาคือลำคลอง บ่อน้ำตื้น

ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจาก เพื่อนเกษตรกร สมาชิกที่เป็นผู้นำ และเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนิคม การรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชนได้แก่ โทรทัศน์ หอกระจายข่าว ตามลำดับ

ปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่า สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีทัศนคติเห็นด้วยกับ การที่ ศูนย์พัฒนานิคมให้บริการความรู้ทางการเกษตร การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิก เกษตรกรจะต้องมีการเพิ่มพูนทักษะในการเกษตรอยู่เสมอ และอาชีพการเกษตรในนิคม ทำให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ดีขึ้น สำหรับสิ่งจูงใจในการประกอบอาชีพเกษตร เกิดจาก มีความคุ้มค่าในการลงทุนในอาชีพการเกษตร มีตลาดรับซื้อผลผลิตเกษตรแน่นอน มีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเกษตร มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร และมีการคมนาคมสะดวกแก่การประกอบอาชีพการเกษตร

2.2 ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคม

ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคม พบว่า สมาชิกนิคม ต้องการฝึกอบรมด้านการปลูกพืช ได้แก่ การปลูกไม้ผลมากที่สุดรองลงมาคือการทำไร่นาสวนผสม การทำสวนผักเพื่อการค้า การกรีดยาง การกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช สำหรับด้านการเลี้ยงสัตว์สมาชิกมีความต้องการร้อยละ 86.1 มากที่สุด คือ การเลี้ยงไก่เนื้อ-ไก่ไข่ รองลงมาได้แก่การเลี้ยงไก่พื้นเมือง โรคและการสุขภาพสัตว์ การเลี้ยงเป็ดเทศ การเลี้ยงโคเนื้อ และการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ ตามลำดับ ความต้องการความรู้ด้านการประมงมีความต้องการร้อยละ 26.1 ได้แก่เรื่องการเพาะพันธุ์ปลา การเลี้ยงปลาจุก การเลี้ยงปลาน้ำจืด การเลี้ยงปลาจืด การเลี้ยงกบ และการเลี้ยงกุ้ง ตามลำดับ ความต้องการความรู้ด้านอุตสาหกรรมเกษตร มีความต้องการร้อยละ 66.1 ในเรื่องการทำดอกไม้จากใบยาง การจักสานไม้ไผ่ การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การเก็บรักษาและถนอมผลิตภัณฑ์เกษตร เครื่องปั้นดินเผา และไม้กวาดดอกหญ้า ตามลำดับ

2.3 แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมสมาชิก

สมาชิกนิคมส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดฝึกอบรมในรูปแบบที่หลากหลาย คือมีทั้งการบรรยาย สาธิต และดูงาน ต้องการให้จัดฝึกอบรมในช่วงบ่าย ระหว่างวันจันทร์-ศุกร์ ช่วงเดือนเมษายน รองลงมาได้แก่เดือนมีนาคม มิถุนายนโดยใช้ระยะเวลา 4-6 วัน นอกจากนี้สมาชิกต้องการวิทยากรที่เป็นเกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพ

2.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

จากการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ กายภาพ การรับรู้ข่าวสาร จิตวิทยา 19 ตัวแปร ปรากฏผลดังนี้

2.4.1 ปัจจัยด้านสังคม พบว่าปฏิเสธสมมติฐานเพศ อายุ การศึกษา การเป็นสมาชิกกลุ่ม และการเป็นผู้นำ

2.4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่า ยอมรับสมมติฐานการใช้เครื่องจักรกลเกษตร และปฏิเสธสมมติฐานปัจจัยรายได้ของครัวเรือน จำนวนแรงงานในครัวเรือน พื้นที่ทำการเกษตร การใช้บริการสินเชื่อ การจำหน่ายผลผลิตเกษตร การต่อรองราคาผลผลิตเกษตร

2.4.3 ปัจจัยด้านกายภาพ พบว่า ขอมรับสมมติฐานแหล่งน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตร และปฏิเสหสมมติฐานปัจจัยระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรม ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด

2.4.4 ปัจจัยด้านการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ขอมรับสมมติฐาน การรับรู้ข่าวสาร การเกษตรจากสื่อมวลชน และปฏิเสหสมมติฐานการรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคล

2.4.5 ปัจจัยด้านจิตวิทยา พบว่า ปฏิเสหสมมติฐานทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร และแรงงุงใจในการประกอบอาชีพการเกษตร

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา ปัญหาข้อเสนอแนะของสมาชิกนิคมและของผู้วิจัย มีดังนี้

3.1 ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกร

จากผลการศึกษาปัญหาในการประกอบอาชีพของสมาชิกนิคมปรากฏว่า สมาชิกมีปัญหาการขาดแคลนเงินทุน ในการประกอบอาชีพร้อยละ 78.3 ประสบปัญหาโรคพืชร้อยละ 75.7 ปัญหาด้านราคาผลผลิตตกต่ำร้อยละ 53 และปัญหาอื่น ๆ ได้แก่ ปัญหาคุณภาพของผลผลิต พันธุ์พืช การขาดแคลนแรงงานทางการเกษตร สภาพพื้นที่ไม่เหมาะสม พื้นที่ทำการเกษตรมีน้อย และปัญหาการเปลี่ยนแปลงของดินฟ้าอากาศ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวสมาชิกมีความต้องการให้ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลาให้ความรู้เกี่ยวกับสินเชื่อและจัดหาเงินทุนกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อให้สมาชิกไปประกอบอาชีพ ให้มีการตรวจเยี่ยมฟาร์มของสมาชิก โดยให้ความรู้และคำแนะนำแก้ไข ปัญหาในพื้นที่ ให้ความรู้เกี่ยวกับตลาดรองรับสินค้าเกษตร ให้ความรู้เกี่ยวกับอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้สมาชิก และก่อนการฝึกอบรมควรแจ้งให้สมาชิกทราบโดยทั่วถึง

3.2 ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย

3.2.1 จากผลการศึกษาข้อมูลของสมาชิกนิคม จะเห็นได้ว่าแม้จะมีการพัฒนา มากกว่า 40 ปีแต่สมาชิกนิคมส่วนใหญ่ยังคงมีพื้นที่ทำการเกษตรขนาดเล็ก มีปัญหาหนี้สิน มีการศึกษาต่ำ มีรายได้ต่ำ การจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมจึงควรให้ความรู้เพื่อการผลิตหลากหลาย เช่น การทำไร่นาสวนผสม เกษตรผสมผสาน เกษตรทางเลือก

เกษตรทฤษฎีใหม่ ที่มีการใช้ต้นทุนการผลิตต่ำ เพื่อสนองตอบความต้องการของตลาด ในชุมชน และให้ความรู้เพื่อการผลิตที่เสริมรายได้ เช่น การทำดอกไม้จากใบยาง การแปรรูปผลผลิต การเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

3.2.2 การศึกษาความต้องการความรู้ของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัด สงขลา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดทำหลักสูตรการฝึกอบรมสมาชิก ให้สมาชิกสามารถนำ ความรู้ไปพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเองได้ จึงควรมีการจัดหลักสูตรที่ให้ความรู้ทาง ด้านพืช สัตว์ ประมง และอุตสาหกรรมเกษตร และควรติดตามผลการฝึกอบรม ภาย หลังสิ้นสุดการฝึกอบรมระยะหนึ่งแล้ว เพื่อจะได้้นำข้อมูลจากการศึกษามาใช้ปรับปรุง หลักสูตรให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก

3.2.3 ในบางพื้นที่สมาชิกมีความพร้อมในการผลิต เช่น มีแหล่งน้ำเพียงพอ มี การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน มีการใช้เครื่องจักรกลเกษตร นิคมและศูนย์พัฒนานิคม ควรจัดหลักสูตรที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์เชิงเดี่ยว ตามความต้องการ ของตลาด และให้ความรู้ในการจัดตั้งกลุ่มเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิต และการตลาด

3.2.4 ในการจัดทำแผนการฝึกอบรม ศูนย์พัฒนานิคมและนิคมสร้างตนเองควร มีการคัดเลือกสมาชิกกลุ่มเป้าหมายที่จะเข้าร่วมโครงการ ได้แก่ สมาชิกที่มีแหล่งน้ำเพื่อ การเกษตรเพียงพอ มีการใช้เครื่องจักรกล และมีการรับรู้ข่าวสารจากสื่อมวลชน

บรรณานุกรม

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา. 2528. รายงานการวิจัยเรื่อง ลักษณะที่แตกต่างระหว่างเกษตรกรที่ยอมรับนวัตกรรมกับเกษตรกรที่ไม่ยอมรับนวัตกรรม : ศึกษากรณีการปลูกข้าวพันธุ์ที่ให้ผลผลิตสูง. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

งามตา วณินทานนท์. 2537. จิตวิทยาสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เพรสมีเดีย.

จรูญ รงค์รัตน์. 2538. “ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของเยาวชนมุสลิมในเขตอำเภอทองหระ จังหวัดพัทลุง ภายใต้โครงการอาชีวศึกษาเพื่อการพัฒนาชนบทของวิทยาลัยเกษตรกรรมพัทลุง (Needs for Agricultural Knowledge of Muslim Youth in Amphoe Kong Ra, Changwat Phatthalung under the Vocational Educational Project for Rural Development of Phatthalung Agricultural College)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

จิตผกา ธนปัญญาธิวงศ์. 2529. หลักการศึกษากษตร. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

คณัย เทียนพูน. 2540. กลยุทธ์การพัฒนาคมนสำหรับนักฝึกอบรมมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : นีคแบงก์.

ดำรง ชำนาญรบ. 2528. “ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมราชบุรี (Public Needs for Short-course Agricultural Training at Ratchaburi Agricultral College)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ดิเรก ฤกษ์หรัย. 2524. การส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ปีเอฟไอ.

บุญธรรม จิตต์อนันต์. 2527. การวางแผนและประเมินผลงานส่งเสริม. กรุงเทพฯ : สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ประชาสงเคราะห์, กรม. 2532. ข้อมูลและสถิติผลการดำเนินงานนิคมสร้างตนเอง. นนทบุรี : ศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพภาคกลาง.

_____. 2538. สรุปผลการดำเนินงานประจำปีนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา. สงขลา. สงขลา.

ประภา ปราบพินาศ. 2531. “ความต้องการของสมาชิกนิคมสร้างตนเองพระพุทธรบาทในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมในโครงการศูนย์สาธิตและฝึกอบรมจังหวัดสระบุรี-ลพบุรี (The Agricultural Training Needs of Pharbuddha-bat Self-help Land Settlement Member in Demonstration and Training Center Project ,Changwat Saraburi-Lopburi)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. 2520. ทัศนคติ : การวัด การเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปัญญาพล บุญชู. 2538. วิธีวิทยาทางส่งเสริมการเกษตร. สงขลา : ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

พจน์ บุญเรือง. 2522. “ลักษณะของการส่งเสริม”. เอกสารประกอบการบรรยายในการฝึกอบรมหลักสูตรการบริหารงานส่งเสริมและพัฒนาชนบท รุ่นที่ 1, 1-29 พฤศจิกายน 2522. ณ. สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

พรศักดิ์ พัชรพจนานภรณ์. 2530. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์การเกษตร : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรบ้านลาด จำกัด จังหวัดเพชรบุรี (Factors Affecting the Members' Participation in Agricultural Cooperative : A Case Study of Banlad Agricultural Cooperative LTD, Changwat Phetchaburi)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

พลากร โคตจันทร์. 2529. “ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด (Public Needs for Short-course Agricultural Training at Roi Et Agricultural College)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

พัฒน์พงศ์ วรรณวิไล. 2540. “ความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรในอำเภอภาชี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (The Agricultural Training Needs of the Farmers in Amphoe Phachi, Changwat Phra Nakorn Si Ayuttaya)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. (สำเนา)

พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ. 2540. การวิเคราะห์และการเขียนรายงานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.

พีระพันธ์ แสงใส. 2535. “ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้ปุ๋ยเคมีในสวนยางพาราของเกษตรกรรายย่อยในจังหวัดสตูล (Factors Affecting the Utilization of Chemical Fertilizer in Para Rubber Plantation of Small Farm Holders in Changwat Satun)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (สำเนา)

ภูวดล สาลีเกษตร. 2536. “ผลของการนำนวัตกรรมไปสู่ชุมชนชนบท : ศึกษากรณีการยอมรับการผสมเทียมโค (Effect of an Innovation on Rural Communities : The Adoption of Cattle Artificial Insemination)”, วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ยุพินพรรณ ศิริวัธนกุล. 2541. พฤติกรรมและแนวคิดทางสังคม. ภาควิชาพัฒนาการเกษตร คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2536. เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

วิญญู ฤทธิอุดมพล. 2534. “ความต้องการความรู้เพื่อปรับปรุงการผลิตทุเรียนของเกษตรกรในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ (The Knowledge Needs of Durian Growers for Durian Production Improvement in Amphoe Lablæ, Changwat Uttaradit)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

ศิริลักษณ์ ปิ่นเกษร. 2533. “ความต้องการอาชีพเสริมของเกษตรกรในหมู่บ้านใกล้เคียงสถานีวิจัยสิ่งแวดล้อมสะแกกราช อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา (The Needs Supplementary Occupations for the Farmers in the Villages Nearly Sakaerat Enviromental Research Station, Amphoe Pakthongchai Changwat Nakhon Ratchasima)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

สถิต วงศ์สุวรรณค์. 2529. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : บำรุงสาส์น.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. 2536. ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์.

สุภานันท์ ทรัพย์อัมพร. 2521. “ทัศนคติของสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งชาติต่อนโยบายการวางแผนครอบครัวกึ่งบังคับ (The Attitude of the Members of the National Legislative Assembly Towards Restrictive Family Planning Policy)”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (สำเนา)

สุเทพ รัตนพันธ์, จรัส ชูรัมย์ และสมยศ สุวิทย์ภรณ์. 2529. รายงานผลการวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการยอมรับการใช้ข้าวพันธุ์ดีของเกษตรกรจังหวัดพัทลุง. พัทลุง : ฝ่ายวิชาการ สำนักงานจังหวัดพัทลุง.

สุรพล วรรณภักดิ์พินิจ. 2529. “ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการศึกษาอบรมวิชาชีพเกษตรกรระยะสั้นของศูนย์ศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี (Public Needs for Short-course Agricultural Training at Saraburi Provice Non-formal Education)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (สำเนา)

สุโขทัยธรรมมาธิราช, มหาวิทยาลัย. 2538. หลักการและแนวทางการดำเนินงานส่งเสริมอาชีพเกษตรกร. : สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

_____. 2526. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการส่งเสริมการเกษตร. พิมพ์ครั้งที่ 2. นนทบุรี : สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

สุเวช อินทระ. 2531. “เจตคติของประชาชนที่มีต่อโครงการประมงหมู่บ้านในเขตพื้นที่อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง (อพป.) จังหวัดตรัง (Clients’ Attitude towards Village Fishery Program in the Voluntary Self Development and Defense Area, Trang Province, Thailand)”, วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้. (สำเนา)

โสภณ ธรรมชัย. 2520. ความรู้พื้นฐานการศึกษาเกษตร. กรุงเทพฯ : อักษรสัมพันธ์.

Davis, Keith. 1962. Human Behavior at Work. New York : Mc Graw-Hill.

Yamane, Taro. 1973. Statistics : Introductory Analysis. 3rd ed. New York : Harper and Row Publication.

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง

ความต้องการความรู้ทางการเกษตรของสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา

.....

คำแนะนำ ในการสัมภาษณ์สมาชิกนิคม ให้ผู้สัมภาษณ์อ่านคำถาม ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์คือสมาชิกนิคมสร้างตนเองเทพา จังหวัดสงขลา ฟังแล้วให้กาเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความตรงกับสภาพความเป็นจริงหรือเติมคำในช่องว่างที่เว้นไว้ ตามผลที่ได้จากการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เลขที่

() () ()

ผู้ให้สัมภาษณ์ชื่อ.....นามสกุล.....

ฐานะผู้ให้สัมภาษณ์

- () 1 หัวหน้าครอบครัว () 2 บุตร () 3 คู่สมรส
() 4 ญาติ

ตอนที่ 1 ลักษณะพื้นฐานทางสังคม เศรษฐกิจ

1. เพศ

- () 1 ชาย () 0 หญิง

2. ปัจจุบันท่านมีอายุ (อายุเกิน 6 เดือน คิดเป็น 1 ปี).....ปี

3. ท่านกำลังศึกษาชั้น.....หรือจบการศึกษา.....

4. ความสามารถในการอ่านและเขียนภาษาไทย

- () 1 อ่านไม่ออกและเขียนไม่ได้ () 2 อ่านออกเขียนไม่ได้
() 3 อ่านออกเขียนได้

5. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (รวมผู้ให้สัมภาษณ์)คน
6. จำนวนแรงงานภายในครอบครัวที่ช่วยทำงานด้านการเกษตร (อายุ15-60ปีรวมทั้งผู้ให้สัมภาษณ์)คน
7. ในรอบปีที่ผ่านมา (ม.ค.-ธ.ค 2540) ท่านมีการจ้างแรงงานเพื่อการเกษตรหรือไม่
 () 1 มีการจ้าง () 0 ไม่มีการจ้าง
- ถ้าจ้าง ท่านจ้างแหล่งแรงงานจากที่ใด
 () 1 ในหมู่บ้าน () 2 นอกหมู่บ้าน
 () 3 อื่นๆ(ระบุ).....
- ถ้าจ้าง ท่านจ้างแบบใด
 () 1 จ้างตลอดปี.....คน เพราะ.....
 () 2 จ้างเฉพาะฤดูกาล.....คน เพราะ.....
8. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านจ่ายค่าจ้างแรงงานในลักษณะใด
 () 1 จ่ายเป็นเงินสด ค่าจ้าง.....บาท/วัน
 () 2 จ่ายในลักษณะปันส่วนผลผลิต จ่ายร้อยละ.....ของผลผลิต
9. อาชีพหลัก (อาชีพที่ทำรายได้สูงสุดในรอบปี)
 () 1 ทำสวนยาง () 2 ทำสวนผลไม้ () 3 ทำนา
 () 4 ทำสวนผัก () 5 การเลี้ยงสัตว์ () 6 ประมง
 () 7 อื่น ๆ (ระบุ).....
10. อาชีพรอง (อาชีพที่รายได้รองจากอาชีพหลักตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 () 1 ทำสวนยาง () 2 ทำสวนผลไม้ () 3 ทำนา
 () 4 ทำสวนผัก () 5 การเลี้ยงสัตว์ () 6 ประมง
 () 7 รับจ้าง () 8 ค้าขาย () 9 อื่น ๆระบุ.....
11. ลักษณะการถือครองที่ดิน
 () 1 สมาชิกจัดสรร () 0 ราษฎรเดิม
12. ท่านได้รับการจัดสรรที่ดินจำนวน.....ไร่
13. การใช้ประโยชน์จากที่ดิน
 () 1 พื้นที่ทำการเกษตร.....ไร่ โดยแยกเป็น

กิจกรรม (ระบุ)..... จำนวนพื้นที่..... ไร่
 กิจกรรม (ระบุ)..... จำนวนพื้นที่..... ไร่
 กิจกรรม (ระบุ)..... จำนวนพื้นที่..... ไร่
 กิจกรรม (ระบุ)..... จำนวนพื้นที่..... ไร่

() 2 พื้นที่อยู่อาศัย..... ไร่

() 3 พื้นที่ไม้ใช้ประโยชน์..... ไร่

14. ในรอบปีที่ผ่านมา (ม.ค.-ธ.ค. 2540) ท่านมีรายได้เท่าใด

() 1 ทำไรบาท

() 2 ทำสวนบาท

() 3 เลี้ยงสัตว์บาท

() 4 รับจ้างบาท

() 5 อื่นๆ(ระบุ)บาท

รวมบาท

15. ในรอบปีที่ผ่านมา (ม.ค.-ธ.ค. 2540) ท่านมีรายจ่ายเท่าใด

() 1 ใช้จ่ายในครอบครัว(อาหาร เสื้อผ้า).....บาท

() 2 ใช้จ่ายในการประกอบอาชีพเกษตร.....บาท

() 3 ใช้ในการศึกษาบุตร.....บาท

() 4 ใช้ในงานสังคม.....บาท

() 5 ใช้หนี้บาท

() 6 รายจ่ายอื่น ๆ ระบุบาท

รวมบาท

16. ในรอบปีที่ผ่านมา (ม.ค.-ธ.ค. 2540)ท่านมีการกู้ยืมเงินหรือไม่

() 1 กู้

() 0 ไม่กู้

ถ้ากู้ยืมท่านกู้ยืมจากที่ใด

() 1 กู้ในสถาบันการเงิน

() 2 กู้นอกสถาบันการเงิน

() 3 กู้ทั้งในและนอกสถาบันการเงิน

17. สถาบันการเงินที่ท่านกู้ยืม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 สหกรณ์การเกษตร () 2 ธ.ก.ส.
 () 3 ธนาคารพาณิชย์ () 4 กลุ่มออมทรัพย์
 () 5 อื่น ๆ ระบุ

18. การกู้เงินนอกสถาบันการเงินที่ท่านกู้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 พ่อค้า () 2 ธ.ก.ส.
 () 3 เพื่อนบ้าน () 4 อื่น ๆ ระบุ.....

19. จำนวนเงินที่กู้มาทั้งสิ้น.....บาท

20. กำหนดการใช้คืนเงินกู้

- () 1 ระยะสั้น (ไม่เกิน 1 ปี) () 2 ระยะปานกลาง (1-3 ปี)
 () 3 ระยะยาว (3 ปีขึ้นไป) () 4 ไม่มีกำหนด

21. ท่านกู้เงินมาเพื่อวัตถุประสงค์ใดเป็นสำคัญ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1 ใช้จ่ายในครอบครัว () 2 ใช้จ่ายในการศึกษาของบุตร
 () 3 ใช้จ่ายเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย () 4 ใช้จ่ายเพื่อการประกอบอาชีพ

22. ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มหรือสถาบันเกษตรกรหรือไม่

- () 1 เป็น () 0. ไม่เป็น

กรณีที่เป็นสมาชิก ท่านเป็นสมาชิกกลุ่มใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. กลุ่มออมทรัพย์ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก.....ปี
 () 2. กลุ่มสหกรณ์การเกษตร ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก.....ปี
 () 3. กลุ่มสตรี ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก.....ปี
 () 4. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก.....ปี
 () 5. กลุ่มเยาวชน ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก.....ปี
 () 6. กลุ่มอุตสาหกรรมและตลาด ระยะเวลาที่เป็นสมาชิก.....ปี

เหตุผลในการเป็นสมาชิกกลุ่ม เพราะเหตุใด

- () 1. สมัครใจเอง () 2. เจ้าหน้าที่ชักชวน
 () 3. เพื่อนชักชวน () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....

23. ท่านต้องการให้กลุ่มเกษตรกร และ/หรือสถาบันเกษตรกรช่วยเหลือในด้านใดมากที่สุด

- () 1. ด้านการผลิตพืช () 2. ด้านการผลิตสัตว์
 () 3. ด้านการแปรรูป () 4. ด้านการตลาดขายปลีก
 () 5. ด้านการตลาดขายส่ง () 6. ด้านสินเชื่อ
 () 7. ด้านอื่น ๆ (ระบุ).....

24. ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านขายผลผลิตทางการเกษตรหรือไม่

- () 1. ขาย เพราะ.....
 () 0. ไม่ขาย เพราะ.....

สถานที่ขายผลผลิตส่วนใหญ่

- () 1. ขายในท้องถิ่น(ระบุ).....เพราะ.....
 () 0. ขายนอกท้องถิ่น(ระบุ).....เพราะ.....

ผลผลิตส่วนใหญ่ของท่าน ท่านขายให้แก่ใคร (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. คนกลางมารับซื้อที่บ้าน/ไร่นา
 () 2. ขายให้กับพ่อค้าในตลาดอำเภอเทพา
 () 3. ขายที่ตลาดต่างอำเภอ
 () 4. ขายที่ตลาดจังหวัดสงขลา
 () 5. อื่น ๆ (ระบุ).....

ในการขายผลผลิตท่านสามารถต่อรองราคาผลผลิตได้หรือไม่

- () 1. ได้ เพราะ.....
 () 0. ไม่ได้ เพราะ.....

ราคาผลผลิตที่ขาย ท่านมีความพึงพอใจหรือไม่

- () 1 พอใจ เพราะ.....
 () 0 ไม่พอใจ เพราะ.....

25. ท่านใช้จักรรีดขางในการประกอบอาชีพทางการเกษตร หรือไม่

- () 1 ใช้ ขนาด (ระบุ).....ราคา.....บาท
 () 0 ไม่ใช้

26. ท่านใช้รถแทรกเตอร์ในการประกอบอาชีพทางการเกษตร หรือไม่

() 1 ใช้ ขนาด (ระบุ).....ราคา.....บาท

() 0 ไม่ใช่

27. ท่านใช้เครื่องสูบน้ำในการประกอบอาชีพทางการเกษตร หรือไม่

() 1 ใช้ ขนาด (ระบุ).....ราคา.....บาท

() 0 ไม่ใช่

28. ท่านใช้รถไถเดินตามในการประกอบอาชีพทางการเกษตร หรือไม่

() 1 ใช้ ขนาด (ระบุ).....ราคา.....บาท

() 0 ไม่ใช่

29. ท่านมีตำแหน่งในชุมชนหรือไม่

() 1. มี

() 0. ไม่มี

กรณีที่มี ท่านมีตำแหน่งอะไรบ้าง

() 1. กำนัน

() 2. ผู้ใหญ่บ้าน

() 3. สารวัตร

() 4. หัวหน้าเขต

() 5. กรรมการส่งเสริมเขต

() 6. กรรมการกลุ่มออมทรัพย์

() 7. กรรมการหมู่บ้าน

() 8. อาสาสมัครสาธารณสุข

() 9. อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านกายภาพ

1. ระยะทางจากบ้านถึงที่ทำการนิคม ประมาณ.....กม.

2. ท่านเดินทางมาติดต่อนิคมโดย

() 1. เดินเท้า

() 2. จักรยาน

() 3. จักรยานยนต์

() 4. รถยนต์

() 5. อื่นๆ(ระบุ).....

3. สภาพเส้นทางจากบ้านถึงที่ทำการนิคม มีสภาพอย่างไร

สภาพเส้นทาง	ดี	พอใช้	ไม่ดี
() 1. ถนนลาดยาง			
() 2. ถนนลูกรัง			
() 3. ทางเดินเท้า			

4. แหล่งน้ำที่ท่านนำมาใช้เพื่อการเกษตรมีหรือไม่

() 1 มี () 0 ไม่มี

ในกรณีที่มี ท่านใช้น้ำจากแหล่งใด

- () 1 ลำคลอง () 2 สระน้ำ
 () 3 บ่อน้ำตื้น () 4 บ่อน้ำบาดาล
 () 5 น้ำฝน

5. ในรอบปีที่ผ่านมา (มค.-ธค.2540) ปริมาณน้ำที่นำมาใช้เพื่อการเกษตรเพียงพอหรือไม่

() 1. เพียงพอตลอดปี () 0 ไม่เพียงพอ

กรณีไม่เพียงพอ ท่านขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรกี่เดือน

- () 1. ขาดแคลนช่วงฤดูแล้ง 1 เดือน () 2. ขาดแคลนช่วงฤดูแล้ง 2 เดือน
 () 3. ขาดแคลนช่วงฤดูแล้ง 3 เดือน

กรณีที่ขาดแคลนท่านแก้ปัญหาอย่างไร.....

6. ระยะทางจากบ้านถึงตลาด ประมาณ.....กม.

ตอนที่ 3 ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ในรอบปีที่ผ่านมา ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรจากแหล่งต่าง ๆ เหล่านี้มากน้อยเพียงใด

แหล่งข่าวสาร	จำนวนครั้งที่ติดต่อในรอบปี (มก.-พ.ค.2540)			
	เกิน 6 ครั้ง	5-3 ครั้ง	1-2 ครั้ง	ไม่เคย
1. จากบุคคล				
1.1 เพื่อนเกษตรกร				
1.2 สมาชิกที่เป็นผู้นำ.....				
1.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนิคม				
1.4 เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานอื่น				
1.5 พนักงานบริษัท				
2. จากสื่อมวลชน				
2.1 หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน				
2.2 วิทยุ				
2.3 โทรทัศน์				
2.4 หนังสือพิมพ์				
2.5 เอกสารเผยแพร่ / วารสาร				

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านจิตวิทยา

โปรดใส่เครื่องหมาย / ลงในช่องที่เป็นความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ตามข้อความต่อไปนี้

1. ทักษะที่มีต่ออาชีพการเกษตร

ข้อความ	ทัศนคติ			เหตุผล
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1.1 เป็นการเสริมที่ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้จังหวัดสงขลา ให้บริการความรู้ทาง การเกษตรแก่สมาชิกนิคม.....				
1.2. การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิกนิคมเราควรช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้.....				

ข้อความ	ทัศนคติ			เหตุผล
	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	
1.3.การทำอาชีพเกษตรกรต้องมีการพัฒนาหาความรู้และวิธีการใหม่ๆเพิ่มเติมอยู่เสมอ				
1.4. การเกษตรเป็นอาชีพที่ต่ำต้อย.....				
1.5 คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพการเกษตร.....				
1.6. อาชีพการเกษตรในนิคมทำให้สมาชิกนิคมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น.....				
1.7. อาชีพการเกษตรของสมาชิกนิคมไม่มีทางประสบผลสำเร็จหากไม่มีความรู้ทางการเกษตร.....				
1.8. การพัฒนาอาชีพด้วยการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาสมาชิกนิคม.....				
1.9. อาชีพการเกษตรต้องใช้เวลาอันยาวนานผู้การประกอบอาชีพอื่นไม่ได้.....				
1.10. อาชีพเกษตรกรช่วยเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกนิคมทำให้สมาชิกมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพมากกว่าอาชีพอื่น.....				
1.11. อาชีพการเกษตรไม่จำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมทำตามบรรพบุรุษก็เพียงพอแล้ว.....				
1.12. อาชีพการเกษตรน่าเบื่อหน่ายและจำเจ.....				
1.13. การลงทุนในอาชีพการเกษตรเป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ.....				
1.14. เกษตรกรจะต้องมีการเพิ่มทุนทักษะในการทำการเกษตรอยู่เสมอ.....				
1.15. การฝึกอบรมความรู้การเกษตรเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการทำงานเท่านั้น				

2. แรงงูใจในอาชีพการเกษตร

ข้อคำถาม	แรงงูใจ			เหตุผล
	มาก	ปานกลาง	น้อย	
2.1. มีความชำนาญในอาชีพ.....				
2.2. มีความเสี่ยงในอาชีพน้อย.....				
2.3. มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการเกษตร.....				
2.4. การสนับสนุนส่งเสริมของรัฐในการประกอบอาชีพ.....				
2.5. มีความคุ้มค่าในการลงทุนในอาชีพการเกษตร.....				
2.6. มีตลาดรับซื้อผลผลิตเกษตรแน่นอน.....				
2.7. สภาพพื้นที่เหมาะสมในการทำเกษตร.....				
2.8. เป็นอาชีพอิสระ.....				
2.9. มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร.....				
2.10. มีการคมนาคมสะดวก.....				

ตอนที่ 5 ความต้องการความรู้ทางการเกษตรโดยการฝึ กอบรมของสมาชิกนิคมฯ

1. ท่านต้องการความรู้ทางการเกษตรด้านการปลูกพืชหรือไม่

() 1 ต้องการ

() 0 ไม่ต้องการ

กรณีไม่ต้องการ เพราะ.....

2. ในกรณีที่ต้องการ ท่านต้องการความรู้เกี่ยวกับเรื่องใด(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 2.1. เรื่องการทำไร่นาสวนผสม ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

() 1. ความสำคัญและประโยชน์การทำไร่นาสวนผสม

- () 2. ตลาดการเกษตร
- () 3. รูปแบบการจัดไร่นาสวนผสม
- () 4. ความไร่นาสวนผสม
- () 5. ปฏิบัติการวางแผนการจัดไร่นาสวนผสม
- () 6. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 2.2. เรื่องการปลูกไม้ผล ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. สถานการณ์ไม้ผลไทยในปัจจุบัน
- () 2. เทคนิคการปลูกสร้างสวนไม้ผล
- () 3. การขยายพันธุ์ไม้ผล
- () 4. โรคแมลงศัตรูไม้ผลและการป้องกันกำจัด
- () 5. ความสวนไม้ผล
- () 6. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 2.3. เรื่องการทำสวนผักเพื่อการค้า ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. การปลูกผัก
- () 2. วิธีปลูกและการดูแลรักษา
- () 3. หลักการปฏิบัติบำรุงดิน
- () 4. การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช
- () 5. ความการทำสวนผัก
- () 6. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 2.4 เรื่องการกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. โรคแมลงศัตรูพืชที่สำคัญ
- () 2. การป้องกันกำจัดโรค
- () 3. การใช้สารเคมี
- () 4. เทคนิคการเพิ่มผลผลิต
- () 5. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 2.5. เรื่องการรวมกลุ่มขายยาง ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. วิธีผลิตยางแผ่นชั้นดี
- () 2. การหาเนื้อยางแห้ง
- () 3. โรงรมควันยางของกลุ่มผลิตยางแผ่น
- () 4. การรวมกลุ่มผลิตและการขายยางแผ่น
- () 5. การทำยางเครป น้ำยางข้น และยางแท่ง
- () 6. อื่นๆ(ระบุ).....

() 2.6. เรื่องการกรีดยาง ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

() 1. การฝึกกลับมีด	() 2. ภายวิภาค การเปิดกรีด การกรีด
() 3. ฝึกกรีดท่อนซุง	() 4. การทำยางแผ่น ยากันบูด
() 5. โรคยางพารา	() 6. ตลาดกลางยางพารา
() 7. อื่นๆ(ระบุ).....	

() 2.7. เรื่องเกษตรทฤษฎีใหม่ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

() 1.แนวคิดทฤษฎีใหม่	() 2. การลงทุนและรายได้
() 3. แผนการผลิต	() 4. การจัดเตรียมพื้นที่
() 5. อื่นๆ(ระบุ).....	

() 2.8 เรื่องการปลูกข้าว ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

() 1. พันธุ์ข้าว	() 2. การปักดำ
() 3. บူးและการใส่ปุ๋ย	() 4. วัชพืชและการกำจัด
() 5. อื่นๆ(ระบุ).....	

3. ท่านต้องการความรู้ทางการเกษตรด้านการเลี้ยงสัตว์หรือไม่

() 1 ต้องการ	() 0 ไม่ต้องการ

กรณีไม่ต้องการ เพราะ.....

4. ในกรณีที่ท่านต้องการความรู้ทางการเลี้ยงสัตว์ท่านต้องการเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 4.1 เรื่องการเลี้ยงโคเนื้อ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

() 1. สภาพการเลี้ยงโคของไทย	() 2. พันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์
() 3. โรงเรือนและอุปกรณ์	() 4. การขุนโคเนื้อ
() 5. อื่นๆ(ระบุ).....	

() 4.2. เรื่องการเลี้ยงไก่พื้นเมือง ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

() 1. รูปแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	() 2. อาหารและการให้อาหาร
() 3. โรคพยาธิที่สำคัญ	() 4. การจัดการเลี้ยงดูทั่วไป
() 5. อื่นๆ(ระบุ).....	

() 4.3. เรื่องการเลี้ยงเป็ดเทศ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. สภาพทั่วไปการเลี้ยงเปิดเทศของไทย () 2. พันธุ์และการผสมพันธุ์
 () 3. โรงเรือนและการดูแลรักษา () 4. โรคเปิด
 () 5. อื่นๆ(ระบุ).....

() 4.4. เรื่องโรคและการสุขภาพสัตว์ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. โรค () 2. สาเหตุที่ทำให้สัตว์เป็นโรค
 () 3. โรคและการป้องกันรักษา () 4. อุตสาหกรรมปศุสัตว์
 () 5. อื่นๆ(ระบุ).....

() 4.5. เรื่องการปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. พันธุ์โคเนื้อที่มีความสำคัญต่อการผลิต
 () 2. การสืบพันธุ์และระบบการสืบพันธุ์
 () 3. สรีรวิทยาการสืบพันธุ์
 () 4. การผสมเทียมโคเนื้อ
 () 5. อื่นๆ(ระบุ).....

() 4.6 เรื่องการเลี้ยงไก่เนื้อ-ไก่ไข่ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. สถานการณ์การเลี้ยงไก่ () 2. พันธุ์ไก่
 () 3. โรงเรือน อุปกรณ์ และการจัดการ () 4. โรคและการป้องกัน
 () 5. อื่นๆ(ระบุ).....

5. ท่านต้องการความรู้ทางการเกษตรด้านการประมงหรือไม่

- () 1 ต้องการ () 0 ไม่ต้องการ

กรณีไม่ต้องการ เพราะ.....

6. ในกรณีที่ท่านต้องการความรู้ด้านประมงท่านต้องการเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 6.1. เรื่องการเลี้ยงปลาน้ำจืด ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. ความสำคัญของปลา () 2. ท่าเลที่ควรเลี้ยงปลา
 () 3. ปลาที่ควรเลี้ยง () 4. อุตสาหกรรมเลี้ยงปลา
 () 5. อื่นๆ(ระบุ).....

() 6.2. เรื่องการเพาะพันธุ์ปลา ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. ทำเลและการสร้างบ่อ () 2. หลักการคัดเลือกพันธุ์ปลา
 () 3. อาหารปลา () 4. การเพาะและขยายพันธุ์ปลา การใช้ฮอร์โมน
 () 5. โรคและพยาธิของปลา () 6. อื่นๆ(ระบุ).....

() 6.3. เรื่องการเลี้ยงกุ้ง ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. สภาพทั่วไปของการทำนากุ้ง () 2. นิเวศน์วิทยาขั้นสามัญสำนึก
 () 3. อาหารและการให้อาหาร () 4. วิธีเลี้ยงกุ้งให้ได้ผล
 () 5. คุณงานการเลี้ยงกุ้ง () 6. อื่นๆ(ระบุ).....

() 6.4. เรื่องการเลี้ยงกบ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1.สภาพการณ์ทั่วไปในการเลี้ยงกบ () 2. การสร้างบ่อเลี้ยงกบแบบมีอาชีพ
 () 3. พันธุ์กบ () 4. การให้อาหาร
 () 5. คุณงานการเลี้ยงกบ () 6. อื่นๆ(ระบุ).....

() 6.5. เรื่องการเลี้ยงปลาคอนน้ำจืด ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. แหล่งกำเนิดและการแพร่กระจายในการเลี้ยง () 2. การเตรียมกระชัง
 () 3. การอนุบาลลูกปลาและการเลี้ยงปลาใหญ่ () 4. โรคและการป้องกัน
 () 5. คุณงานการเลี้ยงปลาในกระชัง () 6. อื่นๆ(ระบุ).....

() 6.6. เรื่องการเลี้ยงปลาดุก ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. ขบวนการชีวิตของปลาดุก () 2. การอนุบาลลูกปลาและการเลี้ยงปลาใหญ่
 () 3. อาหารและอาหารเสริม () 4. โรคและการป้องกัน
 () 5. คุณงานการเลี้ยงปลาดุก () 6. อื่นๆ(ระบุ).....

7. ท่านต้องการความรู้ทางการเกษตรด้านอุตสาหกรรมเกษตรหรือไม่

- () 1 ต้องการ () 0 ไม่ต้องการ

กรณีไม่ต้องการ เพราะ.....

8. ในกรณีที่ท่านต้องการท่านต้องการเกี่ยวกับเรื่องใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

() 8.1. เรื่องไม้กวาดดอกหญ้า ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. การเลือกวัตถุดิบและหลักการจักสาน () 2. รูปแบบไม้กวาด
 () 3. ฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาด () 4. อื่นๆ(ระบุ).....

() 8.2. เรื่องการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด

- () 1. สถานการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเกษตร
- () 2. ผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูป () 3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- () 4. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 8.3. เรื่องการเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตรท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. ความรู้เรื่องโภชนาการและการสงวนคุณค่าอาหาร
- () 2. หลักการถนอมอาหารและหลักการปฏิบัติอาหาร
- () 3. การปฏิบัติอาหารคาว หวาน สำหรับครอบครัวและจำหน่าย
- () 5. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 8.4. เรื่องการจัดสวนไม้ไผ่ ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. หลักการจัดสวนเครื่องใช้จากไม้ไผ่ () 2. ความรู้เกี่ยวกับไม้ไผ่
- () 3. ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและรูปแบบต่างๆของผลิตภัณฑ์
- () 4. ฝึกปฏิบัติจัดสวนไม้ไผ่ () 5. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 8.5. เรื่องดอกไม้ทำจากใบยาง ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. การเตรียมวัสดุจากใบยาง () 2. วิธีการย้อมสีประเภทต่างๆ
- () 3. รูปแบบและการพัฒนาผลผลิต () 4. ฝึกปฏิบัติการทำดอกไม้และผลิตภัณฑ์
- () 5. อื่นๆ(ระบุ).....
- () 8.6. เรื่องเครื่องปั้นดินเผา ท่านต้องการอบรมหัวข้อใด
- () 1. วัสดุที่ใช้ในการปั้น
- () 2. ขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผา การคัดเลือกดิน การหมัก การนวด
- () 3. อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น
- () 4. ฝึกภาคสนามเรื่อง การคัดเลือกดิน การขุด และการขนย้าย
- () 5. ฝึกนวดและปั้นขึ้นพื้นฐาน เช่น กระถาง ถ้วยรองน้ำยาง
- () 6 การสร้างเตาเผาแบบทางระบายลม
- () 7. การเผาเคลือบ
- () 8. สาริติกการเผาเคลือบ ฝึกปฏิบัติ

**ตอนที่ 6 แนวทางในการจัดทำโครงการฝึกอบรมทางการเกษตรที่เหมาะสมกับท่านหรือ
ที่ท่านอยากให้มี**

1. รูปแบบการจัดฝึกอบรมควรเน้นเทคนิคด้านใด

1. บรรยายและสาธิต

2. บรรยายและดูงาน

3. บรรยาย สาธิตและดูงาน

2. ในรอบปีที่ผ่านมา (มค.-ธค.2540) ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมทางการเกษตรหรือไม่

1. เคย ระบุหลักสูตร..... 0. ไม่เคย

ถ้าเคย ท่านเคยเข้ารับการฝึกอบรมจากหน่วยงานใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

2. สำนักงานเกษตรอำเภอเทพา

3. นิคมสร้างตนเองเทพา

4. อื่น ๆ ระบุ.....

3. เดือนที่ท่านสะดวกในการเข้าฝึกอบรมคือ.....

4. วันที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม

1. วันจันทร์-ศุกร์ 2. วันเสาร์-อาทิตย์

3. ได้ทุกวัน

5. ช่วงเวลาที่สะดวกในการเข้ารับการฝึกอบรม

1. เช้า 2. บ่าย

3. เย็น 4. ตลอดวัน

6. ท่านคิดว่าวิทยากรควรเป็นบุคคลใดที่เหมาะสม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. นักวิชาการของศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ จังหวัดสงขลา

2. นักวิชาการหรือเจ้าหน้าที่ส่งเสริมหน่วยงานนิคม

3. เกษตรกรที่ประสบผลสำเร็จในอาชีพ

4. อื่น ๆ ระบุ.....

7. นอกจากการจัดฝึกอบรมทางการเกษตรแล้วท่านคิดว่าศูนย์พัฒนานักนิคมภาคใต้ ควรช่วยเหลือท่านในอาชีพการเกษตรวิธีใด

1.....

2.....

3.....

8. ในการปฏิบัติงานทางการเกษตรท่านต้องการความรู้เพิ่มเติมในเรื่องใด

1.....

2.....

3.....

9. ระยะเวลาที่ใช้สำหรับการฝึกอบรมที่เหมาะสมควรเป็น.....วัน

10. จำนวนผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ท่านคิดว่าเหมาะสมควร.....คน

11. ปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานด้านการเกษตรเป็นเรื่องใดบ้าง

1.....

2.....

3.....

12. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกรฝึกอบรมสมาชิกนิคม

1.....

2.....

3.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์

ภาคผนวก ข

ตารางความต้องการความรู้และการแบ่งกลุ่มข้อมูล

1. ความต้องการความรู้ทางการเกษตร

จากการศึกษาความต้องการความรู้ทางการเกษตร พบว่าสมาชิกมีความต้องการความรู้ในเรื่องดังนี้

ตาราง 1 ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช

ลักษณะข้อมูลข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช	
	ต้องการ	ร้อยละ
การปลูกไม้ผล ไร่เรียง (n=79)		
โรคแมลงศัตรูไม้ผลและการป้องกันกำจัด	76	96.2
การขยายพันธุ์ไม้ผล	68	86.1
เทคนิคการปลูกสร้างสวนไม้ผล	60	75.9
ดูงานสวนไม้ผล	45	57.0
สถานการณ์ไม้ผลไทยในปัจจุบัน	16	20.3
การทำไร่นาสวนผสม ในเรื่อง (n=66)		
รูปแบบการจัดไร่นาสวนผสม	60	90.9
ดูงานไร่นาสวนผสม	52	78.8
ตลาดการเกษตร	48	72.7
ปฏิบัติการวางผังการจัดไร่นาสวนผสม	44	66.7
ความสำคัญและประโยชน์การทำไร่นาสวนผสม	34	51.5
การทำสวนผักเพื่อการค้า ในเรื่อง (n=59)		
การป้องกันกำจัดแมลงศัตรูพืช	55	93.2
วิธีปลูกและการดูแลรักษา	50	84.7
หลักการปฏิบัติบำรุงดิน	48	81.4
การปลูกผัก	36	61.0
ดูงาน การปลูกผัก	22	37.3

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านการปลูกพืช	
	ต้องการ	ร้อยละ
การกรีดยาง ในเรื่อง (n=52)		
โรคยางพารา	46	88.5
ฝักกรีตท่อนซุง	33	63.5
ตลาดกลางยางพารา	29	55.8
การฝักกลับมิด	26	50.0
การทำยางแผ่น ยากันบูด	23	44.2
กายวิภาค การเปิดกรีต การกรีต	19	36.5
การกำจัดโรคแมลงศัตรูพืช ในเรื่อง (n=50)		
การใช้สารเคมี	48	96.0
การป้องกันกำจัดโรค	47	94.0
เทคนิคการเพิ่มผลผลิต	38	76.0
โรคแมลงศัตรูพืชที่สำคัญ	38	76.0
เกษตรทฤษฎีใหม่ ในเรื่อง (n=32)		
แผนการผลิต	27	84.4
การจัดเตรียมพื้นที่	24	75.0
แนวคิดทฤษฎีใหม่	23	71.9
การลงทุนและรายได้	22	68.8
การปลูกข้าว ในเรื่อง (n=20)		
ปุ๋ยและการใส่ปุ๋ย	20	100.0
วัชพืชและการกำจัด	19	95.0
พันธุ์ข้าว	19	95.0
การปักดำ	3	15.0
การรวมกลุ่มขายยาง ในเรื่อง (n=13)		
วิธีผลิตยางแผ่นชั้นดี	11	84.6
การรวมกลุ่มผลิตและการขายยางแผ่น	11	84.6
การทำยางเครป น้ำยางข้น และยางแท่ง	8	61.5
การหาเนื้อยางแห้ง	3	23.1
โรจรมควันยางของกลุ่มผลิตยางแผ่น	2	15.4
ค่าต่ำสุด = 1 หัวข้อ ค่าสูงสุด = 8 หัวข้อ ค่าเฉลี่ย = 3.23 หัวข้อ		

ตาราง 2 ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์

ลักษณะข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์	
	ต้องการ	ร้อยละ
การเลี้ยงไก่เนื้อ- ไก่ไข่ ในเรื่อง (n=57)		
โรคและการป้องกัน	54	94.7
พันธุ์ไก่	44	77.2
โรงเรียน อุปกรณ์และการจัดการ	40	70.2
สถานการณ์การเลี้ยงไก่	16	28.1
การเลี้ยงไก่พื้นเมือง ในเรื่อง (n=56)		
รูปแบบการเลี้ยงไก่พื้นเมือง	42	75.0
การจัดการเลี้ยงดูทั่วไป	41	73.2
อาหารและการให้อาหาร	40	71.4
โรคพยาธิที่สำคัญ	40	71.4
โรคและการสุขภาพสัตว์ ในเรื่อง (n=47)		
โรคและการป้องกันรักษา	45	95.7
สาเหตุที่ทำให้สัตว์เป็นโรค	33	70.2
โรคสัตว์	24	51.1
ดูงานสถานีบำรุงพันธุ์สัตว์	18	38.3
การเลี้ยงเป็ดเทศ ในเรื่อง (n=45)		
โรคเป็ด	42	93.3
พันธุ์และการผสมพันธุ์	37	82.2
โรงเรียนและการดูแลรักษา	29	64.4
สภาพทั่วไปการเลี้ยงเป็ดเทศของไทย	21	46.7
การเลี้ยงโคเนื้อ ในเรื่อง (n=31)		
พันธุ์และการปรับปรุงพันธุ์	31	100.0
โรงเรียนและอุปกรณ์	24	77.4
การขุนโคเนื้อ	22	71.0
สภาพการเลี้ยงโคของไทย	19	61.3
การปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ ในเรื่อง (n=5)		
การผสมเทียมโคเนื้อ	5	100.0
พันธุ์โคเนื้อที่มีความสำคัญต่อการผลิต	5	100.0
สรีระวิทยาการสืบพันธุ์	2	6.5
การสืบพันธุ์และระบบการสืบพันธุ์	1	3.2
ค่าต่ำสุด = 0 หัวข้อ ค่าสูงสุด = 6 หัวข้อ ค่าเฉลี่ย = 2.10 หัวข้อ		

ตาราง 3 ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีความต้องการความรู้ด้านการประมง

ประเภทข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านการประมง	
	ต้องการ	ร้อยละ
การเพาะพันธุ์ปลา ในเรื่อง (n=15)		
การเพาะและขยายพันธุ์ปลา การใช้ฮอร์โมน	15	100.0
โรคและพยาธิของปลา	10	66.7
หลักการคัดเลือกพันธุ์ปลา	8	53.3
ทำเลและการสร้างบ่อ	4	26.7
อาหารปลา	4	26.7
การเลี้ยงปลาดุก ในเรื่อง (n=15)		
โรคและการป้องกัน	14	93.3
การอนุบาลลูกปลาและการเลี้ยงปลาใหญ่	13	86.7
อาหารและอาหารเสริม	12	80.0
คูงานการเลี้ยงปลาดุก	8	53.3
ธรรมชาติของปลาดุก	5	33.3
การเลี้ยงปลาน้ำจืด ในเรื่อง (n=13)		
ปลาที่ควรเลี้ยง	10	76.9
ทำเลที่ควรเลี้ยงปลา	9	69.2
คูงานการเลี้ยงปลา	8	61.5
ความสำคัญของปลา	5	34.5
การเลี้ยงปลาดุกน้ำจืด ในเรื่อง (n=13)		
การอนุบาลลูกปลาและการเลี้ยงปลาใหญ่	13	100.0
โรคและการป้องกัน	10	76.9
คูงานการเลี้ยงปลาในกระชัง	9	69.2
การเตรียมกระชัง	9	69.2
แหล่งกำเนิดและการแพร่กระจายในการเลี้ยง	3	23.1
การเลี้ยงกบ ในเรื่อง (n=9)		
พันธุ์กบ	9	100.0
สภาพการณ์ทั่วไปในการเลี้ยงกบ	8	88.9
การสร้างบ่อเลี้ยงกบบนบกแบบมืออาชีพ	5	55.6
การให้อาหาร	3	33.3
คูงานการเลี้ยงกบ	3	33.3

ตาราง 3 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านการประมง	
	ต้องการ	ร้อยละ
การเลี้ยงกุ้ง ในเรื่อง (n=8)		
วิธีเลี้ยงกุ้งให้ได้ผล	8	100.0
อาหารและการให้อาหาร	7	87.5
สภาพทั่วไปของการทำนากุ้ง	7	87.5
นิเวศน์วิทยาขั้นสามัญสำนึก	3	37.3
ดูงานการเลี้ยงกุ้ง	1	12.5
ค่าต่ำสุด = 0 หัวข้อ ค่าสูงสุด = 6 หัวข้อ ค่าเฉลี่ย = .63 หัวข้อ		

ตาราง 4 ร้อยละของสมาชิกนิคมที่มีความต้องการความรู้ด้านอุตสาหกรรม

ลักษณะข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านอุตสาหกรรม	
	ต้องการ	ร้อยละ
ดอกไม้ทำจากใบยาง ในเรื่อง (n=42)		
รูปแบบและการพัฒนาผลิตภัณฑ์	38	90.5
ฝึกปฏิบัติการทำดอกไม้และผลิตภัณฑ์	35	83.3
การเตรียมวัสดุจากใบยาง	25	59.5
วิธีการซื้อวัสดุประเภทต่างๆ	20	47.6
การจักสานไม้ไผ่ ในเรื่อง (n=35)		
ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิต		
และรูปแบบต่างๆของผลิตภัณฑ์	31	88.6
ฝึกปฏิบัติจักสานไม้ไผ่	29	82.9
หลักการจักสานเครื่องใช้จากไม้ไผ่	22	62.9
ความรู้เกี่ยวกับไม้ไผ่	17	48.6
การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร ในเรื่อง (n=34)		
ผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูป	33	97.1
การพัฒนาผลิตภัณฑ์	32	94.2
สถานการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับอุตสาหกรรมเกษตร	10	29.4

ตาราง 4 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	ความต้องการความรู้ด้านการประมง	
	ต้องการ	ร้อยละ
การเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร ในเรื่อง (n=28)		
หลักการถนอมอาหารและ		
หลักการปฏิบัติอาหาร	25	89.3
ความรู้เรื่องโภชนาการและ		
การสงวนคุณค่าอาหาร	19	67.9
การปฏิบัติอาหารขาว หวาน		
สำหรับครอบครัวและจำหน่าย	17	60.7
เครื่องปั้นดินเผา ในเรื่อง (n=15)		
สาธิตการเผาเคลือบ ฝึกปฏิบัติ	15	100.0
ขั้นตอนการทำเครื่องปั้นดินเผา		
การคัดเลือกดิน การหมัก การนวด	14	93.3
อุปกรณ์ที่ใช้ในการปั้น	10	66.7
สีกวดและปั้นขั้นพื้นฐาน	7	46.7
วัสดุที่ใช้ในการปั้น	4	26.7
ฝึกภาคสนามเรื่อง การคัดเลือกดิน		
การชุบ และการขยี้ย	2	13.3
การสร้างเตาเผาแบบทางระบายลม	2	13.3
การเผาเคลือบ	2	13.3
ไม้กวาดคอกหญ้า ในเรื่อง (n=14)		
การเลือกวัสดุดิบและหลักการจักสาน	14	93.3
ฝึกปฏิบัติการทำไม้กวาด	14	93.3
รูปแบบไม้กวาด	5	33.3
ค่าต่ำสุด = 0 หัวข้อ	ค่าสูงสุด = 6 หัวข้อ	ค่าเฉลี่ย = 1.46 หัวข้อ

2. การแบ่งกลุ่มข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์

จากการคำนวณหาค่าเฉลี่ยของตัวแปร แล้วแบ่งกลุ่มข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ ปรากฏผลตามรายละเอียด ดังนี้

ตาราง 5 การแบ่งกลุ่มข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
น้อยกว่าอายุเฉลี่ย	54	47.0
มากกว่าอายุเฉลี่ย	61	53.0
การเป็นสมาชิกกลุ่ม		
น้อยกว่าระยะเวลาเฉลี่ย	26	53.1
มากกว่าระยะเวลาเฉลี่ย	23	46.9
รายได้ของครัวเรือน		
น้อยกว่ารายได้เฉลี่ย	77	67.0
มากกว่ารายได้เฉลี่ย	38	33.0
รายจ่าย		
น้อยกว่ารายจ่ายเฉลี่ย	74	64.3
มากกว่ารายจ่ายเฉลี่ย	41	35.7
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
น้อยกว่าจำนวนสมาชิกเฉลี่ย	57	49.6
มากกว่าจำนวนสมาชิกเฉลี่ย	58	50.4
จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
น้อยกว่าจำนวนแรงงานเฉลี่ย	76	66.1
มากกว่าจำนวนแรงงานเฉลี่ย	39	33.9
จำนวนพื้นที่ถือครอง		
น้อยกว่าพื้นที่ถือครองเฉลี่ย	52	45.2
มากกว่าพื้นที่ถือครองเฉลี่ย	63	54.8
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร		
น้อยกว่าพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย	55	47.8
มากกว่าพื้นที่ทำการเกษตรเฉลี่ย	60	52.2

ตาราง 5 (ต่อ)

ลักษณะข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่อยู่อาศัย		
น้อยกว่าพื้นที่อยู่อาศัยเฉลี่ย	74	64.3
มากกว่าพื้นที่อยู่อาศัยเฉลี่ย	41	35.7
จำนวนเงินกู้		
น้อยกว่าเงินกู้เฉลี่ย	97	84.3
มากกว่าเงินกู้เฉลี่ย	18	15.7
การใช้เครื่องจักรกลเกษตร		
น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	37	32.2
มากกว่าค่าเฉลี่ย	78	67.8
การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากบุคคล		
น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	54	47.0
มากกว่าค่าเฉลี่ย	61	53.0
การรับรู้ข่าวสารการเกษตรจากสื่อมวลชน		
น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	71	61.7
มากกว่าค่าเฉลี่ย	44	38.3
ทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร		
ไม่เห็นด้วย	64	55.7
เห็นด้วย	51	44.3
แรงจูงใจจากอาชีพการเกษตร		
น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	16	13.9
มากกว่าค่าเฉลี่ย	99	86.1
ระยะทางจากบ้านถึงสถานที่ฝึกอบรมของนิคม		
น้อยกว่าระยะทางเฉลี่ย	58	50.4
มากกว่าระยะทางเฉลี่ย	57	49.6
ระยะทางจากฟาร์มถึงตลาด		
น้อยกว่าระยะทางเฉลี่ย	48	41.7
มากกว่าระยะทางเฉลี่ย	67	58.3
ความต้องการความรู้ทางการเกษตร		
น้อยกว่าค่าเฉลี่ย	63	54.8
มากกว่าค่าเฉลี่ย	52	45.2

ภาคผนวก ค

การสร้างตัวชี้วัดและการให้คะแนน

การสร้างตัวชี้วัด การให้คะแนนตัวแปรและการหาค่าความเชื่อถือได้เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ตัวชี้วัดการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล ประกอบด้วยแหล่งข่าวสาร 3 รายการ เนื่องจากคัดรายการออก 2 รายการ คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐหน่วยงานอื่น และพนักงานบริษัท ทำให้ค่าอัลฟ่ามาตรฐานเพิ่มขึ้น จาก 0.47 เป็น 0.72 มีข้อความแต่ละรายการดังนี้

1.1 เพื่อนเกษตร

1.2 เกษตรกรผู้นำ

1.3 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนิคม

แต่ละข้อความมีการให้คะแนน ดังนี้

มาก	คะแนน	4
ปานกลาง	คะแนน	3
น้อย	คะแนน	2
ไม่เคย	คะแนน	1

ตัวชี้วัดการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล = ข้อ 1.1+1.2+1.3

คะแนนรวม = 3-12

การทดสอบความเชื่อมั่นของการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคล ก่อนทำการสัมภาษณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.83 และผลการทดสอบความเชื่อมั่นกับตัวอย่างที่ศึกษาจริง 115 รายได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.72 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อความ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความ กับตัวชี้วัดการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากบุคคลและค่าความเชื่อถือได้

ข้อความ	1	2	3	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความกับตัวชี้วัด
1. เพื่อนเกษตรกร	1.00			.85
2. เกษตรกรผู้นำ	.41*	1.00		.37
3. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรนิคม	.23*	.75*	1.00	.58
ค่าความเชื่อถือได้ (ค่าอัลฟามาตรฐาน)				.72

* = $P \leq .05$

2. ตัวชี้วัดการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชนและค่าความเชื่อถือได้ ประกอบด้วยคำถามแหล่งการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน 5 รายการ คือ

2.1 โทรทัศน์

2.2 หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน

2.3 วิทยุ

2.4 หนังสือพิมพ์

2.5 เอกสารเผยแพร่และวารสาร

แต่ละข้อความมีการให้คะแนน ดังนี้

มาก	คะแนน	4
ปานกลาง	คะแนน	3
น้อย	คะแนน	2
ไม่เคย	คะแนน	1

ตัวชี้วัดการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน = $2.1+2.2+2.3+2.4+2.5$

คะแนนรวม

= 5-20

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชน โดยการทดสอบก่อนทำการสัมภาษณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ได้ค่าอัลฟา มาตรฐาน 0.73 และทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างจริง 115 ราย ได้ค่าอัลฟา 0.68

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อความ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความ กับตัวชี้วัดการรับรู้ข่าวสารทางการเกษตรจากสื่อมวลชนและค่าความเชื่อถือได้

ข้อความ	1	2	3	4	5	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความกับตัวชี้วัด
1. โทรทัศน์	1.00					.73
2. หอกระจายข่าวในหมู่บ้าน	.19*	1.00				.70
3. วิทยุ	.21*	.33*	1.00			.56
4. หนังสือพิมพ์	.06	.24*	.61*	1.00		.57
5. เอกสารเผยแพร่และวารสาร	-.00	.25*	.45*	.60*	1.00	.62
ค่าความเชื่อถือได้ (ค่าอัลฟามาตรฐาน)						.68

* = $P \leq .05$

3. ตัวชี้วัดทัศนคติต่ออาชีพการเกษตรและค่าความเชื่อถือได้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 11 รายการ เนื่องจากตัดรายการออก 4 รายการ คือ อาชีพการเกษตรของสมาชิกนิกมไม่มีทางประสบความสำเร็จหากไม่มีความรู้ทางการเกษตร การพัฒนาอาชีพด้วยการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนานิกม อาชีพเกษตรช่วยเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกนิกมทำให้สมาชิกมีความมั่นคงในการประกอบอาชีพมากกว่าอาชีพอื่น การลงทุนในอาชีพเกษตรเป็นการสิ้นเปลืองโดยใช่เหตุ ทำให้ค่าอัลฟามาตรฐานเพิ่มขึ้นจาก 0.56 เป็น 0.66 มีข้อความแต่ละรายการดังนี้

3.1 เป็นการดีที่มีศูนย์พัฒนานิกมภาคใต้ จังหวัดสงขลาให้บริการความรู้ทางการเกษตรแก่สมาชิกนิกม

3.2 การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิกนิคมเราควรช่วยกันส่งเสริมสนับสนุน
อาชีพนี้ต่อไป

3.3 การทำอาชีพเกษตรต้องมีการพัฒนาความรู้และวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ

3.4 การเกษตรเป็นอาชีพต่ำต้อย

3.5 คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพการเกษตร

3.6 อาชีพการเกษตรในนิคมทำให้สมาชิกนิคมมีความเป็นอยู่ดีขึ้น

3.7 อาชีพการเกษตรต้องใช้เวลาอันสั้นการประกอบอาชีพอื่นไม่ได้

3.8 อาชีพการเกษตรไม่จำเป็นต้องมีศึกษาเพิ่มเติม ทำตามบรรพบุรุษก็เพียงพอแล้ว

3.9 อาชีพการเกษตรน่าเบื่อและจำเจ

3.10 เกษตรกรต้องเพิ่มพูนทักษะในการทำการเกษตรอยู่เสมอ

3.11 การฝึกอบรมความรู้การเกษตรเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศการทำงานเท่านั้น

แต่ละข้อความสนับสนุนมีการให้คะแนน ดังนี้

เห็นด้วย	คะแนน	3
ไม่เห็นด้วย	คะแนน	2
ไม่เห็นด้วย	คะแนน	1
ข้อความปฏิเสธให้คะแนน ดังนี้		
เห็นด้วย	คะแนน	1
ไม่เห็นด้วย	คะแนน	2
ไม่เห็นด้วย	คะแนน	3

ตัวชี้วัดทัศนคติต่ออาชีพการเกษตร

$$= 3.1+3.2+3.3+3.4+3.5+3.6+3.7+3.8+3.9+3.10+3.11$$

$$\text{คะแนนรวม} = 11-33$$

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของทัศนคติต่ออาชีพการเกษตรโดยการทดสอบ
ก่อนทำการสัมภาษณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.72 และ
ทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง 115 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.66 ดัง
ตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อความ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับตัวชี้วัดทัศนคติต่ออาชีพการเกษตรและค่าความเชื่อถือได้

ข้อความ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความกับตัวชี้วัด
1 เป็นการค้าที่มีศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้ให้บริการ ความรู้ทางการเกษตรแก่สมาชิกนิคม	1.00											.66
2 การเกษตรเป็นอาชีพหลักของสมาชิกเราควร ช่วยกันส่งเสริมสนับสนุนอาชีพนี้ต่อไป	-.01	1.00										.63
3 การทำอาชีพเกษตรต้องมีการพัฒนาหาความรู้ และวิธีการใหม่ ๆ เพิ่มเติมอยู่เสมอ	-.02	-.02	1.00									.64
4 การเกษตรเป็นอาชีพต่ำต้อย	-.03	.47*	.23*	1.00								.58
5 คนที่มีการศึกษาสูงไม่ควรประกอบอาชีพเกษตร	-.06	.22*	.32*	.52*	1.00							.57
6 อาชีพเกษตรทำให้สมาชิกมีความเป็นอยู่ดีขึ้น	.57*	-.02	.20*	-.04	-.11	1.00						.66
7 อาชีพเกษตรต้องใช้เวลาานสู้อาชีพอื่นไม่ได้	-.06	.27*	-.05	.42*	.52*	-.01	1.00					.61
8 อาชีพการเกษตรไม่จำเป็นต้องมีศึกษาเพิ่มเติม	-.03	-.03	-.05	.19*	.30*	-.05	.05	1.00				.64
9 อาชีพการเกษตรน่าเบื่อหน่ายและจำเจ	-.06	.22*	.04	.40*	.26*	-.03	.22*	.24*	1.00			.57
10 เกษตรกรต้องเพิ่มพูนความรู้ทักษะเสมอ	-.01	.89*	.15	.41*	.30*	-.02	.29*	-.04	.23*	1.00		.62
11 การฝึกอบรมให้ความรู้การเกษตรเป็นการ เปลี่ยนบรรยากาศการทำงานเท่านั้น	-.07	.20*	.08	.13	-.01	.04	.03	.06	.43*	.21*	1.00	.66
												ค่าความเชื่อถือได้ (ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน)
												.66

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

4. ตัวชี้วัดแรงงใจในอาชีพการเกษตรและค่าความเชื่อถือได้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 8 ข้อความ เนื่องจากคัดรายการออก 2 รายการ คือ การสนับสนุนส่งเสริมของรัฐในการประกอบอาชีพ สภาพพื้นที่ที่เหมาะสมในการทำเกษตร ทำให้ค่าอัลฟ่ามาตรฐานเพิ่มขึ้นจาก 0.71 เป็น 0.74 มีข้อความแต่ละรายการดังนี้

- 4.1 มีความชำนาญในอาชีพ
- 4.2 มีความเสี่ยงในอาชีพน้อย
- 4.3 มีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาใช้ในการเกษตร
- 4.4 มีความคุ้มค่าในการลงทุนในอาชีพการเกษตร
- 4.5 ตลาดรับซื้อผลิตผลเกษตรแน่นอน
- 4.6 เป็นอาชีพอิสระ
- 4.7 มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร
- 4.8 การคมนาคมสะดวก

แต่ละข้อความมีการให้คะแนน ดังนี้

มาก	คะแนน	3
ปานกลาง	คะแนน	2
น้อย	คะแนน	1

ตัวชี้วัดแรงงใจในอาชีพการเกษตร = $4.1+4.2+4.3+4.5+4.6+4.7+4.8$

คะแนนรวม = 8-24

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแรงงใจในอาชีพการเกษตรโดยการทดสอบก่อนสัมภาษณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.81 และทดสอบความเชื่อมั่นกับกลุ่มตัวอย่างจริง 115 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.74 ดังตาราง

ตาราง 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อความ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับตัวชี้วัดแรงจูงใจในอาชีพการเกษตรและค่าความเชื่อถือได้

ข้อความ	1	2	3	4	5	6	7	8	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความกับตัวชี้วัด
1 มีความชำนาญในอาชีพ	1.00								.70
2 มีความเสี่ยงในอาชีพน้อย	.33*	1.00							.79
3 เทคโนโลยีใหม่ๆในอาชีพ	.17*	-.03	1.00						.59
4 มีความคุ้มค่าในการลงทุน	-.02	-.03	.63*	1.00					.58
5 มีตลาดรับซื้อผลิตภัณฑ์แน่นอน	-.02	-.03	.63*	1.00*	1.00				.58
6 เป็นอาชีพอิสระ	-.03	-.05	-.03	-.03	-.03	1.00			.72
7 มีความมั่นคงในอาชีพการเกษตร	-.03	-.03	.08*	.63*	.63*	.18*	1.00		.59
8 การคมนาคมสะดวก	-.03	-.03	.08*	.63*	.63*	-.03	.80*	1.00	.60
ค่าความเชื่อมั่น (ค่าอัลฟามาตรฐาน)									.74

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ตัวชี้วัดความต้องการความรู้ทางการเกษตรและค่าความเชื่อถือได้ ประกอบด้วยข้อคำถาม 26 ข้อความ คือ

- 5.1 การทำไร่นาสวนผสม
- 5.2 การปลูกไม้ผล
- 5.3 การทำสวนผักเพื่อการค้า
- 5.4 การกำจัดโรคแมลง
- 5.5 การรวมกลุ่มขายยาง
- 5.6 การกรีดยาง
- 5.7 เกษตรทฤษฎีใหม่
- 5.8 การปลูกข้าว
- 5.9 การเลี้ยงโคเนื้อ
- 5.10 การเลี้ยงไก่พื้นเมือง
- 5.11 การเลี้ยงเป็ดเทศ
- 5.12 โรคและการสุขภาพิบาล
- 5.13 การปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ
- 5.14 การเลี้ยงไก่เนื้อ-ไก่ไข่
- 5.15 การเลี้ยงปลาน้ำจืด
- 5.16 การเพาะพันธุ์ปลา
- 5.17 การเลี้ยงกุ้ง
- 5.18 การเลี้ยงกบ
- 5.19 การเลี้ยงปลากคหน้าจืด
- 5.20 การเลี้ยงปลาอุก
- 5.21 ไม้กวาดดอกหญ้า
- 5.22 การแปรรูปผลผลิต
- 5.23 การเก็บรักษาและถนอมผลิตผลเกษตร
- 5.24 การจักสานไม้ไผ่
- 5.25 ดอกไม้ทำจากใบยาง

5.26 เครื่องปั้นดินเผา

แต่ละข้อความมีการให้คะแนน ดังนี้

ไม่ต้องการ	คะแนน	0
ต้องการ	คะแนน	1

ตัวชี้วัดความต้องการความรู้ทางการเกษตร

$$= 5.1+5.2+5.3+5.4+5.5+5.6+5.7+5.8+5.9+5.10+5.11+5.12$$

$$+5.13+5.14+5.15+5.16+5.17+5.18+5.19+5.20+5.21+5.22$$

$$+5.23+5.24+5.25+5.26$$

$$\text{คะแนนรวม} = 0-26$$

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของความต้องการความรู้ทางการเกษตรโดยการทดสอบก่อนสัมภาษณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.36 แต่เมื่อทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง 115 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.78 ดังตาราง 5

การทดสอบความเชื่อมั่นของความต้องการความรู้ทางการเกษตรโดยแยกทดสอบแต่ละด้าน คือ ด้านพืช ประกอบด้วยข้อความ 8 รายการ ด้านสัตว์ ข้อความ 6 รายการ ด้านการประมง มีข้อความ 6 รายการ และด้านอุตสาหกรรมมีข้อความ 6 รายการโดยการทดสอบก่อนสัมภาษณ์จริงกับกลุ่มตัวอย่าง 20 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.57 0.37 0.77 และ 0.02 ตามลำดับ แต่หลังจากทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาจริง 115 ราย ได้ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน 0.56 0.51 0.80 และ 0.63 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อความ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างข้อความกับตัวชี้วัดความถี่ ความรู้ทางกรณคดีและทำความเข้าใจ

ข้อความ	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	ค่าความสัมพันธ์ระหว่าง ข้อความกับตัวชี้วัด	
1 การทำไต่สวนพยาน	1.00																										.78	
2 การปลูกไม้ผล	.29*	1.00																										.77
3 การทำสวนผักเพื่อการค้า	.11	.39*	1.00																									.75
4 การกำจัดโรคแมลง	.15	.40*	.43*	1.00																								.76
5 การรวมกลุ่มขายยาง	-.03	.06	-.04	.07	1.00																							.77
6 การกรีดยาง	-.17*	-.22*	.08	.01	.06	1.00																						.78
7 เกษตรทฤษฎีใหม่	-.01	.21*	.41*	.28*	.08	.25*	1.00																					.75
8 การปลูกข้าว	.12	.16*	.31*	.01	.13	.09	.23*	1.00																				.76
9 การเลี้ยงโคเนื้อ	.17*	.07	.04	-.02	.28	.04	.19*	.39*	1.00																			.77
10 การเลี้ยงไก่พื้นเมือง	.07	.21*	.22*	.20*	.04	.06	.25*	.06	-.08	1.00																		.77
11 การเลี้ยงปศุสัตว์	.01	.20*	.32*	.20*	.05	.02	.34*	.20*	.08	.25*	1.00																	.76
12 โรคและการดูแลสุขภาพ	.18*	.18*	.24*	.34*	.15	.06	.31*	-.01	-.07	.25*	.17*	1.00																.77
13 การปรับปรุงพันธุ์โคเนื้อ	.01	-.04	-.05	-.02	.06	-.02	.06	.01	.16*	-.04	.18*	.08	1.00															.77
14 การเลี้ยงไก่เนื้อ-ไก่ไข่	-.03	.14	.20	.15	.09	.08	.28*	.23*	.14	.18*	.52*	.20*	.22*	1.00														.76
15 การเลี้ยงปลาน้ำจืด	.20*	.06	.02	.07	-.04	-.10	.21*	-.09	-.09	-.02	-.05	.09	-.08	.03	1.00													.78
16 การเพาะพันธุ์ปลา	.12	-.07	.07	.08	.11	-.04	.11	.09	-.06	-.02	.17*	.10	.04	.13	.27*	1.00												.77
17 การเลี้ยงกุ้ง	.03	.04	.06	.10	.12	.09	.21*	.24*	.07	-.06	-.01	.12	-.06	.21*	.12	.40*	1.00											.77
18 การเลี้ยงกบ	.05	-.01	.09	.14	-.00	.06	.18*	.12	-.03	-.09	.10	.09	-.06	.10	.20*	.46*	.56*	1.00										.77
19 การเลี้ยงปลากระดี่น้ำจืด	.03	.06	.13	.07	.13	.01	.08	.13	-.09	.15	.05	.15	.06	.15	.22*	.68*	.34*	.41*	1.00									.77
20 การเลี้ยงปลาดุก	-.03	.04	.12	.13	.27*	-.09	.16*	.16*	.06	.04	.01	.10	.17*	.08	.11	.62*	.50*	.46*	.68*	1.00								.77
21 ไม้กวาดดอกหญ้า	.05	.02	.04	.10	.12	.04	.07	.04	.23*	-.04	.14	.07	.05	.22*	-.05	.01	.11	.29*	-.05	.01	1.00							.77
22 การแปรรูปผลิตภัณฑ์	-.10	-.01	.10	-.03	.07	.14	.24*	.10	.12	.09	.22*	.04	-.04	.27*	.19*	.03	.05	.10	.01	-.14	.40	1.00						.77
23 การเก็บรักษาและถนอม	.04	.08	.15	.12	-.07	.18*	.15	-.05	.11	.01	.19	.19*	-.12	.25*	.12	.02	.00	.14	.05	-.10	.28*	.48*	1.00					.77
24 การจัดการน้ำไม่	-.00	.08	.34*	-.01	.12	.20*	.10	.30*	.15*	.15	.13	.07	.04	.14	-.12	-.03	.12	.02	.06	-.03	.27*	.15	.07	1.00				.77
25 ดอกไม้ทำจากใบยาง	.11	.08	.20*	-.01	.24*	.15	.21	.13	.35*	.13	.24*	-.01	.19*	.22*	-.16*	.14	.29*	.18*	.07	.24*	.27*	.06	.03	.36*	1.00			.76
26 เครื่องปั้นดินเผา	-.03	.09	.27*	.08	.11	.06	.28*	.44*	.29*	.14	.38*	-.06	-.08	.29*	-.14	.00	.10	-.11	-.06	.00	.17*	.15	-.04	.42*	.30*	1.00	.76	
																												.78

ค่าความสัมพันธ์ (ค่าอัลฟ่ามาตรฐาน)

* P ≤ .05

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ นายเคโซ สุวรรณอังกูร

วัน เดือน ปี เกิด 13 มกราคม 2498

วุฒิการศึกษา

วุฒิ

ชื่อสถาบัน

ปีที่สำเร็จการศึกษา

ส่งเสริมการเกษตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

2527

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

ตำแหน่ง นักพัฒนาทรัพยากรบุคคล 6 ว.

สถานที่ทำงาน ศูนย์พัฒนานิคมภาคใต้

ต.พะวง อ.เมือง จ.สงขลา

90000